

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 32 (13.263)

Trst, sreda, 8. februarja 1989

Kultura med pustom in pepelnico

MARKO KRAVOS

Kakor nas ime Prešeren navda
z zbranim in vznesenim čustvom,
tako nas prvotni pomen besede
prešeren spomni na človeka žida-
ne volje. Pesnik, ki je ta dan pred
stoštridesetimi leti umrl, je ob
sestavljeni življenja poznal, cenil
in iz njih gnetel svoje pesmi,
tako da so pol iz stvariteljskega
veselja pol iz zaskrbljenosti ali
prijaznosti.

Zato je kar prav, da si na kole-
darju podaja roko s pustom in pe-
pelnico, saj je bil mož od popka
gor: po srcu in razumu. In mož od
popka dol: po privrženosti nagon-
ski naravi, ki polni človeku grlo
in ga napeljuje k svetopisemske-
mu razmnoževanju rodu. Tako
ravnatežje je potrebno danes in
tudi ob taki priložnosti izpostavi-
ti. Človek ne živi samo od kruha
in zaradi strehe nad glavo ali ob-
lačil na sebi; prav tako sta mu
potrebni bogastvo čustvenega
sveta in razgibana razumnost.
Potrebno in prijetno je imeti poln
račun na banki, biti uspešen pri
delu, preskrbljen s službo: to daje
občutek varnosti in neutesnjenos-
ti od dnevnih tegob. - A še večja

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Enotna slovenska delegacija pri ministru za dežele Maccanico o skorajšnji predstavitvi vladnega zakonskega osnutka o zaščiti

Predstavniki manjšine ponovili zahtevo, da zakon ne sme predvidevati nižje ravni
zaščite od Londonskega memoranduma in Osimskega sporazuma

Enotna delegacija, v kateri so bili Pavel Petricig, sen. Stojan Spetič, Klavdij Palčič, Ivo Jevnikar, Filibert Benedetič in Marija Ferletič, pri ministru Maccanico (Telefoto AP)

DUŠAN KALC

RIM — Minister za deželne zadeve Antonio Maccanico je sprejel enotno delegacijo Slovencev s Tržaškega, z Go-riškega in z Videmskega. Prislulnil je z zanimanjem njenim mnenjem, priporočilom, predlogom in zahtevam, sam pa ni bil pretirano zgovoren in v bistvu ni šel preko tistega, kar je pred tednom dni že povedal v senatni komisiji za ustavna vprašanja. In sicer, da bo vlada v teku treh, štirih tednov predložila svoj zakonski osnutek za zaščito slovenske manjšine v parlamentu; da ima vlada trdne namene čimprej in enkrat za vselej spraviti z dnevnega reda to vprašanje; da se sam ministrski predsednik De Mita v prvi osebi zavzema za ustrezno rešitev vse zadeve; da pa bo treba kljub temu delati račune z vsemi strankami vladne koalicije. O vsebini vladnega zakonskega osnutka, o kateri krožijo zelo nespodbudni glasovi, pa tudi tokrat ni hotel razkriti ničesar.

Vse to seveda ni veliko, nekaj pa je le. Po dolgem raz-
dobju skoraj popolne teme na obzorju zakonske zaščite
naše skupnosti se je za silo prižgal plamenček, ki nam
spričo vseh dosedanjih poraznih izkušenj sicer še ne more
prižgati prave vere v skorajšnji uspeh našega dolgoletnega
narodnega boja, je pa lahko znak nekega premika, ki nas
mora spodbuditi, da v tem boju vztrajamo.

S takšnim stališčem opreznosti brez odvečnih utvar, ki
ga bolj kot zmerni optimizem preveva budni realizem, je
včeraj popoldne, po štiridesetih minutah sproščenega pogo-
vora z ministrom in njegovimi sodelavci, zapuščala palača

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Ljubljani podelitev letošnjih Prešernovih nagrad Milan Kučan o potrebi trdne povezanosti politike in kulture

LJUBLJANA — S svečanimi zvoki Zdravljice, ki je že
postala neuradna, a zato tem bolj občutena slovenska him-
na, se je v veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani
pričela letošnja Prešernova proslava. Izjemoma je bil v sre-
dišču pozornosti predvsem politični govor predsednika slo-
venskih komunistov Milana Kučana.

Nobenega sprenevedanja ni bilo, niti površnega koketi-
ranja s kulturniki, temveč točna in tudi za bodočnost po-
membna zgodovinska povezava kulture in politike. »Najus-
pešnejši je bil slovenski narod,« je rekel predsednik komu-
nistov Kučan, »ko se je uveljavil v trdni povezanosti politi-
ke in kulture v časih Osvobodilne fronte in narodno osvo-
bodilnega boja. Velja si to zapomniti tudi zdaj, ko se skuša
od drugod v Slovenijo zapovedati, kaj je za Slovence dobro
in kaj ni, in ko je treba povedati, da bomo na vsa strahova-
nja znali mirno, trezno in dostojanstveno, vendar odločno
odgovoriti.«

Osrednji del govora je bil posvečen povezavi socializma
in demokracije, ker ni socializma brez demokracije, pri tem

pa je Kučan odločno zavrnil politične monopole, videz mo-
nolitnosti in strahu, kaj se bo v družbi zgodilo, če bo v
partijsko razklani Jugoslaviji prevladala tista usmeritev, ki
se je v zavesti ljudi zapisala kot partijska diktatura.

O demokraciji pa predsednik Kučan pravi:

»Pot do nove ustave je lahko daljša, demokraciji pa mo-
ramo razsežnosti širiti takoj, da bi mogli v političnem ži-
vljenju sodelovati vsi, ki to želijo, in tudi vsi prevzemati
odgovornost za politične odločitve, vključno s tem, da ne
zrušimo demokracije, ki je to udeležbo omogočila. Zato bi
mogli v skupnem interesu vsi zavrniti poskuse vnašanja
sovražstva do vsega obstoječega in preteklega, ker je vse to
- mimo dejstva, da omogoča uveljavljanje majhnih člove-
skih ravni - samo eden od načinov uveljavljanja iste neus-
tvarjalne jalovosti, kakor jo je v družbeno življenje vnašala
monopolna vloga partije. Nova ustava ne bo na ravni zgo-
dovinske potrebe, ne bo mogla biti izraz potreb in intere-
sov večine, če si ne bomo takoj odpirali možnosti, da se bo
politična volja lahko oblikovala v demokratični razpravi,
argumentirano preverjala in kot večinska uveljavljala. Brez
tega bo ustava poskus enih, da vsilijo svoje družbene kon-
cepte in poglede drugim, bo dokument, ki ne bo imel zdru-
ževalne moči.

Imamo možnost, kajti to je resnično stvar suverenega
odločanja naših ljudi, da politično priznamo državljansko
pobudo, pri čemer je razmislek o SZDL bistvenega pomena,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pogovor z Vecchietom in Majo Haderlapovo

NA 10. STRANI

Minister Donat Cattin skuša zmanjšati pomen razsodbe o največji količini atracina v vodi

RIM — Razsodba, s katero je lacijsko
deželno upravno sodišče v pone-
deljek razveljavilo Donat Cattinov od-
lok o dovoljenih količinah atracina v
pitni vodi, je doslej naletela na zelo
različne reakcije. Med tistimi, ki je
skušal zmanjšati pomen razsodbe, je
minister za zdravstvo Carlo Donat
Cattin, ki je mnenja, da naj bi bila
pitna voda povsem neoporečna. Donat
Cattin se je skliceval na ugotovitve
nekaterih izvedencev Vrhovnega
zdravstvenega sveta in Vrhovnega in-
stitutu za zdravstvo, poleg tega pa na
kriterije, ki jih določa Svetovna zdrav-
stvena organizacija. Minister za zdrav-
stvo je tudi dejal, da bo njegov resor
skrbno proučil utemeljitev razsodbe in
da bo šele nato sklenil ali bo vložil
priziv na razsodbo.

Bolj kritična je vsekakor zveza Con-
fagricoltura, ki je ostro ocenila razsod-
bo in zahtevala od vlade, naj vložijo pri-

ziv na Državni svet. Po mnenju Con-
fagricolture je razsodba neutemeljena
tudi zaradi tega, ker povzroča pretira-
no zaskrbljenost in paniko med upo-
ravniki.

Povsem drugačno vzdušje pa seveda
vlada med naravovarstveniki. Lega
ambiente je ugodno ocenila razsodbo,
poudarila pa je tudi, da še ne rešuje
problema onesnaževanja v kmetijstvu.
Največji krivec za tako stanje je po
mnenju Lega ambiente rimska vlada,
v prvi vrsti zaradi neustrezne kmetij-
ske politike. Zmanjševanje količine at-
racina v pitni vodi je pomemben, a
nezadosten ukrep, saj bi se morala
vlada bolj potruditi v racionalizaciji
kmetijske proizvodnje. Lega ambiente
je tudi napovedala, da bo dala pobudo
za referendum proti nedovoljeni upo-
rabi kemičnih snovi v kmetijstvu. Raz-
sodbo je ugodno ocenila tudi Proletar-
ska demokracija, ki je istočasno zahte-

vala odstop Donat Cattina. Kljub raz-
sodbi pa nekatere dežele, kot npr. Pie-
mont, doslej še niso sprejele ustreznih
ukrepov. Zanimivo pa je, da je ena od
družb, ki prodajajo atracin, sklenila,
da ne bo več dobavljala te kemične
snovi. Isto velja za nekatere druge
sporne snovi, kot je npr. bentazon.

Rimska vlada medtem pripravlja od-
lok, ki bo urejal kriterije v zvezi z
uporabo ostalih pesticidov v pitni
vodi. Kriterije naj bi uskladjili z nor-
mativi, ki jih določa Evropska skup-
nost. Vendar, kot kaže, ne bo šlo brez
težav, saj je minister za zdravstvo že
napovedal svoje nasprotovanje odlo-
ku. Donat Cattin je mnenja, da bi tak
odlok bil nepremišljen, saj bi povzro-
čil škodo v kmetijstvu. Dejaj je tudi,
da bi ga podprl edino, če bi vlada pri-
spevala 570 milijard lir protivrednosti.
Podobnega mnenja je, kot kaže, tudi
minister za okolje Ruffolo.

Mateji Svet svetovni naslov

VAIL (Colorado) — Mateja Svet je z včerajšnjo zmago v slalomu na 29.
svetovnem smučarskem prvenstvu v Vailu dosegla svoj največji uspeh doslej,
obenem pa je Jugoslaviji priborila tudi prvo zlato kolajno sploh na velikih
mednarodnih prireditvah. Zmagoslavje mlade Mateje je bilo še toliko večje,
saj je prehitela v tej sezoni nepremagljivo Švicarko Vreni Schneider in pa
odlično Američanko Tamaro McKinney. Mateja si je uspeh zagotovila v
bistvu že v prvi vožnji, ko je za vođečo McKinneyovo zaostajala vsega skupaj
za štiri stotinke sekunde, medtem ko je bila Schneiderjeva šele na osmem
mestu. V drugem spustu je sicer Švicarka kot po navadi vozila izredno,
dosegla je daleč najboljši čas, vendar Mateja ni dosti zaostala za njo, pred-
nost iz prvega spusta ji je bila dovolj za najlahtnejše odličje, saj McKinne-
yeva ni zdržala pritiska in se je morala zadovoljiti z bronasto kolajno.

Danes bosta v Vailu kar dve tekmi, moški in ženski superveleslalom.

Zadnji sovjetski vojaki zapuščajo Afganistan

Mudžahedini so zaostri napade in se vedno bolj bližajo Kabulu

KABUL — Medtem ko se sovjetske čete postopoma umikajo iz Afganistana, se tamkajšnja gverila vse bolj organizira tudi na politični ravni. Eden od njenih predstavnikov, Amin Wardak, je tujim novinarjem izjavil, da se bodo sunitske in šiitske frakcije že v petek sestale in se podrobneje dogovorile o novi vladni koaliciji, ki bo izpodrinila Nadžibulahov komunistični režim. Do okvirnega sporazuma so uporniki prišli že pred časom, sedaj pa so si že porazdelili nekatere funkcije in število sedežev v novi vladi.

Tuji diplomatski viri poročajo, da se nadaljujejo spopadi med mudžahedini in redno vojsko, ki so se včeraj še posebej zaostri. Mudžahedini so bombardirali nekatera manjša mesta. Posebno nadzorstvo so organizirali na letališčih, kar še dodatno otežkoča pristajanje letal, ki afganistanskemu ljudstvu dobavljajo najnujnejšo pomoč. Med spopadi je bilo več žrtev, čeprav mudžahedini zagotavljajo, da skušajo na vsak način preprečiti nepotrebno prelivanje krvi med civilnim prebivalstvom. Kabul je tako rekoč obkoljen in uporniki samo čakajo priložnost, da bodo lahko vdrl v mesto. Predstavniki odporiških gibanj pa se tudi zavedajo, da zasedba glavnega mesta ne bo težka, veliko težje ga bo obdržati pod nadzorstvom. Predsednik Nadžibulah je namreč oborožil vse razpoložljive moči, mudžahedini pa so ga v zadnjih dneh večkrat opozorili, da ima tudi v svojih vrstah vedno več nevarnih odpadnikov.

Na sliki (telefoto AP): mudžahedin je začasno odložil pravo orožje

Za sedaj samo v tovarniških krogih Na Kosovu se shodi Albancev nadaljujejo

LJUBLJANA — Kljub temu da še od novembrskih velikih demonstracij na Kosovu velja prepoved javnega zbiranja, že vse od konca 20. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, ki je bila prve tri dni prejšnjega tedna, v tej južni pokrajini ni mirno. Kot tudi ob novembrskih demonstracijah so začeli nezadovoljstvo izražati rudarji iz Trepče, ki so razočarani nad potekom seje zveznega centralnega komiteja - še posebej zaradi izključitve Azema Vllasija iz njega - in zaradi hudih obtožb, ki jih je moglo na račun Albancev slišati v Srbiji. Zahtevali so, naj jim pridejo spregovoriti predsednik zveznega centralnega komiteja Stipe Šušar, predsednik srbskega Slobodan Milošević in novi predsednik pokrajinskega partijskega komiteja Rahman Morina.

Vsakodnevno delo stoji v več deset tovarnah v pokrajini, delavci pa se zbirajo za tovarniškimi ograjami in se solidarizirajo z zahtevami rudarjev iz Trepče. Včeraj se je zaradi nove obli-

ke izražanja nezadovoljstva sestalo tudi pokrajinsko predsedstvo in ugotovilo, da se politično stanje na Kosovu slabša.

Tako sta dve seji zveznega centralnega komiteja, ki sta bili označeni kot »zgodovinski« (17. in 20.), le prispevali k nadaljnjemu poglobljanju medetničnega spopada v pokrajini. Stanje med njima je označil politični obračun s prejšnjim kosovskim partijskim vrhom. Novi, pa kot kaže, ljudem ne vlija zaupanja.

Zaenkrat nič ne kaže na pomiritev nemirne jugoslovanske pokrajine. Politika trde roke, ki jo je uvedel srbski politični vrh pod vodstvom partijskega šefa Miloševića, se je izkazala za neučinkovito in celo škodljivo. Pravzaprav je danes Kosovo bolj eksplozivno, kot je bilo celo med samo albansko kontrarevolucijo 1981 leta. Strah albanske manjšine v Jugoslaviji, ki pa je po številu večja od nekaterih celih jugoslovanskih narodov, je iz dneva v dan večji. (D. V.)

Milošević junak socialističnega dela - za sedaj le kot predlog

BEOGRAD — Na predlog skupine delegatov so delegati vseh treh zborov skupščine beogradske občine Savski venac na skupni seji soglasno sprejeli odločitev, da bodo podali pobudo, naj predsedniku predsedstva CK ZK Srbije Slobodanu Miloševiću dodelijo red junaka socialističnega dela.

V pojasnilu predloga pravijo, da je treba Miloševiću podeliti odlikovanje za njegovo celotno delo in prispevek k razvoju samoupravnih socialističnih odnosov, h krepitvi bratstva in enotnosti vseh narodov in narodnosti SFRJ, k reševanju trenutnih družbeno-političnih vprašanj in programa v Srbiji in vsej državi. (dd)

Predlogi sindikata proti onesnaženosti

MILAN — Zaradi zadnjih dogodkov so duhovi v zvezi s hudo onesnaženostjo zraka v Milanu vse bolj razgreti. Tako so včeraj predstavniki sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL ter naravovarstveniki iz Milana zahtevali takojšnje srečanje z milanskim prefektom.

Sindikati in naravovarstveniki že dalj časa zagovarjajo potrebo po drastični omejitvi prometa s privatnimi osebnimi vozili in okrepitevi javnih prevoznih sredstev. S tem v zvezi predlagajo uvedbo posebne mesečne vozovnice, ki bi tistim delavcem, ki se vozijo na delo v Milan, za manj denarja omogočila uporabo vseh javnih prevoznih sredstev v lombardski prestolnici. Poleg tega pa sindikati predlagajo uvedbo posebnega davka na zasebne avtomobile in to najprej za tiste z dieselskim pogonom.

Predlog o obdavčenju avtomobilov na dieselski pogon ni nekaj novega in kot zadnja ga je podprla zveza petrolejskih industrijcev. Proti temu predlogu pa je odločno nastopil predsednik kluba ACL, ki je v pismu ministrskemu predsedniku De Miti zahteval, da vlada prevzame odgovornost za korektno informiranje javnosti o tem, v kolikšni meri onesnažujejo ozračje v mestih zasebni avtomobili in v kolikšni meri zastrupljajo zrak javna prevozna sredstva, industrija in naprave za ogrevanje.

Solidarnost odgovorila na Kiszczakov predlog

VARŠAVA — Glasnik prepovedane sindikata Solidarnost je včeraj izjavil, da omenjeni sindikat ne namerava kandidirati svojih predstavnikov na prihodnjih zakonodajnih volitvah. Ni pa izključil možnosti, da se bodo člani sindikata predstavili kot neodvisni kandidati, čeprav je svetoval, naj se člani Solidarnosti ravnajo pa svoji presoji. Opazovalci ocenjujejo izjavo sindikalnega glasnika kot neposredni odgovor na predlog notranjega ministra Kiszczaka, ki je na začetku okroglega mize med vlado in opozicijo ponudil Solidarnosti legalizacijo v zameno za ohranitev volilnega sistema.

Medtem je v nekem premogovniku nedaleč od Lodza izbruhnila nova stavka. Na osnovi informacij, ki prihajajo iz krogov Solidarnosti, naj bi v stavki sodelovalo 5 od skupnih 12 tisoč zaposlenih, zahtevali pa naj bi medzne poviške. Kaže, da gre za spontano agitacijo, kar pomeni, da je ne podpirajo ne uradni sindikati in niti Solidarnost. Novico o stavki je potrdil tudi glasnik poljske vlade Urban.

Trajekt v težavah ob sardinski obali

CAGLIARI — Trajekt Sardegna, last pomorske družbe Tirrenia, se je včeraj popoldne nekaj po 15. uri za las izognil potopitvi pred vzhodno obalo Sardinije. Vse kaže, da je trajekt trčil v neko podvodno čer in vanj je vdrla voda. Komandant je poklical na pomoč, tako da so s hitro akcijo rešili vse člane posadke in potnike.

Trajekt se je potopil v vodo do višine odprtih za sidra, mirno morje pa je omogočilo vlačilcem, da so potapljaljočo ladjo privežali in jo bodo skušali odvleči na varno.

Zaplenili videokaseto TV oddaje »Priznam«

RIM — Pretor iz San Vita al Tagliamento je zaplenil videokaseto s posnetkom TV oddaje »Priznam«, ki je bila na sporedu v ponedeljek po tretji mreži RAI. Med oddajo, ki je bila namenjena »ekološkemu terorizmu« je neko dekle zakrinkano s kapuco govorilo o tem, da je sodelovalo v akciji, ko so 2. novembra v San Vitu al Tagliamento neznanzi osvobodili 2000 nercev iz nekega tamkajšnjega gojišča. Osvoboditev je »podpisala« organizacija ALF, ki je znana predvsem v Veliki Britaniji, v svojem programu pa ima boj z vsemi sredstvi za osvoboditev živali.

Sporazum o predoru pod Monte Croce Carnico

DUNAJ — Italijansko-avstrijska komisija je včeraj na Dunaju podpisala dokončen sporazum o gradnji predora pod Monte Croce Carnico. Italijansko delovno skupino sta vodila polnomočni minister Giovanni Paolo Tozzoli in deželni odbornik FJK za prevoze Di Benedetto. Besedilo sporazuma morajo sedaj odobriti ministrski svet in parlamenta obeh držav.

Na zadnjem srečanju sta delovni komisiji proučili predvsem pravne, tehnične in finančne aspekte sporazuma. Pri slednjih so naleteli na največje težave in je bil potreben poseg pristojnih ministrstev obeh držav. Deželni odbornik za prevoze je ob tem izjavil, da je dokončni podpis sporazuma sad dolgoletnih dogovorov in izmenjave mnenj tako italijanske kot avstrijske strani. Predor pod Monte Croce Carnico bo znatno razbremenil cestno povezavo med Italijo in Avstrijo, saj so gorski prelazi zlasti v zimskem času največkrat neprevoznosti.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Kultura med pustom

naložba je imeti na sebi srajcosrečnega človeka in se veseliti - sproti in nasploh - vsega dobrega in lepega, kar sonce ne tako skopo razliva prek zemlje. Tudi iz tega rase zdravje, moč, občutek pomembnosti našega početja.

Prešeren je seveda tudi narodni simbol in zato lahko ta razmislek o človeku-posamezniku prenesemo na raven narodnega osebka. Recimo tako: kultura naroda se v enako pomembni meri uresničuje skozi kulturne in znanstvene institucije, skozi umetniško ustvarjalnost, kot skozi vsakodnevno občevaranje in ravnanje. Gledališče, knjiga, koncert, razstava so stvari, ki jih moramo gojiti in razvijati kot račun na banki. Ob tem pa se moramo zavedati tudi ostale narodove duhovne dediščine, ki zadeva kulturo medčloveških odnosov, "lepo" vedenje, solidarnostni čut do človeške okolice, vedenjske vzorce ob ženitovanju in slovesnostih, ob žalovanju ali družabnem srečanju, ob pustu ali ob peti maši. Tudi glede te kulture ne smemo dopustiti, da nam jo prerase robida ali da zvodenja njena značilna nastava. Dom mora biti res domać, razpoznaven in topel, da bomo iz njega brezskrbno zletali daleč v svet in se vanj zadoščeno vračali, obloženi z novim izkustvom. - Pred panjem poslikana končnica, v njem pa nezamenljiv skupek dišav, ki v resnici edine pritegujejo in zares vodijo čebelo domov. Med in vosek: vedrina in resnobna pomembnost, razporejeni med red in naključje v satovju.

Ali če se povrtno v človeški svet od popka gor in od popka dol: potrebno je, da živimo med obupom dnevnosti

ničevosti in zaupanjem v naravne moči, kot bi rekel Prešeren, med polnokrvno zvestobo in svobodnjaškim svetovljanstvom. - Da imamo odnos do snažnosti jezika, a vsaj v enaki meri do slovenske pameti v našem sporočanju. Da štejemo naše šole in učence in nas obenem skrbi uspešnost vzgojnih, učnih in "poučnih" sestavin na šoli. Da se kritično odzivamo na gledališko predstavo, na koncert, na sliko, obenem pa z obzirom tehtamo vlozene moči, stvariteljstvo, pluralizem okusov.

Da sicer čakamo, trepetamo, se napaenamo glede ureditve položaja slovenskih državljanov Italije, a ko pride, kar pride, če pride, da gremo tudi v osmico na kozarec domačega (ob katerem se prileže še zdravljica), da zalijemo na zadoščenje, ker smo tako dolgo učakali in da si nabavimo korajže, potemplamo podplate, ker pred nami bo še dolga pot: tudi ta je na p, kot pust, pepelnica in Prešeren.

● Maccanico

Minerva slovenske enotna delegacija, ki so jo sestavljali Pavel Petricig za Slovenska kulturna društva videmske pokrajine, sen. Stojan Spetič za KPI (Spetič je tudi uradno predstavil člane delegacije ministru), Klavdij Palčič, predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Ivo Jevnikar za Slovensko skupnost, Filibert Benedetič za PSI in Marija Ferletič za Zvezo slovenskih organizacij.

Kakorkoli ocenjujemo včerajšnji dogodek, bo ostal ta sončni rimski pustni torek nedvomno zapisan v neskončni kroniki prizadevanj slovenske manjšine za uveljavitev narodnostnih pravic.

Minister je slovenske goste sprejel nekaj minut čez poldne. Pogovorom so prisostvovali še ministri oziroma sodelavci, in sicer prefekt Gravina, dr. Metalli in prefekt Gizzi. Slednja dva sta že stara (a ne ravno dobra) znanca naše skupnosti, saj sta bila člana znanenite Cassandrove komisije in se nista ravno izkazala v naklonjenosti zakonski zaščiti.

Slovenski predstavniki so ministru Maccanico izročili in orisali daljšo spomenico, ki vsebuje uvodoma glavne etape dosedanjega dolgoletnega in mučnega postopka za uveljavitev manjšinskih pravic, nato pa osnovne zahteve. V spomenici so pozitivno ocenjene programske izjave ministrskega predsednika De Mite, nato pa je izražena želja, da bi se sprejete obveze izpolnile. Potreba po odobritvi zaščitnega zakona, je med drugim rečeno, je vsak dan bolj očitna, kar potrjuje nenehen proces asimilacije, ki mu je manjšinska skupnost stalno podvržena. Pri tem spomenica navaja razmere neenakosti, v katerih manjšina živi, nepriznavanje rabe slovenskega jezika, diskriminiranje slovenske šole, zlasti v Beneški Sloveniji (posebej je omenjen primer špeterskega šolskega centra, ki ga oblasti še vedno nočejo priznati) itd.

Spomenica navaja zatem temeljne zahteve manjšine, ki so jih člani delegacije še posebej podrobno obrazložili. Predvsem gre za zahtevo po priznanju in upoštevanju prisotnosti in pravic manjšine na vsem teritoriju, kjer živi, tako na Tržaškem in Gorškem, kot v Benečiji. Zakon naj obsega posebno določila za vse sektorje manjšinskega življenja, od rabe jezika, izobraževanja in šolskih struktur do kulturnih in gospodarskih dejavnosti ter upravljanja teritorija. Stopnja zaščite

ne sme biti nižja od tega, kar je predvideno po Londonskem memorandumu in kar potrjuje Osinski sporazum. Prav tako so predstavniki manjšine zahtevali, naj bo naša skupnost neposredno sodelovana tako pri oblikovanju kot pri izvajanju zakona. Vsebinsko spomenico so člani slovenske enotne delegacije podkrepili še s celo vrsto pripomb in z navedbo raznih primerov diskriminacije na vseh področjih manjšinskega javnega življenja.

Minister Maccanico je bil v odgovoru veliko krajši. Od samega začetka se je skliceval na ministrskega predsednika De Mito in na njegove trdne namene, pa tudi na njegov vpliv in prestiž, da reši vprašanje slovenske manjšine. Dejal je tudi, da je De Mita seznanjen s srečanjem s slovensko delegacijo in da je temu srečanju dal svoje privoljenje. Potem ko je nekajkrat podčrtal dobro voljo vlade, da se dokončno spoprime z zaščitnim zakonom, ni prikrival tudi določenih težav. Vlada je pač odraz neke politične koalicije in s strankami te koalicije bo treba delati račune. O vsebini, kot rečeno, ni hotel anticipirati ničesar, poudaril pa je, da je treba vsekakor iskati globalno rešitev, iz česar bi se dalo razumeti, da ne nasprotuje enoviti zaščiti Slovencev v vseh treh pokrajinah. Glede zahteve enotne delegacije, da bi bila manjšina sodelovana pri oblikovanju zakonskega osnutka, pa je dejal, da nima smisla institucionalizirati tega načela, ker bi lahko povzročilo le nova dodatna zavlačevanja zakonskega postopka. Če bo potrebno, je dodal, pa se bomo lahko še videli.

● Milan Kučan

da utremo pot volilnemu sistemu, ki bo pravico do političnega programa

družbene akcije povezal z odgovornostjo zanjegovo izvajanje, da uveljavimo demokratične poti zanesljivega ugotavljanja večinske volje.

To nam bo potrebno tudi zaradi priprave in izpeljave gospodarskih in političnih reform kot ključnih sestavin celovite družbene prenove, vključno s posodobitvijo jugoslovanske federacije, ki mora ostati tudi v bodoče federativna socialistična republika enakopravnih narodov in narodnosti. Temeljnih načel, na katerih temeljijo odnosi med narodi in narodnostmi, zapisanih v ustavo leta 1984, ne bomo dovolili spreminjati.

Kučan pravi, da so reforme nujne, ker le tako lahko Slovenija ujame tokove sodobne civilizacije. Reforme pa potrebujejo tako zavest, ki bo omišljena s širšimi vidiki humanizacijskih in civilizacijskih procesov v Evropi in v sodobnem svetu nasploh v najglobljem interesu vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti. Zveza komunistov Slovenije je ponudila možne vsebinske točke jugoslovanske programske razvojne sinteze, ker je v nedrjih slovenske družbe zaznati zametke novega, možnosti in vzpodbude za nov razvojni vzgon.

Slovenski igralec Aleš Valič je nato recital Zdravljico, podelili so Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada. Prešernove nagrade so prejeli Alenka Bartl, Mojmir Lasan in Rudi Šeligo. O zamejskih nagradjenih iz Prešernovega sklada pa obsežnejše poročamo na kulturni strani.

Svečanost se je končala s Finalom iz sinfoniete za orkester Uroša Kreka, ki ga je izvedel Simfonični orkester Slovenske filharmonije.

Alpe-Jadran: premajhna pozornost položaju manjšin

TRST — Včeraj so v deželni svet F-JK razpravljali o poročilu o desetletni dejavnosti Alpe-Jadran, ki ga je minuli teden podal predsednik deželne vlade Adriano Biasutti. Včerajšnja razprava, v kateri so sodelovali predstavniki večine deželnih strank, so z več ali manj pripomb in kritičnih opazk podprli temeljne ocene predsednika vlade in angažiranje dežele Furlanije-Juljske krajine v dosedanjem in bodočem razvijanju odnosov v okviru delovne skupnosti.

Razpravljali iz vrst leve opozicije in zeleni so razne podpore dejavni vlogi dežele Furlanije-Juljske krajine kritično pripomnili, da je bilo na nekaterih področjih storjenega premalo (okolje, položaj manjšin), oziroma na drugih, predvsem gospodarskih, predlog ostaja le pri dobrih zamislih (mešane družbe, sodelovanje med bankami, višje oblike sodelovanja, itd.). Kar zadeva manjšine, je bilo z levičarskih klopi slišati pripombo, da predsednikovo poročilo, ki je le mimogrede omenilo položaj oziroma urejanje položaja manjšin, ne odseva pozornost tej problematiki na beneškem sestanku Alpe-Jadran, kjer so med drugim promovirali zamisel o stalni konferenci manjšin. Obširno je o (ne)obravnavanju manjšin govoril tudi svetovalec SSK Brezigrad. V ilustracijo pozornosti, ki jo slovenska narodnostna skupnost v Italiji posveča razvoju delovne skupnosti Alpe-Jadran, je na primer dejstvo, da njeno glasilo "Primorski dnevnik" (brez pogodbe z deželo in drugimi javnimi ustanovami) že leta in leta dnevno namenja eno stran dogajanju v prostoru Alpe-Jadran. To je omenil v zvezi s sporočilom, da bi v vsaki deželi skupnosti en dnevnik posvečal eno stran delovni skupnosti AJ. Primorski dnevnik pa je bil, po njegovih besedah, najbrž prezrt, saj se njegovi članki ne pojavljajo v dnevnem pregledu deželnega tiska.

Spregovorili so tudi o odprtosti in omejitvi razširjanja skupnosti. Izražena je bila namreč bojazen, da bi stalno širjenje članic povečalo pozornost osrednjih vlad do regionalnega povezoavnja in ogrozilo doseženo samostojnost.

Zelo obravnavana tema (o njej je bila predložena posebna resolucija) je bilo (ne) vključevanje deželnih svetov (parlamentov) v dogajanje v okviru skupnosti.

Soglasno je bila naposled sprejeta resolucija, s katero se deželni svet zavzema za krepitev vloge zakonodajnih teles v okviru skupnosti, za stalno razvijanje institucionalno priznanih oblik sodelovanja. V resoluciji je tudi izraženo upanje, da bodo sčasoma odnosi in sodelovanje med zakonodajnimi telesi sankcioniran v "statut" skupnosti. Možnosti oziroma verjetnosti nastajanja (ob "instituciji" predstavnikov vlad) paralelnega mehanizma "Parlamentov skupnosti", sta sklicujoč se tudi na italijansko zakonodajo nasprotovale svetovalec Cecovini in predsednik deželne vlade Biasutti.

Z večinskimi glasovi pa so zavrnilo resolucijo, katere prvi podpisnik je bil poslanec DP Giorgio Cavallo, v kateri so želeli podpisniki naročiti deželni vladi, naj bi se zavzela za prenovu statuta skupnosti z bolj konkretno obveznostjo stalnega ukvarjanja z energetskimi vprašanji in varstvom okolja ter določitve svojstvenih nalog skupnosti v ovrednotenju številnih jezikovnih manjšin.

Po razveljavitvi Donat-Cattinovega odloka Atracin: v F-JK bodo zaprli nekaj arteških vodnjakov

VIDEM — Sklep Deželnega upravnega sodišča iz Lacija, ki je razveljavil odlok ministra Donat Cattina, ki je do 28. t. m. podaljšal veljavnost predpisov, ki so dovoljevali 1 mikrogram (določila Evropske skupnosti predvideva 0,1 mikrograma) atracina v litru pitne vode, bo prisilil nekatere župane iz Furlanije-Juljske krajine, da izdajo odredbe o zaprtju z atracinom zastrupljenih vodnjakov. Prekomerna prisotnost strupenosti snovi namreč zadeva samo nekatera točno določena področja v naši deželi, ki se raztezajo med Palmanovo, Codroipom, Pordenonom in Sacilejem. Nekaj primerov o onesnaženosti vode so sicer zabeležili tudi na področju Krmina v goriški pokrajini.

Zaradi prisotnosti atracina v pitnih vodah so se v zadnjih mesecih znašle v težavah dežele Lombardija, Piemont, Veneto, Marke, Emilija-Romagna in F-JK. Po sicer površnih ocenah to vodo uporablja okrog štiri milijone prebivalcev. Z razsodbo Deželnega upravnega sodišča iz Lacija se je minister Donat Cattin zaradi svojeglave politike na tem področju ponovno znašel v vrtincu polemik. Z razsodbo so predvsem zadovoljne organizacije naravovarstvenikov, ki odločno poudarjajo, da je treba zakone spoštovati in da je zdravje prebivalstva prvi predpogoj, od katerega ni mogoče odstopati pri reševanju podobnih problemov. Tega se morajo Donat Cattin in drugi ministri dobro zavedati, dodajajo, predno sprejmejo odločitve, ki so v nasprotju z določili Evropske skupnosti. Razsodba pa je tudi privedla do tega, da se bodo morale vlada in dežele ubadati v vprašanju, o kate-

rem ni bilo doslej govora; preprečiti bodo namreč morale, da bi vodo, ki je zastrupljena z atracinom in drugimi strupenimi snovmi, ki jih povzročajo herbicidi in pesticidi uporabljal v industriji jestvin. To pomeni, da omenjena voda ni nikakor uporabna v kuhinjske namene.

O vprašanju bo vsekakor jutri razpravljala poslanske zbornica, ko bo proučila in nato glasovala o nezaupnici (predložili so jo Zeleni) do ministra Donat Cattina. V isti nezaupnici se tudi poudarja, da je treba prepovedati prodajo atracina in drugih strupenih snovi, kar je edini pogoj za začetek sanacije sedanjega stanja.

Kako pa je v F-JK?

Deželna odbornika za okolje Angeli in za zdravstvo Brancati sta včeraj ponovno potrdila, da stanje v naši deželi ni zaskrbljujoče. Brancati je ugotavljal, da se 95 odstotkov deželnega prebivalstva poslužuje vodovodne mreže, v kateri je voda povsem čista in torej pitna brez vsake nevarnosti. Po njegovih besedah je zaskrbljujoče le stanje nekaterih arteških vodnjakov, ki jih bodo morali na osnovi razsodbe lacijskega deželnega upravnega sodišča z odredbami županov zapreti. Odbornik Angeli pa je ob vsem tem dodal, da bo treba končno ugotoviti, kdo sploh še uporablja atracin, katerega uporaba je v naši deželi prepovedana že dve leti.

O problemu bosta jutri dopoldne razpravljala oba pristojna deželna odbornika, ki bosta sprejela potrebne ukrepe tudi v sodelovanju s prizadetimi občinskimi upravami.

A. S.

Že vse nared za letošnje 5. srečanje gledališč AJ

NOVA GORICA — Za letošnje srečanje gledališč Alpe Jadran, ki je že peto po vrsti, je tako rekoč že vse nared. Tradicionalni gledališki festival, ki se je razvil iz srečanja malih odrov, bo v dveh obmejnih mestih Novi Gorici in Gorici potekal od 10. do 17. marca. Na sporedu bo 12 predstav, deset v rednem programu, dve pa v informativnem. V rednem programu bodo sodelovala gledališča z območja skupnosti dežel Alpe Jadran, v informativnem delu pa gledališče Divadlo Bratri Mrstiku iz Brna in Club Teatro iz Rima.

Kot je povedal programski vodja gledališkega festivala Emil Aberšek na včerajšnji tiskovni konferenci, osnovno programsko izhodišče letošnjega srečanja opredeljuje gledališče novega tipa, oziroma gledališče prihodnosti. Programski izbor, pri katerem so sodelovali tudi člani lanske žirije, se približuje ciljem, ki so jih organizatorji gojili v najboljših letih gledališkega festivala malih odrov, saj gre za poskus predstavitve raziskovalnega gledališča. Pričakovati je torej predstavitev najbolj zanimivih gleda-

liških projektov z območja skupnosti Alpe Jadran, čeprav so izbrali žal botrovale tudi omejene prostorske možnosti obeh Goric, kot ugotavljajo organizatorji srečanja, ki so letos Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice, Ente Regionale Teatrale iz Vidma in Teatro Stabile iz Trsta. Finančna sredstva za izvedbo festivala so zagotovili Kulturne skupnosti Slovenije in Nove Gorice, vlada dežele Furlanije-Juljske krajine in občina Gorica, dejavno pa so se letos vključile tudi delovne organizacije Hit iz Nove Gorice, ki je glavni pokrovitelj srečanja, Meblo, MIP Manufaktura in Zavarovalna skupnost iz Nove Gorice in Kmečka banka iz Gorice.

Kot vsako leto bodo tudi letos na sporedu spremne prireditve. Tako bo v galeriji Meblo od 10. marca odprta razstava koroškega slikarja Valentina Omana, 13. marca bo v prostorih Zavarovalne skupnosti Triglav v Novi Gorici pogovor o dramatik, naslednjega dne pa plenarno zasedanje kulturne komisije Alpe Jadran.

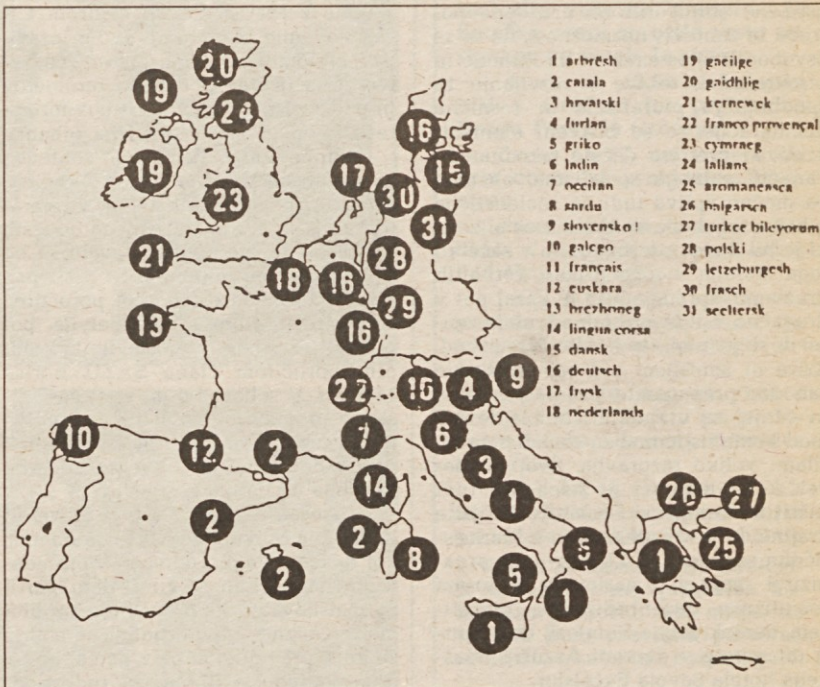
IRENA TUREL

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

»BUREAU« za manj rabljene jezike prvi evropski instrument za pomoč manjšinam

Med številnimi mednarodnimi ustanovami, ki se ukvarjajo z manjšinskim vprašanjem, zavzema vse bolj vidno mesto Evropski urad za manj rabljene jezike (The European Bureau for Lesser Used Languages). Pobuda za njegovo ustanovitev je prišla iz znane resolucije Arfé, ko je bila ta predstavljena v Bruslju maja 1982. Od tedaj se je Urad znatno razvil in v številnih državah so se oblikovale njegove podružnice. Osrednji urad je v Dublinu, na Irskem, kjer deluje stalno tajništvo s tremi uslužbenci. Resolucija Kuipers je pripisala Uradu vlogo nekakega uradnega organa Evropske skupnosti za delo z manjšinami; zato je pričakovati, da se bo v bližnji bodočnosti še bolj razvil in okreplil. Njegov sedanji predsednik je škot Jack Macarthur, tajnik (in prvi predsednik) pa Irec Dónall O Riagáin.

Delovno področje Urada so torej manjšine znotraj Evropske skupnosti. Po raznih ocenah naj bi te štejele od 30 do 50 milijonov pripadnikov razdeljenih med približno 30 jeziki, od katerih le 9 ponekod uživa status uradnega jezika. Evropska skupnost se mora sočati s to realnostjo, še posebno zato, ker od dvanajstih članic je le Portugalska, ki na svojem ozemlju nima klasičnih avtohtonih manjšin.

Ime organizacije je nekoliko čudno, a organizatorji so se hoteli izogniti omejevalnim oznakam, kakršne so "manjšina" ali "regionalni"... Jezike tudi ne razvrščajo po številu uporabnikov, ampak kvečjemu po njihovi družbeni vlogi:

- če so uradni jeziki majhnih držav (Irska, Luksemburg, itd.);
- jeziki majhnih narodov brez lastne države (Ladinci, Bretonci, itd.);
- "otočja" iste narodnosti razpršena v več državah (Katalonci, itd.);
- ali če gre za "obmejne manjšine", ki govorijo večinski jezik sosednjega naroda (Slovenci, Nemci, Danci, itd.).

Položaj posameznih manjšin je zelo različen, glede na zgodovinske okoliščine razvoja, na številčnost ali na odnos večine. Za vse pa je skupen defenzivni položaj in omejenost. Naloga Urada, ki je bolj znan kar pod imenom "Bureau", je braniti in uveljavljati te jezike. Ta cilj skuša doseči na več načinov:

- preko študijskih potovanj, s katerimi pripadniki posameznih manjšin lahko spoznajo razmere drugih skupnosti. Takih potovanj se je doslej ude-

ležilo približno deset Slovencev iz Italije;

- s podporo pri izvajanju strokovnih srečanj in raziskav na jezikovnem, vzgojnem in pravnem področju;

- preko akcij, s katerimi spodbuja države Evropske skupnosti, da pospešijo reševanje pravnega položaja posameznih jezikov;

- preko svojega glasila "Contact-Bulletin", ki izhaja trikrat na leto v treh jezikih.

Nekatere pobude izvaja neposredno Dublinska "centrala", nekatere pa državne "podružnice". V Italiji je bil tak organizem ustanovljen leta 1984 in se imenuje CONFEMILI (Comitato Nazionale Federativo delle Minoranze Linguistiche d'Italia) in ima sedež v Rimu (Ul. Ambrosini 96, 00147).

Bureau nima na razpolago velikih denarnih sredstev. Leta 1987 mu je Evropska skupnost nakazala 200.000 ECU (1.200 milijonov lir). Istega leta je ES nakazala še 2,5 krat večjo vsoto za razne druge dejavnosti v zvezi z manjšinami.

Na evropski ravni je bilo doslej izvedenih nekaj temeljnih raziskav o pogojih predšolske in osnovnošolske vzgoje manjšin, o mladini, o množičnih občilih, o otroški literaturi, o manjšinskih jezikih v javnih upravah ter nekaj konferenc o posameznih manjšinah. Med pomembnimi projekti, ki so v pripravi, pa velja omeniti predvsem načrt "Mercator": mednarodno mrežo manjšinske dokumentacije.

Bureau ima nedvomno za seboj že vrsto uspehov, ki utemljejuje njegov obstoj in delovanje. To prihaja do izraza, zlasti ko gre za praktične pobude, kjer lahko skupine izvedencev ali pripadnikov iste manjšine delajo skupaj na konkretnih nalogah. Na bolj teoretičnih ali dalekosežnih načrtih pa so bili doslej rezultati manj izraziti, kar ni čudno glede na velike razlike v kulturnih izhodiščih in tudi v interesih, ki jih mora Bureau usklajevati.

Med napovedanimi nalogami je tudi izdelava karte evropskih manjšin. Zanj se že nabirajo prednaročila. Doslej je Bureau objavil le delovno skico, ki je na tem mestu poenostavljeno ponazorjena. Ta zemljevid bo nedvomno verna podoba ne le uspešnosti Bureauja, ampak tudi strokovnih in politične dozorelosti posameznih manjšin.

DUŠAN GRČA

Po sežanskih prometnicah kroži vsak dan desetine ton »bomb«

SEŽANA — Večina Sežancev očitno niti ne ve, da živi v veliki ekološki bombi. Ta občina namreč sodi med območja, ki so v Sloveniji najbolj ogrožena od nevarnih snovi.

Po podatkih občinskega štaba za civilno zaščito namreč preko njenega ozemlja na leto prepeljejo približno 1,5 milijona ton nevarnih snovi. Od tega jih je 80 odstotkov vnetljivih, 10 odstotkov eksplozivnih, 2 odstotka radioaktivnih in 8 odstotkov drugih nevarnih snovi. Seznam dopolnjuje še domača nevarnost, saj sežanske delovne organizacije na leto »obrnejo« več deset tisoč ton najrazličnejših strupov, med katerimi so celo arzenik, žvepela, kislina in metanol.

Grozljivo statistiko dopolnjuje še podatek, da se na leto na sežanskem območju pri prevozu in uporabi teh snovi zgodi od 10 do 15 nesreč, ki pa so doslej minile brez hujših in daljnosežnih posledic. Kljub temu službe, ki posredujejo v takih primerih, opozarjajo, da so vozila za prevoz nevarnih snovi običajno slabo opremljena z

opozorilnimi znaki in označbami za identifikacijo snovi, ki jih prevažajo. Nič boljše niso označeni tudi posebno občutljivi deli Krasa, saj smo na nedavni občinski konferenci o varstvu okolja med drugim slišali, da niso zadostno in s primernimi znaki opremljene niti prometnice na najpomembnejšem kraškem vodnozbirnem območju okoli Brestovice. Nevarnost je še večja, kot bi bilo potrebno tudi zato, ker službe za posredovanje v primeru nesreče še vedno nimajo vse potrebne opreme, redneje kot doslej pa bi bilo potrebno izpopolnjevati tudi znanje odgovornih ljudi.

Ocenjujejo, da na leto po sežanskih cestah samo na mednarodnih voznih vozi približno 40 tisoč vozil z nevarnimi snovmi. Na železnici taki tovori predstavljajo skoraj tretjino od približno 4 milijone ton prevoženega blaga. Ob tem ugotavljajo, da so vagoni z »ekološkimi bombami« pogosto neustrezno naloženi, ali nimajo ustreznih dokumentov, oziroma so celo neprimerni za take prevoze.

Od včeraj na Obali v veljavi ukrepi prve stopnje za omejevanje porabe vode

KOPER — Od včeraj na obalnem območju veljajo ukrepi "prve stopnje" pri omejevanju porabe vode. Gre za pozive potrošnikom, da racionalizirajo porabo in možnost, da bo višinskim predelom (Semedela, Markovec, Malija, Sared, Šmarje in še nekateri) dnevno za uro do tri zmanjkalo vode. Izjemno sušno obdobje namreč spremljajo tudi tehnične težave zaradi gradnje novega vodovodnega sistema oziroma magistralnega vodovoda, svoje pa k temu dodaja še postopno zmanjševanje izdatnosti izvira na Rižani.

Ko so na včerajšnji seji izvršnega sveta skupščine skupnosti obalnih občin obravnavali problematiko oskrbe z vodo, so bili zadovoljni, da je po dolgotrajnem sušnem obdobju oskrba še vedno nemotena, soočili pa so se z nevarnostmi, ki pretijo. Tako sušno obdobje (seveda ne velja samo za to območje) povzroča kopico težav, v zimskem obdobju nepredvidenih problemov. Najnovejši, ki je bil na neki način pričakovani, je ta, da je voda na

osrednjem črpališču za izvirom Rižane pričela usihati (morebiti je to dokaz za povezanost t. i. zgornje in spodnje akumulacije), ko so začeli črpati vodo na poskusnih vrtnah nad sedanjim glavnim črpališčem. Pri tem je treba poudariti, da gre res za izjemne razmere; razveseljivo pa je, da jih izvir Rižane z zaledjem še vedno uspešno "premaguje".

Trenutna situacija je nedvomno izjemen izziv tudi za raziskovalce Geološkega zavoda Ljubljana, ki spremljajo pojave v oskrbi z vodo na obalno-kraškem območju. V težavah se je treba torej tudi učiti. In ugotoviti bo treba tudi, kako se obnaša izvir Gradole, od koder so vedno črpali po 1000 litrov vode v sekundi, zdaj pa so na skrajni meji 300 litrov, pa še izvira Bulaž "dopolnjujejo" svoje zmogljivosti z okrog 100 litrov v sekundi. Od tega jih Obala dobi okrog 30 litrov. To bo seveda dodaten strošek, ki ga bodo morali potrošniki vode plačati. In o stroških, ceni vode, so včeraj tudi govorili

na izvršnem svetu. Sprejeli so sklep, da Rižanskemu vodovodu dovolijo podražitev vode za 87,5 odstotka, kar pomeni, da bodo gospodinjstva poslej (po objavi v uradnih objavah v petek oziroma odditku števca) plačevala vodo po 4500 din za kubni meter (prej 2400 din), gospodarstvo pa 9000 din (prej 4800 din), podraži se pa tudi voda za nekaj malega nepodpisnikov sporazuma o temeljih plana vodne oskrbe, ki bodo morali plačevati kubik vode po 11.630 oziroma 23.260 dinarjev. Na obalnem območju imajo tako spet najdražjo vodo v Sloveniji. Ob tem pa je treba dodati, da si na ta način območje zagotavlja (razen v izjemnih razmerah) dokaj nemoteno oskrbo in da bo voda ostala in bila še dražja, če bodo na Primorskem uresničili projekt Primorskega vodovoda, ki naj bi trajneje rešil probleme v oskrbi z vodo, saj rešitve z izviri, črpališči niso tako "močne" kot tiste z velikimi akumulacijskimi jezери. Primer Butonige v Istri to že dokazuje.

Simpozij v priredbi inštituta Gramsci

Kriza socializma in možne rešitve

Medsebojni spopadi, gospodarski in politični neuspehi, nesposobnost, da bi ustrezno odgovorili na družbene potrebe in zahteve, nezmožnost, da bi se osvobodili okostenelosti birokracije in birokratizma, težave v razvijanju in spodbujanju pluralizma in resnične demokracije: to so bistveni elementi krize, ki pretresa dežele tako imenovanega realnega socializma, obenem pa močno vpliva tudi na socialistična gibanja v zahodnem svetu. Socializem, ki je bil konec prejšnjega in v začetku tega stoletja močno gibal korenitih družbenih sprememb in je kazal pot v drugačno, boljše prihodnost, se je znašel v slepi ulici, iz katere išče izhod. Kriza ni izmišljeni sad zainteresirane zahodne propagande, pač pa je realna in o njej se v zadnjih letih v levici, med komunističnimi in socialističnimi silami veliko razpravlja. Svoj prispevek k tej razpravi je želel dati tudi Inštitut Gramsci Furlanije-Juljske krajine, ki je v sodelovanju z Marksističnim centrom CK ZK Slovenije organiziral simpozij z naslovom »Reforma socializma: decentralizacija, pluralizem, demokracija«. Simpozij bo od jutri do sobote v dvorani Azzurra tržaškega hotela Savoia Excelsior.

V deželnem inštitutu Gramsci so že dalj časa razpravljali o pobudi, ki naj bi prispevala k osvetlitvi stvarnih težav socializma in naj bi nakazala - tudi s teoretičnega vidika - možne izhode. Najprej so imeli v načrtu razpravo o zelo splošni temi, nato pa so se opredelili za konkretno analizo primera treh držav, ki so danes iz več razlogov v ospredju pozornosti: Jugoslavija, Madžarska in Poljska. Simpozij, ki bo od jutri do sobote v hotelu Excelsior, je le prvi korak inštituta Gramsci v analizi težav in problemov socializma. Medtem ko se končujejo

zadnje priprave na to pomembno srečanje, že začenjajo razmišljati, da bi skupno z Marksističnim centrom CK ZK Slovenije čez leto ali dve pripravili v Ljubljani podoben posvet, na katerem pa bi bila pod lučjo žarometov in pod secirnim nožem kritikov in teoretikov zahodna socialistična gibanja.

Program simpozija je zelo zahteven in vsebinsko nabit. Srečanje se bo začelo jutri popoldne ob 16. uri z referatom rimskega univerzitetnega docenta Umberta Cerronija, nadaljevalo se bo v petek, ko bo dopoldne na vrsti primer Madžarske z uvodnim poročilom akademika Miklosa Vasarhelyija, popoldne pa primer Jugoslavije z uvodnim poročilom člana SAZU Borisa Majerja. V soboto bo na vrsti še Poljska z referatom akademika Janusza Reikowskega, simpozij pa bo zaključil prof. Adolf Bibič z Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Za srečanje vlada zlasti v Sloveniji in na Madžarskem veliko zanimanje, kot dokazuje dejstvo, da so svojo udeležbo napovedali številni člani partij in raziskovalci, ki preučujejo probleme socializma. Med drugimi bo najbrž že jutri, prav gotovo pa v petek, ko bo govor o Jugoslaviji, navzoč tudi predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan.

Uvod v simpozij bo današnja predstavitev knjige »Madžarska revolucija, Imre Nagy in levica«. Na predstavitvi bo poleg avtorja Federiga Argentierija sodeloval Miklos Vasarhelyi, ki bo imel v petek uvodno poročilo o Madžarski. Akademik Miklos Vasarhelyi, ki je po rodu z Reke, je bil eden od sodelavcev Imreja Nagyja. Zato je bil izključen iz partije in zaprt. Leta 1960 je bil pomilošen in odlejel je eden od zastopnikov liberalnega krila vzhodnoevropskih komunistov.

Pogovor z učiteljico Kristino Kovačič

Vloga sredstev javnega obveščanja pri reklamiziranju slovenske šole

Deklica: Ciao, jaz sem Romina.
Deček: Ma che lingua parli?
Deklica: Govorim slovenski jezik.
Deček: Ma allora capisci quello che dico?
Deklica: Sì, lo capisco, perché nella nostra scuola impariamo due lingue.

Deček: Come si dice vuoi giocare con me?
Deklica: Se igraš z mano? Dai, ripeti con me: se igraš z mano?
Deček: Se igraš z mano?
Deklica: Bravo, pridi z mano, skupaj se bova igrala.

Tako se glasi zvočno vabilo na vpis v slovensko šolo, ki so ga učenci šentjakobske osnovne šole Josip Ribičič posneli na kaseto, le-to pa Radio Opčine predvaja večkrat na

dan. Na kaseto so otroci posneli tudi slovensko pesmico Ringaraja in italijanski Girotondo, pa še vabilo-uganko za starše. O tej posrečeni zamisli smo v dnevniku že pisali, danes pa objavljamo pogovor z učiteljico Kristino Kovačič, ki se je za njeno uresničitev precej potrudila.

Kako se je rodila izvirna zamisel o zvočnem zapisu? »Mislim, da so tradicionalne oblike "reklamiziranja" slovenske šole, kot je denimo geslo slovenski otrok v slovensko šolo, danes premalo učinkovite. Tudi običajni plakati so premalo izraziti, ne padejo v oči, sploh pa se v mestu porazgubijo. Prav je, da Primorski piše in vabi v slovensko šolo, toda z druge strani vemo, da kdor bere Pri-

morski dnevnik, ima že zavest o svoji nacionalni pripadnosti. Treba bi bilo izpeljati čimveč in čimbolje organiziranih pobud, ki naj bodo usmerjene predvsem na italijanske gledalce, poslušalce, bralce... Vsi vemo, da imajo sredstva javnega obveščanja velik vpliv, zato se jih moramo poslužiti tudi za ta vprašanja.

Nekoč so učitelji obiskovali družine, hodili so po domovih in prepričevali starše. Se to še dogaja? »Rekla bi, da v redkih primerih. Učiteljem je nerodno to obiskovanje domov, pogosto pa tudi niso obveščeni o posameznih otrokih. Po drugi strani pa niti starši nimajo dovolj informacij o tem, kje so najbližje slovenske šole, kaj vse nudijo in kakšne bogate možnosti ima otrok v okviru slovenskih socializacijskih dejavnosti. V mislih imam glasbene, športne, rekreativne, gledališke, izletniške dejavnosti.

Kaj bi po tvojem bilo potrebno storiti, da prebijemo zid neobveščenosti? »Predvsem se moramo zavedati, da je prihodnost slovenske šole skrb vseh in ne le učiteljev. Okrepiti bi morali sodelovanje med italijanskimi in slovenskimi šolami, tako da bi italijanskim staršem približali našo stvarnost. Tesneje bi tudi morali sodelovati z organizacijami, kot so ARCI, sindikati, ustanova za spoznavanje slovenskega jezika in druge podobne. Zavedam se, da je prepričevanje staršev, naj otroka vpišejo v slovensko šolo, zelo občutljiva zadeva, saj se bojiš, da bi jih užalil ali preveč silil vanje. Najbolj pogosto se zgodi, da se iz zadrege in ne pripravljenosti rešimo z brezbriznostjo, češ to ni moj problem. No, meni se zdi, da bi v vsakem primeru morali reagirati samozavestneje in z večjo odločnostjo.« (nf)

Slovenski Ljudski misijon bo od 26. februarja do 12. marca

Ljudski misijon kot drugačna oblika posredovanja vere in tudi spoznavanja

»Odpri vrata Kristusu. Danes in vselej Kristus rešuje« je geslo Ljudskega misijona, ki ga prireja tržaška škofija, da bi stopila v neposreden stik z verniki in vsemi prebivalci pokrajine ter jim posredovala božjo besedo. Namen misijona, ki bo trajal dva tedna, je na

včerajšnji tiskovni konferenci orisal sam škof Lorenzo Bellomi.

Želja in potreba po novih vrednotah sta v naši zahodni civilizaciji vse bolj prisotni. Njihovo pomanjkanje se mnogokrat izrodi v cinizem ali pa postane krčevito iskanje, je dejal škof.

Tej obnovljeni želji sta botrovali večja zavest o človeških pravicah in večja svoboda posameznikov, a tudi družbeno neravnovesje, kot so razlika med bogatimi in revnimi narodi in krivice, ki jim te razlike botrujejo, strah pred jedrsko vojno, pred kemično zastrupitvijo, pred demografskim padcem, pred širjenjem korupcije, uničevanjem narave in prevlado tehnologije, ki seže celo v genetske korenine človeka. Človeku se zato zastavljajo številna vprašanja o njegovem dostojanstvu, o njegovi odgovornosti in usodi ter pričakuje tehtne odgovore in vrednote, ki bi mu omogočale etično polnost življenja. Ljudski misijon tržaške škofije ima prav ta namen: da posreduje ljudem evangelij in Kristusa, ki je živeč in vseobsegajoči evangelij.

Ljudski misijon, ki so ga zadnjič priredili leta 1957, je torej drugačna oblika združevanja in "poslušanja", kot je dejal škof, saj misijonarji ne bodo samo pridigali in molili z verniki, pač pa bodo skušali tudi neposredno spoznati dvome in težave vernikov, njihov način življenja. Na škofiji se pripravljajo na misijon že več kot leto, v tem času je 700 tržaških vernikov obiskalo več tisoč družin in se soočilo tudi z njihovimi težavami. Skoraj povsod so našli na dober sprejem, ugotovili pa so, da imajo ljudje veliko potrebo po srečevanju in sočanju in da mnogi Tržičani - v večji meri kot bi si lahko mislili - živijo v popolni osamljenosti. Misijon ima torej tudi nalogo vzpostavljati večjo človeško solidarnost in nuditi ljudem možnost, da se med seboj spoznajo. »Nepoznavanje je namreč največje zlo, v njem tičijo tudi korenine narodnostne mržnje,« je dejal škof.

Misijon, med katerim se bo 350 italijanskih in slovenskih misijonarjev (teh bo skupno 30) srečalo s tržaškimi prebivalci, se bo začel 12. februarja, nadaljeval pa se bo do 13. marca. Prva dva tedna bo misijon za italijanske vernike, druga dva tedna - od 26. februarja do 12. marca - pa za slovenske. Prvi teden vsakega od dveh misijonov bodo misijonarji obiskali prebivalce, drugi teden pa bodo priredili vrsto srečanj, ki bodo posvečena verouku, liturgiji in molitvi. V času slovenskega misijona bo delovalo tudi slovensko tajništvo, ki ga bo vodil član škofijskega odbora Dušan Jakomin. Na tajništvo se lahko obrnejo vsi verniki, ki bi radi poznali podrobnejši program misijona ali ki bi radi imeli zaseben razgovor z enim od misijonarjev. Tajništvo bo v Škedenjski ulici 44, tel. 830792.

Na sliki (foto Magajna) msgr. Bellomi s člani škofijskega odbora med včerajšnjo tiskovno konferenco.

S ponedeljkove Prešernove proslave v DSI

Tudi v zamejstvu lahko veliko storimo za rast našega naroda

Prireditelji ponedeljkovih večerov v Društvu slovenskih izobražencev so kljub pustnemu času redno priredili slovesno Prešernovo proslavo. Vlogo slavnostnega govornika je letos prevzel deželni svetovalec Bojan Brezigar, ki je vzel Prešernove misli kot izhodišče za razmišljanje o sodobnosti in bodoči usodi našega naroda. Kako naj bi v tem času - ko nas veže v skupni kulturni prostor tudi bojazen, da ne bi bili kot narod jutri prikrajšani za svoj jezik - obšli Prešernove misli, se je vprašal. Zadnja dogajanja v Sloveniji so pritegnila zanimanje tudi naših ljudi. Mnogi pa so ob klicu s Trga revolucije in Roške ulice ostali gluhi in čakajo na končen izid, da proglasijo zmagovalca. Za tako majhen narod, kot je naš, pa je takšno zadržanje ne samo nečastno, ampak tudi škodljivo. Svoje razmišljanje je govornik zaključil s priporočilom, naj znano prisluhniti novim tokovom in mladim idejam, saj bomo tako obogatili svojo kulturo in zgodovino. Obenem pa se moramo zavedati, da tudi v zamejstvu lahko marsikaj storimo za svoj narod. Slovenci se moramo odpirati v svet avtohtono, enakopravno in samozavestno, ne hlapčevsko. V tem je bil Prešeren naš veliki učitelj.

Slovesnost se je nadaljevala s podelitvijo nagrad zmagovalcem 17. literarnega natečaja revije Mladika. Ocenjevalna komisija je letos prejela 17 novel in 13 ciklov pesmi. Za prvo so bili nagrajeni: Franjo Francič iz Pirana za novelo Istra gea mea (1. nagrada), Martina Legiša iz Mavhinj za novelo Hrast in trta (2.) in Andrej Arko iz Komna za novelo Nogica (3.). Za poezijo pa sta nagrado prejela Neža Maurer iz Škofje Loke za izbor pesmi Igra za življenje (1. nagrada) in Igor Vrabec iz Anglije za cikel Kras in moč (2.).

Ob koncu je bilo na vrsti podeljevanje priznanj 14. natečaja Mladi oder. Modre plakete, za katere je osnutek izdelal likovni ustvarjalec Edi Žerjal, je prejelo 19 amaterskih gledaliških skupin, prosvetnih društev in šol, ki so v lanskem letu pripravile gledališko predstavo. Natečaj sta razpisali Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici in Slovenska prosveta v Trstu, namenjen pa je vsem skupinam v naši deželi. Za prvo kategorijo so prejeli priznanje štirje samostojni amaterski odri: Dramska skupina PD Štandrež (na Goriskem), Amaterski oder Jaka Štoka s Proseka in Kontovela, Šentjakobska dramska skupina iz Trsta in Gledališki krožek Slovenskega kulturnega kluba, ki deluje v središču mesta. V drugi kategoriji, kamor sodijo igralske skupine, ki delujejo priložnostno v okviru društev itd., so bili nagrajeni: dramska skupina članov zbora Rupa-Peč in mladinska skupina Glosa PD Štandrež z Goriskega ter igralska skupina Finžgarjevega doma na Opčinah in mlajši člani dramskega odseka PD Mačkolje. Za tretjo kategorijo je bilo priznanj kar 11. Plakete so prejeli najmlajše igralske skupine, ki delujejo v okviru šol. V gorški pokrajini so bili nagrajeni: otroška skupina KD Sabotin iz Štavnice, člani društva Podgora, ter mladi igralci lanskih priložnostnih prireditev v Števerjanu, Doberdobu in Štandrežu. V tržaški pokrajini pa so bili nagrajeni: OŠ Finžgar iz Borkovlj, SŠ Levstik s Proseka in iz Križa, OŠ Bevk iz Opčin, SŠ Erjavce iz Rojana ter učiteljske Šlomšek iz Trsta. Ob koncu so za glasbeni pozdrav poskrbele pevke dekliške skupine Vesela pomlad pod vodstvom F. Pohajača. (hj)

Na sliki (foto Magajna) nagrajenci 14. natečaja Mladi oder.

Po zagotovilih odgovornih tehnikov

Na Tržaškem ni nevarnosti da bi bil v vodi atracin

Bo razsodba lacijskega deželnega upravnega sodišča, ki je razveljavilo odlok ministra za zdravstvo Donat Cattina v zvezi z maksimalno koncentracijo atracina v vodi, imela na Tržaškem morebitne posledice? Sodeč po naši mini-anketi med strokovnjaki Krajevne zdravstvene ustanove, prav nobene. Da bolje razumemo problem, moramo vedeti, da je atracin strup, ki ga vsebujejo pesticidi, herbicidi in fungicidi, torej kemična sredstva proti plevelu, žuželkam in rastlinskim boleznim. V največjih količinah ga kmetovalci uporabljajo proti plevelu na koruznih in žitnih poljih. Razumljivo je torej, da je prisotnost atracina v vodi zelo razširjena predvsem v Padski nižini, kjer sipajo pesticide z avtomatskimi stroji.

Ker v tržaški pokrajini intenzivno poljedelstvo ni razvito, ni niti objektivne nevarnosti, da bi se v vodi kopičil atracin. To potr-

jujejo analize kemijskega laboratorija pri KZE, ki doslej še ni ugotovil atracina. Odgovorni za kemijski laboratorij dr. Gabucci nam je včeraj zagotovil, da ugotavljajo morebitno prisotnost atracina približno vsak mesec, vendar vsakič brez pozitivnih rezultatov. Sploh je voda, ki jo Tržičani pijemo, med najbolj kontroliranimi v Italiji, zatrjuje dr. Gabucci. Trst ima namreč le en vodovod, laboratorijski tehniki pa analizirajo vodo večkrat na dan, in to na šestih točkah.

Da na Tržaškem ni nevarnosti atracina, nam je potrdil tudi deželni svetovalec Zelene liste Andreja Wehrenfennig, ki zelo pozornost sledi ekološkim problemom. »V Trstu bi res ne smelo biti atracina, saj v okolici ni intenzivnega poljedelstva. Opozoril pa bi na onesnaževanje morja, v katerega se stekajo industrijski odpadki, topila in nefiltrirane odpadne vode...«

Danes bomo za njim že žalovali

Pust razsajal po mestu in okolici

Danes je črn dan, ko žalujemo za pustom in se morda tudi zdravimo za posledicami preteklih norih dni. Včeraj pa je pustno razpoloženje doseglo višek, zato mu posvečamo še zadnjo foto kroniko z letnico 1989.

Popoldne je bilo - ob zaprtih trgovinah in ustavljenih »resnih« dejavnostih, pa kljub vlažnemu mrazu - res v popolnem znamenju pusta. Od Milj, preko Brega, Škednja, pa čez Kras vse tja do zadnje vasi v pokrajini, povsod je razsajal ta nagajivec, na javnih zabavah in plesih, po gostiščih in seveda po ulicah, v veselje otrok in odraslih saljivcev.

Po kraškem in miljskem pa je bil včeraj v ospredju škedenjski pust. Popoldanski sprevod voz in mask je bil po zamislih zelo pester, saj smo lahko videli zelene vesoljčke, pristani saloon z divjega zahoda (s plesalkami vred), ženske - torte, žabe, tržaške smeti, služkinje in »kresničke« (tiste, ki živijo pod uličnimi svetilkami). Nekaj po 18. uri so razglasili tudi zmagovalce, tako posamezne maske kot skupine. Med skupinami so dobile prvo nagrado »le Dolcezza«, oblečene v bele torte, sicer pa so nagrade podelili vse do petega mesta.

Danes pa bomo pusta za okroglo leto pokopali. Najbolj žalostno bo najbrž na Kontovelu in Proseku, kjer bodo jokali za pustom, ki je s svojo razposajenostjo te dni veselil vse kraške (in seveda tudi druge) veseljake. Danes ponoči pa je tragično preminil za posledicami veseljačenja in pijančevanja. Pogreb bo, kot rečeno, še danes ob 14.30. Sprevod žalujočih z vdovo na čelu se bo zbral na dvorišču Društvene gostilne na Kontovelu, nato pa bo po vaških ulicah krenil do Proseka, kjer bo svojo žalost naznanil vsem vaščanom. Nato bo nadaljeval pot do mlake, kjer bodo pusta pokopali.

Pa si oglejmo našo foto kroniko. Od zgoraj navzdol vidimo v prvem stolpcu tukaj desno najprej skupino tort, ki je odnesla prvo nagrado v Škednju (foto Križmančič), v sredi je posrečeni alegorični voz iz Ricmanj, ki je letos prvič sodeloval na sprevodu v Dolini, spodaj pa je pustni utrinek iz Mačkolj (obe foto Magajna). V drugem stolpcu pa so trije posnetki s pustovanj: zgoraj otroško rajanje v v Križu, v sredi otroški pustni ples v Boljuncu (obe foto Magajna), zadnji spodnji pa je posnetek s pustnega večera SPDT v tržaškem dijaškem domu (foto Križmančič).

Suša: sestanki Kmečke zveze

Tržaški kmetje, ki jih je julija in avgusta lani prizadela suša, imajo pravico do ustreznih odškodnine, zanjo pa morajo zaprositi najpozneje do 17. februarja. Da bi jim podrobneje obrazložila zadevne predpise, je Kmečka zveza sprožila vrsto sestankov po vaseh, in sicer:

- danes ob 12.30 v Srenjski hiši v Gročani (za prebivalce Drage, Peska in Gročane);

- danes ob 17. uri v Bazoviškem domu (za prebivalce Bazovice);

- danes ob 19.30 na sedežu KD Skala v Gropadi (za prebivalce Padrič in Gropade);

- jutri, 9. feb., ob 12.30 na repentabskem županstvu na Colu (za prebivalce vseh krajev v občini);

- v petek, 10. feb., ob 17.30 v Srenjski hiši v Borštu (za prebivalce Jezera, Ricmanj, Zabrežca in Boršta);

- v soboto, 11. feb., od 9. do 12. ure na dolinskem županstvu (za prebivalce vseh krajev v občini).

Vsi, ki se nameravajo udeležiti sestankov, naj prinesejo katastrske izvlečke ali mape, iz katerih bodi razvidna površina zemljišč, s katerimi razpolagajo.

Dacia Valent v krožku Miani

Temnopolta policistka Dacia Valent, ki je bila pred kratkim med opravljanjem svoje službe v Palermu žrtv grobega napada zaradi barve svoje kože, bo v torek, 28. februarja, gostja študijskega krožka Miani. Valentova se bo udeležila javne razprave o problemu rasne nestrpnosti v Italiji in srečanje bo dalo priložnost za resen razmislek o razizmu v Trstu. Tudi naše mesto, kot je še posebno Slovencem prav dobro znano, nikakor ni imuno pred tem bednim pojavom.

Dacia Valent je že nekaj let zaposlena kot policistka v Palermu. Pred nekaj tedni so jo premestili v urad za tuje tamkajšnje kvesture, kjer bo manj izpostavljena sovraštvu »belih« domačinov. Neki pijanec je januarja meseca mlado agentko hudo ozmerjal in se je celo fizično lotil, njeni delovni kolegi pa je niso branili. Valentova je hči italijanskega diplomata in somalske princese, ki je pred tremi leti umrla za neozdravljivo boleznijo. Njenega 16-letnega bratca pa sta v Vidnu pred nekaj leti zahrbtno umorila njegova soolca. Sodni zdravnik je med obdukcijo ugotovil, da sta ga kar 63-krat zabodla z nožem. Na sodišču sta se mlada morilca zagovarjala rekoč, da je Giacomo zaslužil smrt, »ker je bil črnc«.

V soboto, 4. t. m., nas je v Milanu prerano zapustila

Eda Dacev roj. Cervi

Pogreb bo jutri, 9. t. m., ob 12. uri v kapelici na proseškem pokopališču.

Žalostno vest naznanjajo mož Nedjalko, mama Bruna in Nino, strici, tete in bratranci.

Milan, Trst, Prosek, 8. februarja 1989

EDA! Prehitro si nas zapustila.

Teta Guerina, stric Milko, Walter, Sonja in Jan

Zadnji pozdrav Edil

Neva, Betty, Roberto, Eugen in Nevia

Ob prerani izgubi drage Ede žalujejo stric Romano, Anica ter Nadja in Elena z družinama.

Eda, vedno boš ostala v našem spominu!

Teta Marija, stric Jušto, Dino, Tiziana, Elda, Cveto, Maja in Martina

Pozitivni komentarji o obisku De Michelisa

Toda od besed je treba zdaj preiti k dejanjem

Splošni vtis, ki ga je dinamični podpredsednik rimske vlade Gianni De Michelis zapustil ob svojem obisku v Trstu, je nedvomno pozitiven. Še posebno ugodno ocenjujejo v tržaških gospodarskih in upravnih krogih De Michelisove indikacije o bodočih razvojnih možnostih pokrajine, s posebnim ozirom na okrepitev njene mednarodne vloge. Na srečanjih s predstavniki občinske uprave, Pokrajine in Trgovinske zbornice je podpredsednik vlade v okvir velikih razvojnih smernic vključil tudi vprašanja, ki že predolgo čakajo na rešitev: odobritev zakona za razvoj obmejnih območij, okrepitev pomorske politike na Jadranu, predajo škedenjske železarne v zasebne roke, ovrednotenje mednarodne vloge tržaškega pristanišča itd.

Predsednik Trgovinske zbornice Tombesi je De Michelisova izjavljajoča o veliki razvojni strategiji označil za »zanimiva« in dodal, da kot taka nikakor niso v nasprotju z zahtevami, ki jih Trst postavlja vladi. »Hiter odgovor na pričakovanja Trsta,« zaključuje Tombesi v svoji tiskovni noti, »bi nedvomno dal večjo verodostojnost novi politični liniji, ki jo zahteva leto 1992, hkrati pa bi spodbudil večjo zavzetost, kakršna je že dolgo značilna za daljnovidne krajevne in deželne gospodarstvenike.«

Predvsem o krajevnih vprašanjih se je z ministrskim podpredsednikom pogovarjal tudi predsednik Pokrajine Crozzoli, ki pa je od De Michelisa želel tudi pojasnila o vsebini vladnega zakonskega osnutka o globalni zaščiti slovenske manjšine. Na koncu razgovora — beremo v tiskovnem sporočilu Pokrajine — se je ministrski podpredsednik obvezal, da se bo v prvi osebi zavzel za to, da bo prišlo do rešitev, ki bodo zadovoljile Trst in njegovo pokrajino.

Občinski upravitelji — v osehah podžupana Segheneja in načelnika svetovalcev PSI Perellija — pa so De Michelisa seznanili tudi s problemom zračnega onesaženja, ki je v Trstu ni nič manjši kot v velikih italijanskih mestih. Pri tem socialisti predlagajo vrsto ukrepov, ki gredo od povečanja finančnih spodbud za tehnološke inovacije v proizvodnji, znižanja dajatev na zeleni bencin in preusmeritve gretja na metan, do uvedbe strožjih normativov za nadzor nad onesaževanjem dizelskih motorjev. Seghene pa je podpredsednika vlade še posebej opozoril na nujnost čim hitrejšega sprejetja državnega zakona za parkirišča, ki naj poleg finančnih sredstev za gradnjo parkirišč, predvidi tudi povšek denarnih kazni za »divje« parkiranje in za nebrzdano avtomobilsko invazijo ulic in pločnikov.

Biasutti o odnosih Dežela - Finmare

Na včerajšnji seji deželnega sveta je predsednik deželnega odbora Biasutti poročal o odnosih med Deželo in državno finančno družbo Finmare. Biasutti je med drugim zatrdil, da je srečanje s pooblaščenim upraviteljem Finmareja Alcidejem Rosino omogočilo, da so krajevni upravitelji lahko predstavili svoje zahteve po ovrednotenju morskih prog po Jadranskem morju, čeprav ni povsem odpravilo skrbi, ki so jih povzročili nedavni ukrepi vodstva Tržaškega Lloydja. Biasutti je tudi dejal, da se podatki, s katerimi razpolagajo na krajevni ravni, in podatki, ki jih je posredoval Rosina, ne krijejo popolnoma. Slika, ki so jo orisali predstavniki Finmareja, se mogoče zgleduje po logiki sanacije. Te logike, je dejal Biasutti, pa ni mogoče sprejeti, ker ne sovpadajo z načrtom (ki bi ga finansirale država, Dežela in IRI) za izgradnjo avtoceste, železniške proge in pristanišča v Cervignanu. Po Biasuttijevem mnenju je torej treba rednejšega in stalnega sočnanja, ki bi krajevnim upraviteljem omogočilo, da se pravočasno zoperstavijo morebitnim načrtom in ukrepom Finmare, ki bi škodili tržaškemu pristanišču.

Biasutti je nato negativno ocenil dejstvo, da so ukiniteli nekatere morske proge, prav tako negativno pa je ocenil tudi uveljavljajočo se politiko združevanja v mednarodne konzorcije. »Sodelovanje krajevnih strokovnjakov v upravnem svetu Tržaškega Lloydja bo nedvomno prispevalo k temu, da bodo bodoče odločitve nekoliko bolj uravnotežene in premišljene,« je dejal Biasutti, »deželni odbor pa bo vsekakor spodbudil neposredno sočnanje z vlado, kateri bo predstavil konkretne podatke in predloge. Skušali bomo predvsem prikazati vlogo Jadranskega morja ne samo v okviru italijanskega gospodarstva, pač pa tudi v širšem evropskem kontekstu in z ozirom na nedavne mednarodne dogovore, ki predvidevajo večje možnosti razvoja in trgovanja.«

Pokrajinski odbor sprejel načrt o upepeljevalniku

Pokrajinski odbor je odobril okvirni načrt za nov upepeljevalnik, za gradnjo katerega bo od Sklada za investicije in zaposlovanje prejel 60 milijard lir. Na ta način je pokrajinska uprava dala zeleno luč za uresničitev strukture, ki je že dalj časa manjkala v tržaški pokrajini. Pokrajinski odbor je določil tudi nekatere pogoje, po katerih bo treba zgraditi upepeljevalnik (gradnjo katerega bodo poverili tvrdki, ki bo zmagala na javnem natečaju). V novem upepeljevalniku bodo na primer uničevali tako odpadke iz tržaške kot iz goriške pokrajine, kot sta se pač dogovorila predsednika obeh pokrajin Crozzoli in Crisci. Pokrajinska uprava pa zahteva tudi, naj se Dežela dokončno izreče o tem, kdo je pristojen za ta sektor. Čeprav bi morala za to biti pristojna Pokrajina, so na Deželi pred dnevi sprejeli ukrep, da bo Dežela še za nadaljnjih šest mesecev pristojna za izdajanje dovoljenj za upepeljevalne naprave.

S taksijem povozil pešca

Na Trgu degli Abruzzi je včeraj dopoldne prišlo do prometne nesreče, v kateri se je hudo poškodovale 49-letni Giorgio Rolli iz Ulice Flavia 76. Zdravniki katarinske bolnišnice so mu napovedali tri mesece zdravljenja in ga sprejeli na ortopedski oddelek.

Mestni redarji, ki so opravili izvide o nesreči, so povedali, da je Rolli prečkal cesto na Trgu degli Abruzzi. V tistem trenutku je s taksijem pripelel voznik Umberto Principe. Taksist je v zadnjem hipu opazil pešca in kljub zaviranju ni mogel preprečiti nesreče. Z vsa silo se je zaletel vanj, ga zbil na tla in ga nato povozil. Rolli se je hudo poškodovale, saj si je zlomil desno stegnenico, dobil odprti zlom desne piščali, se poškodovale po obrazu in čelu ter si zlomil zapestje. Ponesrečenec sicer ni v življenski nevarnosti, zdravniki pa so povedali, da bo verjetno minilo precej časa, preden bo popolnoma okreval.

Čoln obtičal na morskem dnu

Potapljači gasilcev so včeraj potegnili na površje vode majhen čoln, ki se je ponoči potopil. Na pomoč jih je poklical lastnik čolna Francesco Burlin. Ko je včeraj dopoldne prispel do barkovlanskega portiča, kjer je bila barka privezana, je opazil, da ni bilo o njej ne duha ne sluha. Burlin je že hotel poklicati policiste in prijaviti krajo, v tistem trenutku pa je zagledal svoj čoln — nekaj metrov pod morsk gladino. Ker sam ni mogel storiti ničesar, je telefoniral pomorskemu poveljstvu, dežurni častnik pa je poklical na pomoč gasilce. Potapljači so priplavali do čolna in ga privezali na vrvi, žerjav pa je plovilo potegnil na površje.

Barka se vsekakor ni posebno poškodovale in ko so gasilci odstranili vodo, se je brez težav obdržala na gladini. Gasilci so ugotovili, da se je čoln med oseko nagnil na bok, ko pa je prišlo do plime, se je napolnil z vodo in se potopil.

Tržaški oktet uradno in neuradno

Družinski »likof« ob koncu uspešnega koncertnega leta

Ena od dragocenih vezi, ki družijo člane Tržaškega okteta v simpatičen in ubran kolektiv je - poleg ljubezni do lepega petja seveda - gojenje družinske družabnosti, saj so razen dveh, ki ju to še čaka, vsi poročeni in večina ima otroke. Po ustaljeni tradiciji se namreč obvezno enkrat v januarju vsi z umetniškim vodjem in drugimi, ki sodijo zraven, zberejo vsakokrat v drugem kraju in v drugem lokalu, da skupaj prebijajo dan, se poveselijo v družinskem krogu, pokramljajo ne vedno le o pevskih rečeh in da vmes tudi kako zapojejo, tako bolj za zabavo pa zato nič manj ubrano.

V lanskem letu so se, resnici na ljubo, s takim namenom zbrali že trikrat: v poletnem premoru ob družinskem izletu z ogledom partizanske tiskarne Slovenije na Vojskem in partizanske bolnice Franja pri Cerknem, drugič pa septembra na Sviščakih kot gostje enega izmed svojih številnih prijateljev in navdušencev. V bolj ožjem krogu pa so se v septembru srečali še z enim od glavnih kanadskih organizatorjev nadvse uspešne turneje po ZDA in Kanadi.

Tokrat je bilo družinsko srečanje v zasebnem gostišču v Strunjanu. Po za-slugi gostilničarja Danila, ki je tudi velik ljubitelj petja, pa se je srečanje na splošno željo domačinov in drugih gostov v lokalno kaj hitro spremenilo v pravi pevski popoldan podaljšan v pozen mrak. Na vrsto so seveda prišle bolj vesele, take ki pač sodijo v tak prostor, in marsikatera med njimi je, razbremenjena koncertne strogosti, morda še lepše zazvenela.

Ker je tokratno družinsko srečanje oktetovcev bilo obenem tudi nekakšen neuradni likof ob zaključku enoletne dejavnosti, mogoče ne bo odveč vsaj kratek povzetek Oktetovih pomembnejših nastopov in gostovanj v letu 1988. Januarja je priredil celovečerni koncert v Borštu za KD Slove-nec, februarja je nastopil na odprtju Černigojeve galerije v Lipici, priredil celovečerni koncert za KD Rdeča zvezda v Zgoniku in koncertiral v Go-

rici v okviru univerzitetnega društva UNIFAK v dobrodelne namene za Sklad Mitje Čuka. Marca je nastopil v Gregorčičevi dvorani v Trstu ob predavanju in prikazovanju diapozitivov s turneje po ZDA in Kanadi ter Grčiji in pel v živo na Radiu Koper. Aprila je bilo na vrsti že ustaljeno gostovanje v Središču ob Dravi z dvema koncertoma v Središču ob tamkajšnjem krajevnem prazniku v sponzorizaciji Droginega tozda Gosad, in spremljanjem maše v Ormožu. Maja je oktet sodeloval na srečanju oktetov Primorske v Ricmanjih in gostoval s koncertoma v krajih Colzate in Ponte Nossu v Toskani. Koncert v Colzateju je neposredno prenašala krajevna televizijska postaja.

Po poletni pavzi je Tržaški oktet nastopil v jami Vilenici ob tradicionalnem mednarodnem pesniškem srečanju. Decembra je sodeloval na proslavi 100-letnice Ciril-Metodove šole v tržaškem Kulturnem domu, za konec leta pa je bil na božični večer izjemni gost na admiralški ladji italijanske vojne mornarice križarki-nosilki helikopterjev "Garibaldi" v La Spezii, na kateri je priredil celovečerni koncert potem pa spremljal polnočnico. Seveda je bil to po odmevnosti in po pomenu vrhunec oktetovih nastopov v lanskem letu. Dodamo pa lahko še to, da je bil eno preteklih sobot Tržaški oktet gost nižje srednje šole Ivan Cankar pri Sv. Jakobu, kjer je z dirigentom Mirkom Slosarjem ponudil dijakom koncertno-pedagoško uro.

V zadnjih nekaj tednih je Tržaški oktet, ki redno vadi vsaj enkrat, večkrat pa tudi po dvakrat na teden, naštudiral vrsto novih pesmi, od katerih so nekatere prav zanj priredili in napisali naši domači skladatelji. Marsikatera od teh se bo redno pojavljala v sporedih bližnjih koncertov, na primer na februarjskem srečanju oktetov v Ricmanjih, na aprilskem gostovanju v Središču ob Dravi in majski turneji po francoskem delu Švice in potem seveda še kje. (jk)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Anton P. Čehov

STRIČEK VANJA

Režija Dušan Jovanovič

Jutri, 9. t. m., ob 11. uri in 20. uri — v petek, 10. t. m., ob 18. uri

Hermann Broch

POVEST SLUŽKINJE ZERLINE

Režija Žarko Petan

V soboto, 11. t. m., ob 20.30 — v torek, 14. t. m., ob 20.30

Ivan Cankar

LEPA VIDA

Režija Meta Hočevar

V nedeljo, 12. t. m., ob 16. uri ABONMA RED G - Druga nedelja

razne prireditve

COŠ S. Gruden in SKD Vigred vabita na PREŠERNOVO PROSLAVO, ki bo v petek, 10. t. m., ob 19. uri v prostoriših šempoljske osnovne šole. Nastopili bodo osnovnošolski otroci in OPZ Vigred. Za popestritev večera bo poskrbel čarodej Roman Černe.

V nedeljo, 12. t. m., v barkovljanskem društvu, Ul. Cereto 12, na prazniku slovenske kulture bo zavel VETER Z MORJA. Svoje pesmi bodo brali: Marij Čuk, Marko Kravos, Ace Mermolja, Boris Pangerc, Aleksij Pregarc, Tatjana Rojc, Irena Žerjal. Na kitaro bo igral Igor Starec. Povezovala bo Marjuša Cenda. Uvodno misel bo podal Vojmir Tavčar. Začetek ob 17. uri.

MePZ Sveti Jernej prireja ob Prešernovem dnevu, prazniku slovenske kulture, VEČER SLOVENSKE PESMI v Finžgarjevem domu v soboto, 11. t. m., ob 20.30. Sodelujejo: OPZ in FPS Vesela pomlad, vodi Franc Pohajač - Livij Valenčič s priložnostnim govorom - MoPZ I. Gruden - vodi Aleksander Rojc, Mladinska igralska skupina Finžgarjeva doma s splotom odlomkov iz treh novih knjig zamejskih avtorjev: Rebule, Beliča in Košute, pripravila Lučka Susič - MePZ Sveti Jernej, vodi Janko Ban, povezuje Aleš Lupinc. Prirščno vabileni!

V nedeljo, 12. t. m., ob 18. uri bo v Ricmanjih 6. SREČANJE OKTETOV PRIMORSKE. Nastopajo: oktet S. Gregorčič - Kobarič, deklinski oktet Tolmin - Tolmin, oktet F. Bevk - Opalež, oktet Javor - Pivka, oktet Vrtnica - Nova Gorica, oktet Škofije - Škofije, ženska skupina Sovodenske dekleta - Sovodnje ob Soči, Tolminski oktet - Tolmin, Tržaški oktet - Trst in pevska skupina Števerjan - Števerjan.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi na PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE, ki bo v petek, 10. t. m., ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, v Ul. sv. Franciška 20. Priložnostni govor prof. Nada Pertot, recitacije Stane Raztresen, pevske točke Ljubica Berce-Košuta ob klavirski spremljavi dr. Gajmira Demšarja.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi v ponedeljek, 13. t. m., na ponedeljkov večer, na katerem bosta prof. dr. Bogo GRAFENAUER in predstavnik založbe Obzorja AVSENAK predstavila slovenski prevod ZGODOVINE LANGOBARDOV Pavla Diakona. Večer bo v Peterlinovi dvorani v Donizettijevi ulici s pričetkom ob 20.30.

SKD Barkovlje prireja tečaj MNEMOTEHNIKE (za izboljšanje spomina). Začetek tečaja v torek, 14. t. m., ob 19. uri. Za informacije in vpisovanja tel. 415797.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 Un pesce di nome Wanda, kom., VB 1988, r. Charles Crichton; i. John Cleese, Jamie Lee Curtis.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 Moonwalker, glasb., r. C. Chives, J. Kramer; i. Michael Jackson, S. Lennon.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 22.00 L'orso, r. Jean Jacques Annaud, i. medvedek La Douce in medvedinja Bart, Theya Kanjo, Jack Wallace.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Homeboy, dram., r. M. Seresin; i. M. Rourke, D. Feuer.

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Caruso Pascoski (di padre polacco), kom., It., 1988, r. in i. Francesco Nuti.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Sissi torbida e sensuale, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Il frullo del passero, r. Gianfranco Mingozzi; i. Ornella Muti, Philippe Noiret, □

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Cocktail, r. Roger Donaldson; i. Tom Cruise, Brayn Brown.

MIGNON - 16.30, 22.00 Chi ha incastrato Roger Rabbit, kom., ZDA 1988, r. R. Zemeckis; i. B. Hoskins, C. Lloyd.

EDEN - 15.30, 22.10 Animale da letto, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 La regina della notte, r. Andre Pieyre; i. Marina Pierre, Mathieu Carrière, □□

CAPITOL - 16.30, 21.30 Red e Toby nemici amici, ris., ZDA 1981, 83'; r. Art Spenser.

LUMIERE FICE - CAPPELLA UNDERGROUND 18.00, 20.00, 22.00 Edipo Re, It. 1967, 110'; r. Pier Paolo Pasolini; i. Franco Citti, Silvana Mangano, Alida Valli.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Frantic, krim., ZDA 1988, r. Roman Polanski; i. Harrison Ford, Emmanuelle Seigner, Betty Buckley.

RADIO - 15.30, 21.30 Raffinati piaceri bolognesi, □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

prispevki

Ob 4. obletnici smrti Aleksa Čoka darujeta nona Zorka in nono Mirko 20.000 lir za KD Lonjer-Katinara, 20.000 lir za KK Adria in 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Uga Portograndija daruje Majda Černe z družino 25.000 lir za SKD Barkovlje in 25.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Svetka Žagarja darujejo Gizela, Lilijana in Mirjan Fonda 20.000 lir za ŠD Zarja in 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Namesto cvetja na grob Svetka Žagarja darujeta Evgen in Evgenija iz Padrič 20.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin na Marcella Sedmaka darujejo soletniki iz Kriza 30.000 lir za MPZ Vesna.

V spomin na Svetka Žagarja darujejo nosilci krste 25.000 lir za ŠD Zarja, 25.000 lir za KD Lipa, 25.000 lir za TPPZ P. Tomažič in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Namesto cvetja na grob Zorke Godine vd. Santin daruje družina Modre Godina - Rinzer 10.000 lir za KD I. Grbec.

Namesto cvetja na grob pok. Ivana Guština daruje družina Škabar (Repen 78) 40.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob pok. Ivana Guština daruje družina Škabar (Repen 30) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na dragega prof. Uga Portograndija darujeta Maurizio Codric in Rosana Gec 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Svetka Žagarja daruje družina Marino Bandi 25.000 lir za KD Lipa.

V spomin na Zorko Santin darujeta Erika in Pavel 50.000 lir za Dom J. Ukmarja v Šklednju.

V spomin na Zorko Santin darujeta Adrijana in Boris Slama 50.000 lir za Dom J. Ukmarja v Šklednju.

V hvaležen in ljubeč spomin na dragega moža in očeta Svetkota darujejo žena Marija ter hčerki Ines in Magda Pečenik 80.000 lir za ŠD Zarja, 80.000 lir za KD Lipa, 50.000 lir za Skupnost družina Opčine in 40.000 lir za Pogrebno podporno društvo v Bazovici.

V spomin na svaka Svetka in namesto cvetja na grob Ivana Počkaja - Ninčka daruje Zora Stancerjeva 20.000 lir za Skupnost družina Opčine, 20.000 lir za ŠD Zarja in 20.000 lir za cerkvene potrebe.

Pina Znidaršič daruje 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob 11. obletnici smrti Milčka Škrapa daruje Nada Škrap 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Mirotta Stoparja Nada Škrap 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Zoro Godino vd. Santin daruje družina Kalc (Gropada 69) 30.000 lir za KD I. Grbec, 30.000 lir za Dom J. Ukmar in 30.000 lir za KD Skala - Gropada.

V spomin na Uga Portograndija darujeta Igor in Klavdija 50.000 lir za TPK Sirena in 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V počastitev spomina Uga Portograndija daruje Jarmila Luin 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na nono Marijo Košto darujejo nečaki 50.000 lir za Dom A. Sirk.

V spomin na Ljubo Družino por. Sancin darujeta Nevja in Germano Švara 20.000 lir za PD Slovenec.

V spomin na gospoda Luina darujeta Angel in Galuko Turk z družino 30.000 lir za SKD Barkovlje.

Ob plačilu članarine darujejo za Društvo slovenskih upokojencev Mara Kalin 10.000 lir, Mira Šuman 5.000 lir ter Vladimir in Iva Ščuka 10.000 lir.

V spomin na Ivana Štoko daruje Karel Pirjevec 20.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Ninija Počakaja darujeta Zora in Silko 30.000 lir za Bazovski dom.

V spomin na Lojzko Križmančič darujeta Zora in Silko 20.000 lir za Bazovski dom.

V spomin na pok. Marka Stanisše darujejo Rosati, Gerli, Gratton, Rado Slavec, Silvano Slavec, Gruden, Širca in Ivanka Ruter 95.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V spomin na teto Urško Hrvatčič darujejo Marija, Eda in Boža 30.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V spomin na Francesca Bajca darujeta Marija in Eda 20.000 lir za Godbeno društvo iz Ricmanj.

V spomin na Mirka Luina in Miroslava Stoparja daruje Rosanda Gaspersčič 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Krznarstvo

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drev. XX. septembra 16
Telefon 767914

VELIKA IZBIRA: krzen, jop, našitkov
Izredna kakovost

Modni kroji po ugodnih cenah

7. 2. 1989

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1365,600	1350.—	Japonski jen	10,546	10.—
Nemška marka	729,300	727.—	Švicarski frank	858,600	856.—
Francoski frank	214,350	213.—	Avstrijski šiling	103,703	103,30
Holandski florint ...	645,890	643.—	Norveška krona	201,920	199.—
Belgijski frank	34,818	34,30	Švedska krona	214,99	212,50
Funt šterling	2371,750	2340.—	Portugalski eskudo ..	8,909	8,40
Irski šterling	1947,250	1935.—	Španska peseta	11,710	11,20
Danska krona	187,640	185.—	Avstralski dolar	1207,40	1150.—
Grška drahma	8,780	8,30	Jugoslov. dinar	—	0,17
Kanadski dolar	1154,100	1130.—	ECU	1521.—	—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Damj 831-131
Agencija Rojan 411-611

gledališča

VERDI

Nocoj ob 20. uri (red E) bo na sporedu ponovitev baletne predstave LA MAGIA DI NINO ROTA. Koreograf Gino Landi. Ponovitve bodo 9., 10., 11. in 12. februarja. Vodstvo gledališča sporoča, da vsem, ki so vpisani v razne baletne šole bo nudilo 30-odst. popust in 20-odst. popust za vse abonente raznih gledališč.

ROSSETTI

Gledališka sezona 1988/89
Danes ob 16.00 (red sreda - upokojenci) bo gledališka skupina iz Rima ponovila predstavo GALILEJEVO ŽIVLJENJE Bertolta Brechta. Nastopa Pino Miccol. Režija Maurizio Scaparro. V abonmaju odrezek št. 6. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v pasaži Protti.

CRISTALLO - LA CONTRADA

Jutri, 9. in v petek 10. t. m. ob 10.00 bo na sporedu otroška predstava MARINAI v izvedbi Accademie Perdute iz Ravene. Predstava je namenjena otrokom, ki obiskujejo vrte in prve razrede osnovnih šol.

razna obvestila

KD Slovan - Padriče prireja ciklus predavanj z diapozitivi na temo NEGA IN GOJENJE SOBNIH RASTLIN. Predavateljica Wilma Colja. Prvo predavanje bo v petek, 10. februarja, ob 20.30 v prostorih Gozdné zadruge. Prijave na tel. št. 226286 ali 226752. Vabiljeni!

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, razpisuje ob dnevu slovenske kulture LIKOVNI IN LITERARNI NATEČAJ. Tema, tehnika in literarna zvrst so proste. Izdelke lahko izročite še jutri, 9. t. m. referentom: za šolo F. Prešeren - Elizabeta Cijak (III. klasični lice), za šolo Ž. Zois - Katji Volpi (V. b), za šolo A. M. Slomšek - Ani Lokatos (IV. a), za zavod J. Stefan - Miranu Pisaniju (IV. RTV) ali prispevke pošljite na naš naslov.

ŠD Sokol in SKD I. Gruden sklicujeta REDNI OBČNI ZBOR ki bo jutri, 9. t. m., ob 19.30 v 1. sklicanju in ob 20. uri v 2. sklicanju in društvenih prostorih v Nabrežini. Dnevni red: poročila, diskusija o poročilih, volitve in razno.

Sekcija VZPI-ANPI iz Boljunca obvešča, da bo PARTIZANSKI DRUŽABNI VEČER v soboto, 18. t. m., ob 19. uri v Lipici - Hotel Maestoso. Vabljeni borci, aktivisti, deportiranci, člani in mladina. Vpisovanja v posameznih vaških sekcijah od 15. t. m. Nastopil bo TPPZ P. Tomažič in Veseli godci.

Glasbena matica vabi profesorje in gojence na prikaz PRAKTIČNEGA PEDAGOŠKEGA DELA z gojenci violinskega oddelka pod vodstvom Igorja Kureta jutri, 9. in v petek, 10. t. m., ob 15. do 18. ure v šoli Glasbene matica, Ul. R. Manna 29.

Sekcija KPI J. Verginella prireja v nedeljo, 12. t. m., ob 10. uri v kriškem Ljudskem domu sekcijški kongres. Sodeloval bo deželni svetovalec Miloš Budin. Vabljeni člani in vsi vaščani.

Oglasni oddelek

sprejema oglase in razna obvestila vsak dan od 8. do 13. ure

po tel. 7796-611

včeraj - danes

Danes, SREDA, 8. februarja 1989

PEPELNICA

Sonce vzide ob 7.17 in zatone ob 17.21 - Dolžina dneva 10.04 - Luna vzide ob 8.20 in zatone ob 20.23.

Jutri, ČETRTEK, 9. februarja 1989

DOBRANA

PLIMOVANJE DANES: ob 4.44 najnižja -32 cm, ob 10.26 najvišja 42 cm, ob 16.46 najnižja -60 cm, ob 23.18 najvišja 58 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 4,9 stopinje, zračni tlak 1035,5 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 90-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 8,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Isabella Monti, Stefano Baruffaldi, Giuseppe Boni, Dario Biagi, Piero Mezzina.

UMRLI SO: 62-letni Giorgio Toros, 86-letni Savino Carone, 59-letni Ennio Ailandi, 89-letna Giuseppina Canciani vd. Taucer, 91-letna Caterina Stranich vd. Tominich, 84-letni Antonio Sponza, 79-letna Maria Ritossa por. Corazza, 78-letna Matilde Hlaca, 78-letni Bruno Cosmo, 77-letni Alberto Ianežic, 78-letna Maria Ipsa vd. Pugliese, 79-letna Giorgia Pitich, 83-letna Maria Dudine vd. Vascotto, 84-letna Antonia Dudine vd. Cucco, 82-letna Regina Puttigna vd. Pecchiar, 89-letna Cornelia Petelli vd. Penne, 32-letni Paolo Bassa.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 6. do sobote, 11. februarja 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

MILJE - Mazzinijev drevored (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell' Orologio 6.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell' Orologio 6, MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Filmsko sodelovanje po dogovoru Italija-SZ

Italijanska kinematografija si utira novo pot v Sovjetsko zvezo, istočasno bodo tudi sovjetski film postali dosegljivi širšemu italijanskemu občinstvu. Dogovor v tem smislu sta sklenila družba Sacis in Sovjetexport film.

Spodbudo za nov dogovor kaže pripisati uspehu, ki ga je pri občinstvu doživel teden italijanskega filma pred kratkim v Moskvi. Sledila je faza dogovorov med voditelji sovjetske kinematografske industrije in predstavniki Sacisa. Petdnevni obisk sovjetskega izvedenca Sergeja Krimenka pri Sacisu se je zaključil s sklepom, da bodo imeli italijanski filmi na razpolago dve dvorani v SZ: večjo, s 1200 sedeži

v Moskvi in manjšo, s 400 sedeži v Leningradu. Sacis namerava v kratkem prirediti več monografskih pregledov, ki bodo posvečeni velikim režiserjem, kot so Fellini, Scola, Antonioni in še nekateri drugi, in širših retrospektiv.

Družba Sacis bo istočasno poskrbela za distribucijo sovjetskih filmov v Italiji. Že v začetku marca bo pripravljen finančni plan za uresničitev vseh dogovorjenih pobud. Prav v kratkem bo Sacis poskrbela za distribucijo prvega filma, ki ga je v SZ produciral privatnik. Film Temne noči mesta Soči je delo režiserja Valerija Pičiula v produkciji Podorock.

Pogled v svet baletnih zvezd

David Parson, Luciana Savignano in Lorella Cuccarini bodo jutrišnji gostje oddaje Ballando, Ballando (na Canale 5 ob 22.25 po filmu Flashdance), ki bo posvečena v celoti baletu. Oddaja, ki jo bo vodila Anna Maria Mainetti, bo skušala razkriti nekatere skrivnosti baletnega sveta ob portretiranju treh zvezdnikov, predstavnikov različnih stilov in različnih svetov.

29-letni David Parsons se je najprej ukvarjal s skoki v vodo in z rokooborbo, kasneje je bil učenec Alvina Aileya, sodeloval je s skupino Momix, dokler ni sam ustanovil lastne skupine. Skoraj 50-letna Luciana Savignano, ki je zaslovela v milanski Scali, je predstavnica klasičnega baleta in si je nabrala izkušenj v izredno obširnem repertoarju. Lorella Cuccarini pa predstavlja varietejski in televizijski svet, v katerem doživlja balet v zadnjem času nekakšno zlato dobo.

Nove telefonske linije za TV kvize

Televizijski kvizi so povzročili velike preglavice odgovornim za telefonsko službo, saj so telefonski klici gledalcev še bolj obtežili že itak preobremenjeno telefonsko mrežo. SIP si je zato izmislila posebno linijo, ki bo dosegljiva s posebnimi klicnimi številkami in bo gledalce povezovala s televizijskimi studii mimo medkrajevnih linij.

Nov sistem bo začel delovati že prihodnjo nedeljo in bo na razpolago za vrsto oddaj. Gledalci se bodo lahko povezovali z oddajami iz rimskih studiov s številko 0769-739 (brez običajne predklicne številke 06), vsaka oddaja pa bo imela še svojo številko: za Domenica in št. 5 (torej 0769-7395), za Via Teulada 66 - 0, za Domani sposi - 3 in za Uno mattina - 3.

Sporedi iz milanskih studiov bodo dosegljivi s številko 0369-803, ki ji bo treba dodati še številko oddaje.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Spolno nasilje: pomisleki in spori

S stališča teoretskega razmišljanja o uveljavljanju ženske kot polnopravnega člana družbe bi se morala faza sprejemanja »zaščitnih« zakonov že zdavnaj zaključiti. Vsakodnevna praksa, predvsem pa zadnje razprave o dveh izredno pomembnih zakonih pa dokazujejo, da je to, kar naj bi sodilo že v žensko bojovito preteklost, še vedno obveza sedanjosti.

Predvsem množičnemu ženskemu zavzemanju gre pripisati zaslugo, da je italijanski parlament pred več kot desetimi leti le odobril zakon o prostovoljni prekinitvi nosečnosti. Skoraj istočasno se je iz širokega ženskega zavestništva rodil zakonski osnutek proti spolnemu nasilju, o katerem poslanska zbornica ponovno razpravlja prav v teh dneh.

Trenutno se poslanci spopadajo z besedilom, ki ga je senat odobril pred lanskimi poletnimi počitnicami, vendar ga je posebna komisija poslanske zbornice že nekoliko predrugačila. Nekateri popravki se nanašajo na spolnost mladoletnikov, kar je seveda sporno in tako vprašanje, ki zahteva tenkočutni, a ne »komisarski« pristop. Bolj presemetljiva pa je bila sprememba tistega paragrafa, ki zadeva spolno nasilje v družini: v senatu so se po hudih polemikah odločili, da mora ženska svojega nasilnega, vendar stalnega partnerja tožiti, če hoče, da pride do sodne obravnave, medtem ko se v drugih primerih nasilja sodni postopek lahko začne brez prijave žrtve.

Tak dvojni režim, ki je med drugim zagovarjal trditve, da »družinsko nasilje ni nasilje«, je takoj izval polemike, ki se še nadaljujejo. Vendar ima tudi teza, za katero se je odločila komisija poslanske zbornice, in sicer da prijava ni nikoli potrebna, veliko nasprotnikov tudi med ženskami. Pravzaprav bi bila po dosedanjih razpravah v parlamentu in izven za večino še najbolj sprejemljiva rešitev, ki bi enako obravnavala primere spolnega nasilja, ne glede na dejstvo, če bi bila potrebna prijava ali ne.

V poslanski zbornici se bo glavni boj bil prav okoli tega vprašanja: bo treba sodnim oblastem, kot doslej, prijavljati vse primere spolnega nasilja, samo tiste, ki se odigravajo med domačimi zidovi, ali pa prijava sploh ne bo potrebna. Prejšnji teden so poslanci odobrili tri člene zakonskega osnutka, med katerimi je bil velikega pomena »utemeljevalni« člen, ki določa, da je dejanje spolnega nasilja prekršek nad spolno svobodo vsakogar in kot tak napad na določeno osebo. Stari, in seveda še veljavni zakonik, pravi namreč, da je spolno nasilje prekršek nad javno moralo in ne nad osebo.

Ta popravek so odobrili skoraj soglasno, bolj na tesno pa se je končalo glasovanje o združitvi vseh dejanj pod »spolno nasilje« ne glede na to, ali je prišlo do spolnega občevanja oziroma penetracije penisa, kar je doslej predstavljalo ločnico med bolj in manj kaznivim dejanjem. Z večino glasov so tudi postrožili predvidene kazni, tako so najnižjo možno zaporno kazen s treh let dvignili na štiri.

Če so z rezultati razprave v poslanski zbornici še kar zadovoljni vsi zagovorniki zakona, pa jih nadaljnje glasovanje precej straši. Ne samo zaradi že napovedanih sporov, temveč tudi zaradi izjav nekaterih strank, ki so zakonu sicer naklonjene, vendar bi se ob sklepnem glasovanju vsaj vzdržale, če že ne volile proti, ko bi prevladala teza o dvojnem gledanju na spolno nasilje (v družini in izven).

Zakaj pa so nekatere predstavnice ženskega gibanja in na primer članice zelenih proti določili o »avtomatičnik« sprožitvi sodne obravnave, ko gre za spolno nasilje? Pravijo, da je tudi vsiljevanje procesa, ki je vsekakor za žensko-žrtev vedno neprijeten, omejevanje osebne svobode; po drugi strani pa naj bi ženske v vseh teh letih, ko se o tem vprašanju toliko govori, dovolj dozorele, da znajo odločno in brezkompromisno nastopati, ko jih nekdo, pa tudi njihov življenjski sopotnik, grobo napade.

Predstavnice nekakšne zgodovinske srži ženskega gibanja in članice predvsem KPI ter PSI, ki so se vsa leta veliko prizadevale, da bi zakonski osnutek prišel v obravnavo, menijo prav obratno: res je, da so ženske odločnejše v odnosih z raznimi ustanovami, vendar prav spremljanje vsakodnevnih kronik pravi drugače. Da večja teoretska osveščenost italijanskih žensk še ni segla v urejanje družinskih odnosov, kažejo zelo nazorno pričevanja, ki jih neutrudno zbirajo ženske same s pobudami kot sta Razsodišče 8. marca in Roza telefon.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Mia sorella Sam
10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci, vmes (ob 10.30) dnevnik
11.00 Nadaljevanka: Passioni
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Via Teulada 66
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Nanizanka: Stazione di servizio
14.30 Dok.: Kvarkov svet
15.00 Inf. oddaji: Odperta šola, 15.30 Block Notes
19.30 Rubrika: Knjiga, naša prijateljica
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 TV film: Rally - Sudore e polvere (r. Sergio Martino, i. Giuliano Gemma, Lorraine De Selle)
22.30 Dnevnik
23.45 Športna sreda: košarka
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
0.25 Aktualno: Dopo mezzanotte

CANALE 5

8.30 Nanizanki: Una famiglia americana, 9.30 General Hospital
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie
15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale
15.30 Nan.: La casa nella prateria, 16.30 Webster
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 C'est la vie, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto!, 19.00 Kviza: Il gioco dei nove (vodi Raimondo Vianello), 19.45 Tra mo glie e marito (vodi Marco Columbro)
20.30 Film: Flashdance (glas., ZDA 1983, r. Adrian Lyne, i. Jennifer Beals, Michael Nouri)
22.25 Aktualno: Canale 5 News
23.10 Variete: Maurizio Costanzo show
0.30 Rubrika: Première
0.40 Nanizanke: Barretta, 1.40 Mannix - Stella cadente, 2.40 Masquerade - Fuga verso la libertà

RAI 2

7.00 Aktualno: Prva izdaja
8.30 Rubrika o zdravju
9.00 Film: Penelope e la magnifica ladra (kom., ZDA 1966, r. Arthur Hill, i. Nathalie Wood)
10.40 Risanka in Trentatré
11.05 Božanska komedija
11.35 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, nato Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik in Diogenes
14.00 Nad.: Quando si ama
14.45 Dnevnik, Argento e oro
15.05 Šport: Oggi sport
17.00 Dnevnik
17.25 Tednik: Bellitalia
17.45 Aktualno: L'ago della bilancia
18.30 Dnevnik - športne vesti
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport
20.30 Film: FX - Effetto mortale (krim., ZDA 1985, r. Robert Mandel, i. Bryan Brown, Jerry Orbach)
22.25 Dnevnik, nato Il scario
22.55 Variete: Chiappala chiappala
23.30 Dnevnik in International DOC
0.35 Film: La moglie di Craig (kom., ZDA 1936, r. Dorothy Arzner)

RETE 4

8.00 Nanizanki: Lou Grant, 8.50 Switch
9.50 Film: Cinque ore in contanti (kom., It.-VB 1961, r. Mario Zampi, i. Ernie Kovacs)
11.30 Nanizanki: Petrocelli - Sull'orlo del male, 12.30 Agente Pepper - Il libro dei giochi
13.30 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.20 Così gira il mondo, 16.15 Aspettando il domani, 17.00 Febbre d'amore
18.00 Nanizanka: New York New York
19.00 Aktualnosti: Dentro la notizia
19.30 Nanizanka: Sulle strade della California - Il superstite
20.30 Film: Trader Horn, il cacciatore bianco (pust., ZDA 1973, r. Reza B. Badivi, i. Rod Taylor, Anne Heywood)
22.30 Nanizanka: Spenser - La morte di un fantasma
23.30 Film: Il re degli zingari (dram., ZDA 1978, r. Frank Pierson, i. Shelley Winters)

RAI 3

11.00 Nadaljevanka: Destinì
11.45 Aktualno: Destinì per voi
12.00 Informativna oddaja: Meridiana
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalna oddaja: Passaggi
15.25 Popoldne z opero: Falstaff (Giuseppe Verdi, dir. David Oren, 1. dejanje)
16.05 Informativna oddaja: Viaggiando in Italia
17.00 Nadaljevanka: Destinì
17.45 Aktualno: Destinì per voi
18.00 Dokumentarec: Geo
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti
20.00 Aktualnosti: Io confesso
20.30 Film: I Comanceros (vestern, ZDA 1961, r. Michael Curtiz, i. John Wayne, Lee Marvin), vmes (ob 21.25) dnevnik
22.20 Aktualno: Fluff
23.35 Inf. odd.: Drobci
24.00 Dnevnik - nočne vesti
0.15 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti

ITALIA 1

7.00 Risanke
8.15 Nan.: Strega per amore, 8.45 Supervicky, 9.15 Ralph Supermaxieroe, 10.00 Hardcastle and McCormick, 11.00 L'uomo dai sei milioni di dollari, 12.00 Tarzan
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
14.00 Nanizanki: Casa Keaton, 14.30 Baby sitter
14.55 Varieteja: Smile, 15.15 Megasalvishow
15.25 DeeJay Television
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanke: Tre nipoti e un maggiordomo, 18.30 Supercar, 19.30 Happy Days
20.00 Risanke: Milly
20.30 Film: I tre ladri (kom., It. 1954, r. Lionello De Felice, i. Totò, Gino Bramieri, Giovanna Ralli)
22.30 Kviz: Per la strada
23.00 Variete: Megasalvishow
23.15 Film: L'ululato (srh., ZDA 1981, r. Joe Dante, i. Dee Wallace)

RTV Ljubljana 1

9.15 Informativna oddaja: Kaj je film - Izrazna sredstva filma - Slika, nato kratki film Poberi denar
10.10 Mozaik. Osmi dan, Svet na zaslonu
15.45 Nagelj s pesnikovega groba
16.15 Kulturne prireditve v Novi Gorici (prenos)
16.30 Dnevnik
16.45 Mozaik (pon.)
18.05 Kulturne prireditve v Novi Gorici (prenos)
18.20 Spored za otroke: ZBIS, nato lutkovna predstava Obuti maček
18.55 Risanke
19.05 Kulturne prireditve v Novi Gorici (prenos)
19.15 TV Okno, Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Film tedna: Hudodelci (dram., Slov. 1987, r. Franci Slak, i. Mario Šelih, Anja Rupel)
21.35 Koncert resne glasbe: Vizualizacija - La Rosetta (M. Stibilj - S. Hren)
21.50 Dnevnik
22.00 Svet poroča
23.00 Video strani

ODEON

7.30 Nanizanka: The Bill Cosby Show
8.00 Nad.: Agua viva, 9.00 Il segreto di Jolanda
10.00 Nanizanka: La fattoria dei giorni felici
10.30 Kviz: La spesa in vacanza, vmes (ob 11.00) nan. Mary Hartman
12.00 Risanke
13.00 Otroški variete: Sugar
14.00 Nanizanka: Rituals
14.30 Nadaljevanki: Maria, 15.30 Amore proibito
16.30 Sugar... (2. del)
19.00 Rubrika: Fiori d'arancio
19.30 Nan.: La mamma è sempre la mamma, 20.00 Bolicine
20.30 Film: La polizia non perdona (krim., ZDA 1972, r. Sutton Roley, i. Dean Stockwell)
22.30 Film: Mark il poliziotto spara per primo (krim., It. 1975, r. Stelvio Massi)
1.00 Nanizanke

TMC

11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona

TV Koper

13.30 TVD Novice
13.40 Mon-gol-fiera (pon.)
14.10 SP v smučanju: moški superveleslalom (pon.)
16.00 TVD Novice
16.10 Am. nogomet NCAA
18.30 Ženski superveleslalom
19.15 Odperta meja
19.30 TVD Stičiče

Danes v Odperti meji:

RIM — Predstavitev slovenske narodnostne skupnosti pri ministru Maccanicu
VIDEM — O onesaženosti vode v F-JK
TRST — Tiskovna konferenca škola Bellomija

19.45 Ženski superveleslalom in komentar
20.45 Nogomet
22.30 Dnevnik
22.45 Sportime magazine
23.00 Nogomet

RTV Ljubljana 2

18.15 Regionalni programi
18.50 SP v smučanju: ženski superveleslalom
20.05 Balet: Labodje jezero (P. I. Čajkovski)
21.40 Nogomet: Severna Irska-Spanija

TELEFRIULI

13.30 Nanizanka: La costa dei Barbari
14.30 Risanke
15.45 Glas. odd.: Music box
17.30 Nanizanka: Aeroporto internazionale
18.00 Nad.: Dama de Rosa
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Nanizanka: Julia
20.30 Zabavna oddaja: Buine-sere Friul
22.30 Nad.: Orient Express
23.30 Dnevnik, nato dražba
0.30 Informativna oddaja

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledarček; 7.40 Pravljica; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji (pon.); 9.00 Za vsakogar nekaj; Glasbeni listi, Beleška, Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Zdravniška posvetovalnica; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Na goriškem valu; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Govorimo o glasbi; 15.00 Roman: Plebanus Joannes (1. del); 15.29 Novice iz sveta lahke glasbe; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Literarne podobice; 18.25 Glasbeni listi; 19.20 Zaključek sporedov.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Matineja; 11.05 Oddaja o SLO; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godimo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.00 Danes ob 13.00; 13.30 Poslušalci Čestitajo; 14.02 Mehurčki; 14.20 Mladi mladim; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zborovska glasba; 20.35 Violinist Franci Rizmal; 21.05 S knjižnega trga; 21.30 Iz opere Ero z onega sveta; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nočno.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.30 Jutranjik; 6.45 Vremenska napoved in cestne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 17.30 Aktualna tema; 18.00 Če bi zvoki govorili; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasbeni program; 7.40 Dobro jutro otroci; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših sedem; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.00 Kompasovi napotki; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Sola, otroštvo, vzgoja; 16.00 Puzzle; 16.33 Mi in vi; 17.00 Show business; 18.00 Bubbling; 18.33 Prijatelj DJ; 19.00 Glasbena obzorja; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst, nato Nočni spored.

Kritike KPI in stališče KD o stanju na Občini Izhoda iz krize še ni videti

Večinske stranke v Gorici še niso našle soglasja glede izhoda iz politične krize, ki ji je bil povod problem onesnaževanja iz upepeljevalnika, glavni vzrok pa iskanje novih ravnesij v odnosih med partnerji. Glede dolgega preverjanja, ki mu še ni videti hitrega konca, se je včeraj oglašil mestni odbor KPI. Prva njegova ugotovitev je, da se zaradi dolgotrajne krize v vrstah večine že od meseca decembra ni več sestal občinski svet, ki bi moral razpravljati o številnih pereh vprašanjih: upepeljevalniku, tekstilnem polu, onesnaženosti mestnih ulic, novi bolnišnici in drugem.

Komunisti ugotavljajo, da je vzrok sedanjega stanja. Ob "malo upravičeni" socialistični zahtevi po enem odborniku več opazajo krizo v manjših strankah koalicijske in predkongresne razprtje v vrstah KD. Stanje v goriškem občinskem odboru, kjer so tri stranke (PSDI, PRI, SSK) iz nasprotujočih si razlogov zatajile svoje odbornike, označujejo kot tragikomično, ker tri večinski partnerji zagotavljajo podporo odboru, ne sprejemajo pa stališča lastnih predstavnikov v njem.

Kar zadeva problem upepeljevalnika postavlja KPI ponovno zahtevo po odstopu župana, ker da ni bil sposoben ukreniti ničesar proti onesnaževanju, čeprav je občinski svet že pred dvema letoma sklenil, da je treba prilagoditi

naprave na objektu. Upepeljevalnik je v sedanjem stanju treba iz varnostnih razlogov nemudoma zapreti v pričakovanju novih podatkov glede onesnaževanja. Mestni odbor KPI nadalje polemizira z upravo zaradi onesnaženosti mestnih ulic, ki je povzročila vrsto protestov občanov. Dejstvo, da so se po teh protestih nenadoma pojavili na ulicah številni pometaki in stroji ter začeli mrzlično čistiti mesto, po mnenju komunistov dokazuje nesposobnost uprave, da bi skrbela za redno upravljanje mesta in mora stanje postati že nevarno, preden se kaj premakne.

O teh vprašanjih kot tudi o problemih glede nove bolnišnice in tekstilne industrije zahtevajo komunisti nemudno razpravo v občinskem svetu.

Kar zadeva razplet preverjanja v vrstah večine gre omeniti posege demokratskih veljakov na kongresu strankine sekcije za severno četrt in ustanovnem kongresu sekcije za Rojce in Štandrež. Iz njih je razbrati, da KD nasprotuje socialistični zahtevi po izključitvi socialdemokratov iz večine na Občini. Jutri bo o tem razpravljala tudi mestni odbor KD, nakar se bodo spet sestali tajniki večinskih strank. Če tudi tokrat ne bo sporazuma, se bo najbrž razprava nadaljevala na seji občinskega sveta.

V Novi Gorici praznovanje dneva slovenske kulture

V Novi Gorici se danes pričinja niz prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku, na katere vabi Goriški muzej. Ob 18. uri bo v galeriji Meblo likovni kritik Brane Kovič odprl razstavo slik in kipov umetnika Klavdija Tutte. Ob 19.30 bo osrednja proslava kulturnega praznika v gradu Kromberk, kjer bodo odprli razstavi kmečkih skrinj in fresk na Primorskem. Na prireditvi bodo nastopili še Josipa Lisac, Jasna Knez, Silvano Gregorič in igralca Primorskega dramskega gledališča. Slavnostni govornik bo Drago Svoljšak, muzejski svetovalec Narodnega muzeja v Ljubljani.

Dela Klavdija Tutte bodo od danes do 25. februarja na ogled še v likovni vitrini zavarovalnice Triglav (srečanje ob razstavi bo jutri ob 18. uri), v galeriji Pokrajinskega arhiva (prireditve v petek ob 18. uri, ob 18.40 bo sledil literarni večer Darka Komaca s sostavljalcem) ter v galeriji osnovne šole

Solkan, kjer bo v ponedeljek in torek demonstracija litografije za šolsko mladino.

Kot napovedano bo jutri ob 20.15 v veliki dvorani novogoriškega Kulturnega doma ob kulturnem prazniku recital pevke Josipe Lisac ob spremljavi kitaristov.

■ Univerza tretje starosti obvešča, da se danes ob 16.45 v dvorani UGG prične niz šestih predavanj prof. Gianne Pirelle o poeziji in misli Giacoma Leopardija. V februarju se tudi nadaljuje tečaj prava, ki ga vodi odv. R. Zucalli.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Cocktail«.

VERDI 18.00-22.00 »Caruso Paskoski di padre polacco«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Il piacere dell'atto sessuale«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprto.

EXCELSIOR Zaprto.

Nova Gorica

SOČA 18.00 in 20.00 »Odpadnik«.

ŠEMPETER Danes zaprto. Jutri 18.00-20.00 »Policijska akademija IV«.

DESKLE 19.30 »TV dnevnik«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Al Moro - Ul. Carducci 38 - tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Olimpia Siega iz splošne bolnišnice v stolno cerkev in na glavno pokopališče, ob 11. uri Francesco Letizia iz splošne bolnišnice v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče, ob 12.30 Marija Klanjšček iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Prijeli so ga »na delu«

Aretirali avtomobilsko miš

Agenti letkega oddelka so predsoni okrog 21. ure aretirali zaradi kraje 28-letnega Giuseppea Sobertija iz Gorice. Mladenica je na Korzu nedaleč od spominskega parka opazil agent, ki je bil tam po naključju. Soberti, ki je policiji že znan zaradi več prekrškov, se je sumljivo kretal okrog parkiranih vozil. Agent je zato telefoniral kolegom v službi, ki so na kraj prihiteli, ko je Soberti pravkar izmaknil avtoradio iz nekega avtomobila.

Včeraj je pretor zaslišal obtoženca, ki je priznal krivdo. Pretor je ugodil prošnji branilca Bevilacqua in Sobertija izpustil na začasno prostost do obravnave, ki bo v prihodnjih tednih.

Gosta meгла zalotila ribiča

Včeraj popoldne sta se dva športna ribiča iz Cervinjana, 50-letni Pierino Furlan in 36-letni Roberto Mian, odpravila v bližini Fossalona s čolnom

po morju, da bi nabrala nekaj školjk. Nenadna gosteja meгла ju je zalotila na odprtem morju. Tržiški gasilci so v sodelovanju z osebjem pristaniškega kapitanata začeli po alarmu, ki ga je sprožil Furlanov sorodnik, iskati pogrešana ribiča. V trenutku ko poročamo, smo izvedeli, da so reševalci sicer lokalizirali ribiča, nismo pa izvedeli, če so ju naknadno rešili.

■ Na goriškem županstvu je včeraj podžupan Del Ben sprejel skupino 18 otrok izseljencev v Argentini, ki so nekaj tednov gostje pokrajinske uprave in se pri nas seznanjajo z jezikom in kulturo prednikov.

■ Danes bodo v Svetogorski ulici, v odseku med ulicama Caprin in Foscolo, pričeli z delom za zamenjavo vodovodnih cevi. Poseg, vključno z obnovo cestišča po izkopu, naj bi predvidoma trajal tri tedne. Zaradi del bodo preusmerili avtomobilski in avtobusni promet v tem mestnem predelu.

Pri sebi je imel 4 kilograme kokaina

Goričan aretiran v Londonu

Na letališču v Londonu je angleška policija aretirala 48-letnega Gianfranca Russa iz Gorice, Ul. Garzaroli. Pri pregledu so policisti odkrili, da je mož imel pri sebi približno štiri kilograme kokaina. Gre za razmeroma veliko količino, ki bi bila na italijanskem tržišču na drobno vredna kakih 800 milijonov lir.

Do aretacije naj bi prišlo že pred kakimi desetimi dnevi, šele včeraj pa je vest o dogodku odjeknila v našem mestu. Zaenkrat so vesti o okoliščinah odkritja skrajno skope in nepopolne. Ni znano, če so Russa, ki je že v preteklosti imel opravka s pravico, ko je z dvema pajdašema oropal tovornjak na avtocesti pri Gonarsu, imeli pod nadzorstvom ali pa če je do odkritja droge prišlo po naključju med pregledom potnikov in njihove prtljage. Kot smo lahko izvedeli je bila skupaj z Russom neka ženska, ki pa ni Goričanka.

Russo je priletel v London iz glavnega mesta Kolumbije Bogotà, ki velja za eno od mednarodnih križišč v

trgovanju z mamili. Kokakin, ki ga proizvajajo v številnih andskih predelih južnoameriških držav, ubira od tam pot v svet, bodisi z večjimi pošiljkami, kot tudi v razmeroma manjših količinah, kakršno je s seboj prinesel tudi Russo.

Postanek v Londonu, ki bi bil moral biti zgolj kratkotrajen na poti v Italijo (Russo je imel letalsko vozovnico za nadaljevanje poleta proti Genovi in nato preko Milana v Ronke), je zaradi posega angleške policije bil za razpečevalca usoden. Russo je sedaj v zaporu v Londonu.

Podrobnejših vesti o dogodku zaenkrat ni, razen tega, da skuša angleška policija v sodelovanju z italijansko odkriti, komu je bilo mamilo namenjeno. Domnevajo, da ga Russo ni nameraval prinesiti v Gorico, kjer po vsej verjetnosti ne bi mogel oddati mamila v vrednosti več sto milijonov lir, pač pa, da je nameraval kokain oddati na enem od večjih tržišč v Italiji.

Sprevod v Tržiču, rajanja, plesi in obhodi po vaseh

Pisano in veselo slovo od kralja pusta

Slovo od pusta je bilo včeraj vsepovsod na Goriškem veselo in razigrano. Mnogi so zadnji dan pustnih norčij izkoristili za sprehod v maskah. Goriški Korzo je bil včeraj popoldne zaprt prometu in postal množično sprehajališče polno barv, šal in smeha. V Gorici so se večje javne manifestacije odvijale v soboto in nedeljo. Včeraj je tako bila priložnost za spontano zbiranje in zabavo, zvečer pa ni manjkalo priložnosti za ples in družabnost po raznih dvorinah, kjer so se odvijale pustne prireditve.

Otroci so v teh dneh imeli prav tako imeli številna pustna rajanja. V ponedeljek so se v veseli družbi zbrali na sedežih KD Jezero v Dober-

dobu in Briški grič v Števerjanu, kjer jih je zabaval animator Sten Vilar. Včeraj so imeli pustno rajanje še v Kulturnem domu v Gorici in domu Andreja Budala v Štandrežu. Veselja, krofov in zabavnih igrar ni manjkalo.

Po naših vaseh so z letošnjim pustom imeli nemalo dela, vendar tudi polno zabave. Poleg treh vozov, ki so sodelovali na nedeljskem sprevodu v Gorici, so v prejšnjih dneh pripravili še dva, ki sta včeraj krožila po Sovodnjem. Prvega so opremili člani mladinskega odseka KD Sovodnje. Izbrali so temo onesnaževanja (kaj drugega?) in se "oblečeni" v črne vreče za odpadke ter "ekološke stra-

hove" s potujočim upepeljevalnikom podali na obhod domače vasi. Iz Rupe je včeraj zjutraj krenil tudi voz Perestrojka - pomlad Gorbačova, ki so ga krasile velike sani in cvetje. Na obhodu po vaseh v sovojenjski občini so ga spremljali "rupenski kozaki" in poskočna glasba. Tradicionalni obhod po vasi je opravila vrhovska pustna klapa kot tudi druge vesele družine po naših vaseh.

Večtisočglava množica je včeraj opoldan sprejela Siora Anzoleta na Trgu Republike v Tržiču in se pošte- no nasmejala ob njegovem šalivem udrihanju po politikih in drugih tržiških zgagah na tradicionalni "Cantadi". Popoldne je bil v Tržiču pustni

sprevod, na katerem je sodelovalo letos enajst vozov in sedem skupin v maskah ob glasbeni spremljavi treh godb na pihala. Med vozovi je zmagal tržiški voz na temo onesnaženega morja, med skupinami pa je bila najboljša množična (skoraj 300 članov) skupina "Rocca grand prix" iz Tržiča in Ronk.

Na slikah (foto Čubej): zgoraj - vozova mladinskega odseka iz Sovodnjem in domačinov iz Rupe; sior Anzoleta na "Cantadi" v Tržiču; spodaj - pustna klapa na Vrhu; otroški rajanji v Števerjanu in Kulturnem domu v Gorici.

Zadnja vest

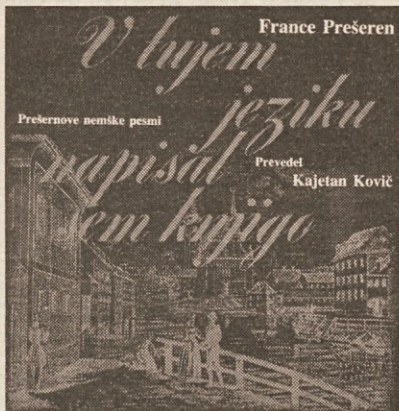
Umrl Stric Lovre

Strica Lovreta ni več med živimi. Izdihnil je točno opolnoči in zapustil v neizmerni žalosti številne vdove ter zakonske in nezakonske otroke. Po prvih vesteh, ki smo jih zbrali pozno ponoči, je dežurni živinozdravnik ugotovil, da je razuzdanec crknil, ker se je prenaedel steklih lisic ali pa zaradi "overdoze" refoška, s katerim se je zalival. Doberdobci so sklenili, da se ga rešijo že danes. Žalni sprevod bo krenil ob 15. uri iz osmice žejnih.

Cankarjeva založba jih je izdala ob 140-letnici pesnikove smrti

Prešernove nemške pesmi v slovenščini

Sonete in druge poezije, zbrane v zbirki V tujem jeziku napisal sem knjigo, je prevedel Kajetan Kovič

Leta 1870 je Josip Stritar prvi prevedel tri Prešernove nemške pesmi v slovenščino, za njim pa so se v tem težavnem poslu preizkušali tudi drugi pesniki, med njimi Župančič, Gradnik, Lili Novy, Janko Glazer in drugi. Za Cankarjevo založbo se je prepesnitve lotil Kajetan Kovič in pesmi so v obeh jezikih izšle pod naslovom *V tujem jeziku napisal sem knjigo*. Predstavili so jo včeraj v novi knjigarni Cankarjeve založbe v Mariboru, na predstavitvi pa je govoril urednik Tone Pavček. Pove-

dal je, da so za naslov knjige vzeli moto, ki ga je Prešeren sam postavil pred svojo nemško poezijo, sposodil pa pri Ovidu. Pavček je dejal, da sodijo nemške pesmi v vrh Prešernove poezije in so bile vedno velik izziv za prevajalce. Med tiste, ki so imeli doslej pri tem najbolj srečno roko, sodi Janko Glazer, in njegov prevod soneta, posvečenega Matiji Čopu, sodi med najboljše. Kako odlično delo je opravil Kajetan Kovič, pa je pokazal s primerjavo treh prevodov prve kitice soneta *Mladi pesnici*. Pri tej in pri drugih pesmih je prevajalcu uspelo ohraniti Prešernovo pesniško dikcijo, gostoto jezika in značilne rime.

Knjiga, ki izšla ob slovenskem kulturnem prazniku, je posvečena 140. obletnici Prešernove smrti, lepa oprema pa je delo Bronislava Fajona.

HELENA GRANDOVEC

France Prešeren

Nemški sonet

Četudi pesmi so iz domovine
rimskih Kamén izvoljenca pregnale,
so nove ga, zaprte v prsih, žgale,
ni znal molče nositi bolečine.

Tuj jezik je spoznal na tleh tujine,
med Skiti njega tožbe žalovale
so v glasih, ki jih niso prej poznale,
čez Istra kalne, mrzle globočine.

Ker jaz, tako kot on, ne znam molčati,
čeprav domača pesem za plačilo
mi nosi le sovraštvo in krivico,

mi odpustite, da kot njemu zliolo
se je gorje iz prsi v govorico,
ki vame ni je posadila mati.

Prevedel
Kajetan Kovič

Ob mesecu slovenske kulture v sežanski občini Umetniške fotografije Metoda Zavadlava

Mesec kulture, ki ga v sežanski občini organizirata Zveza kulturnih organizacij in MLA.KU.ŽA. vse do druge polovice marca, se je pričel z odprtjem razstave umetniških fotografij na temo Akti novogoriškega umetnika Metoda Zavadlava. V Mali galeriji v Sežani je na otvoritvi razstave o avtorju in njegovih delih spregovoril slikar Klavdij Tutta, v kulturnem programu pa so na harmoniko zaigrali Primož Kobal, Mateja Žižmond in Jernej Kusterle, vsi trije gojenci Glasbene šole iz Nove Gorice pod vodstvom Vojka Peršolje. Ob pomoči nekaterih delovnih organizacij so izdali tudi prijeten katalog, s spremno besedo Marka Košana in reprodukcijami Zavadlavovih fotografij.

Razstava bo na ogled do 23. februarja.

Ob odprtju razstave je tajnik sežanske ZKO Aleksander Peršolja poudaril, da želja po kulturnem dogajanju ne bi bila prisotna le ob dnevu oziroma mesecu kulture, ampak da nas bi vodila in spremljala do kulture preko celega leta.

»Letos slavi Evropa in cel svet 100 let začetka fotografije in vsi večji kulturni centri se osredotočijo na pripravljanje fotografskih razstav, na katerih nastopijo tudi slovenski avtorji. Tako so v Parizu pripravili preko 80 fotografskih razstav, na katerih je bila grupa Junij — ki jo sestavljajo priznani fotografi slovenskega in jugoslovanskega prostora — proglašena za najboljšo fotografsko skupino,« je na otvoritvi v uvodu dejal Klavdij Tutta. Nadaljeval je o Metodu Zavadlavu, ki izhaja iz hiše s fotografsko tradicijo in je fotografiji predan z dušo in telesom in v tej zagnanosti vzgaja tudi svoje otroke. Zavadlav že od samih začetkov (s fotografijo se ukvarja že 20 let) za arhiv PDG Solkan dokumentarno beleži utrinke s predstav in poleg službenih fotografij nastajajo tudi posnetki med vajo ali predstavo, v katerih je avtor svobodneje izkoristil fotografski medij. Začel je z velikim občutkom za kader in svetlobo in tako postal stilni fotograf v gledališču. Iskal je poze, jih montiral in bil skratka dejaven od začetka do konca. Iskal je motive, detajle in postal tonski mojster. S tem ustvarja harmonijo črno-bele fotografije.

Cikel aktov Metoda Zavadlava nakazuje široko paleto možnosti eksperimentiranja. Avtor s pomočjo svetlobe in senc iz temnega ozdaja lušči oblike, teksturo kože golega ženskega telesa.

Metod Zavadlav: Akt

Metod Zavadlav, rojen 8. septembra 1940, živi in dela v Solkanu. Ukvarja se s črno-belo in barvno fotografijo. Preizkuša se v industrijski propagandni in umetniški fotografiji. Prav umetniška fotografija mu je medij, s katerim lahko sprošča svojo ustvarjalnost v prikazovanje tistih detajlov in zunanega življenja, ki ga najbolj zanimajo. Sodeloval je na več skupinskih razstavah, od katerih je na 4. republiški razstavi društva fotodelavcev Slovenije 1983. leta prejel 1. nagrado. Ne manjka mu tudi samostojnih razstav v Solkanu, Novi Gorici, Slovenj Gradcu, Idriji, Skopju, Gorici, Redipuglii, v Sežani pa se že tretjič predstavlja.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Proslave dneva slovenske kulture

Po naših društvih na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini si bodo v prihodnjih dneh sledile proslave dneva slovenske kulture, s katerimi bodo v mestih in po vaseh počastili Prešernov spomin ob 140-letnici njegove smrti.

Na Goriškem bo osrednja slovesnost ob dnevu slovenske kulture v soboto, 11. februarja, v goriškem Kulturnem domu. Slavnostni govornik bo odgovorni urednik Primorskega dnevnika Marko Waltritsch, na prireditvi pa bo gostovala ljubljanska baletna skupina. Na Goriškem bo Zveza slovenskih kulturnih društev priredila še niz kulturnih dogodkov, od odprtja velike razstave Klavdija Palčiča pa do nastopa Gledališke skupine Gorica.

To soboto se bodo slovesno spomnili Prešerna tudi v Benetiji. V Špetru so študijski center Nediža, Društvo beneških umetnikov in ZSKD pripravili odprtje razstave del kiparja Janeza Lenassija in koncert komornega orkestra Camerata Labacensis.

Tržaška osrednja proslava bo 19. februarja v Kulturnem domu. Dan slovenske kulture bi moral okvirno združiti tri slovenske manjšine (v Italiji, Avstriji in na Madžarskem), s čimer naj bi občinstvu posredovali tri različne kulturne izraze in različne umetniške žanre. Proslavo bosta obogatila razstava slovenskih likovnih mojstrov in srečanje s pesnikom Miroslavom Košuto, ki bo predstavil svojo zadnjo pesniško zbirko *Na Krasu* je krasno. Govornik na tržaški osrednji proslavi bo pesnik Marij Čuk.

V ponedeljek je medtem zapadel rok za sodelovanje na literarnem natečaju na temo *Kako se počutim v manjšini*, ki ga je ZSKD razpisala za dijake višjih srednjih šol iz Trsta, Gorice in Celovca. Odziv na natečaj je bil nad vsakimi pričakovanji, saj so organizatorji prejeli res veliko prispevkov.

Prešernov »Jezični dohtar« v Palčičevi likovni opremi

V Ljubljani bodo danes predstavili pesniško zbirko Prešernovih poezij z naslovom *Dohtar, ti jezični dohtar*, ki jo je ilustriral tržaški likovni mojster Klavdij Palčič. Knjiga je izšla pri Prešernovi družbi.

Recitacijski maraton Prešernove poezije v središču Ljubljane

Osmi februar je naš skupni slovenski praznik. Za nas, slovenske gledališnike, člane Združenja dramskih umetnikov Slovenije je tudi dan, ko odpremo vrata naših gledališč in predstavimo naše delo. Vendar slovenski gledališniki ne živimo samo na odrskih deskah. Umetniška beseda — lepa, čista, slovenska — nas žene med prijatelje, občinstvo. Zato bomo tudi letos pripravili v vseh krajih, kjer delujejo naši člani v slovenskih poklicnih gledaliških recitacijske nastope Prešernove poezije.

Osrednja prireditev pa bo **Recitacijski maraton Prešernove poezije** na Prešernovem trgu v Ljubljani, danes od 12.00 do 16.00 ure. S štiriurnimi recitacijami Prešernove poezije bo približno 60 slovenskih igralcev počastilo naš kulturni praznik, našo kulturo in našo suverenost. S tem pa želimo poudariti svojo nenehno skrb za spoštovanje in ohranitev slovenske besede na vseh področjih.

Združenje dramskih umetnikov Slovenije

Tržaški likovni umetnik Franko Vecchiet in koroška pesnica Maja Haderlap dobila nagrado Prešernovega sklada

Vecchietov način sprejemanja življenja

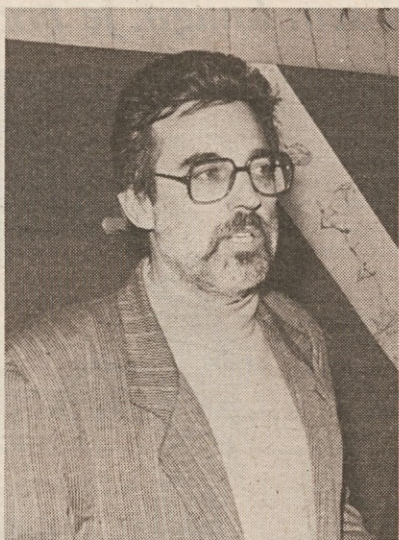
Kako si sprejel vest, da ti bodo podelili nagrado iz Prešernovega sklada?

Zadovoljen sem na n-potenco in to seveda iz n-razlogov. Prvič preprosto zato, ker sem jo prejel. Drugič, ker je že nekaj let niso podeljevali zamejskim ustvarjalcem. Letošnja nagrada torej pomeni, da Sklad ponovno posveča pozornost zamejski ustvarjalnosti. Tretjič, ker če je ne bi prejel sedaj, verjetno je ne bi več v svojem življenju. Je pa še cela vrsta velikih in manjših razlogov...

Prešernova nagrada je zelo pomembna spodbuda. Odkar so mi sporočili, da sem med letošnjimi nagrajenci, imam več energije. Edino, česar se bojim, je, da bi postal "uradni slikar". Kot vemo, pa so "uradni umetniki" manj zanimivi. Priznanje mora biti spodbuda, da tvegaš in iščeš naprej, ne sme pa biti spodbuda k vztrajanju na že doseženem. Tako priznanje me ne bi zanimalo.

V svoji utemeljitvi o tvojem delu je Milko Renner, ki je bil letos član komisije za likovno umetnost, poudaril dejstvo, da si Černigojev učenec. Ali je to najbolj pomemben podatek za razumevanje tvoje umetnosti?

To ne drži popolnoma. Černigoj nas je res naučil, da smo se razgledali po širšem svetu, da smo postali bolj radovedni in smo torej spoznali tudi to, kar se dogaja v New Yorku. Problem umetniškega ustvarjanja pa ni v prilagajanju umetniškim modam. Danes se trendi spreminjajo z neverjetno hitrostjo. Umetnik mora seveda znati, kaj se

Franko Vecchiet

dogaja na širšem umetniškem obzorju, in s tem svojim znanjem iskati nove poti tudi za svoje delo, na dogajanje pa mora gledati povsem avtonomno in najti osebne odgovore. Po mojem je treba obiti brezvezno nihanje mode, oznake kot so "in" in "out" ... S tega vidika smo v Trstu skoraj v "idealni poziciji", ker smo odrezani od vsega, nimamo struktur, nismo pod vplivom momentalnih neviht, kot so v večjih središčih, zato lahko gledamo na dogajanje z distanco! Vprašanje torej ni, kaj delajo v New Yorku. Vprašanje je,

kako osebno in izvirno poseči v dogajanje. Spacal je v tem pravi mojster, ker prispeva vedno svoje.

Umetnost torej ne sme napredovati samo horizontalno, pač pa tudi vertikalno, v globino.

Hiteti za modami je seveda brezvezno. Svojemu delu moraš najti tudi globino, večplastnost, množico odgovorov, ki se obogatujejo z novim ... Renner je v svoji utemeljitvi napisal, da nas je Černigoj vzgajal k samozvesti, kar je popolnoma res, čeprav tega še nihče ni doumel. Čeprav nam, je vcepil ljubezen do vsega novega, pa je vztrajal tudi na poglobljanju spoznanj, kot da bi s tem hotel zaježiti svojo težnjo k odkrivanju in ponarejevanju novega. Prav v tem nasprotju se izraža Černigojev nauk: učil nas je to, česar sam ni delal. Vsi njegovi učenci pa so v neki meri monomaniakalni v načinu, metodi dela (Edi Zajc, Marjan Kravos). Skoraj vsi smo poglobili naše instrumente ter jih skušamo izkoristiti in spoznati do kraja. To pa ne pomeni, da moraš iskati neko "srednjo pot" med novim in že znanim, pač pa da popolnoma obvladaš govorico, ki si si jo izbral.

Menim vsekakor, da umetnost ni zaradi lepšega, njen namen ni (samo) iskati estetski užitek. Funkcija umetnosti je, da sugerira protislovja - osebna ali družbena - ki jih drugi mediji ne morejo posredovati. Zato je umetniško delo dialog z dogajanjem znotraj umetnosti same in v širšem svetu. Je pa tudi način sprejemanja življenja. Igra Suite na primer, ki sem jo tiskal pred kakšnim mesecem, je skoraj didaskalična, je skrajno opisna in zaradi tega poenostavlja probleme, s katerimi se ukvarjam. Igra ponazarja dvojnost med upravljenjo igre (predstavlja jo klasična igralna proga) in igro domišljije in umetnosti.

Pred dvajsetimi leti si se odločil za "revno umetnost", ki je bila zelo angažirana. Kako si torej pristal na igro?

Saj še vedno uporabljam revne materiale. Revnost materialov in izdelkov danes označujejo kot »neobstojnost izdelka« (večidel novega kiparstva je na primer neobstoje v času, ker so predmeti krhki). Gre za življenjsko tragiko o neobstojnosti življenjskih kategorij, kar je značilno za sodobno življenje. Ko gledaš to umetnost je, kot da bi gledal minevanje ... Vendar nočem preveč poudarjati tragike. Namesto da bi se pritoževal, se raje poigram.

Ali misliš, da so tvoji izdelki neobstojni in minljivi?

Barva mojih lesenih iger že po dveh mesecih zbledi. Grafike so relativno obstojne ...

Kaj pa pomeni prehajati iz enega izraznega medija, kot je grafika, v drugi (igre v lesu)?

Povsem razumljivo je, da te govoriča oziroma tehnika zelo pogojujeta. Vsebinsko se lahko ukvarjam z enim samim in istim problemom, rezultat pa je drugačen. Vendar sprejemam shizofrenijo različnih pristopov, ker vsak medij ti pomaga, da svojemu delu dodajaš nove pomene.

Ali se nisi nikoli znašel na meji, ko medij izničuje samega sebe in sporočilo ni več mogoče?

Prav razlika v medijih mi pomaga, da ne izničim sporočilne moči enega ali drugega. Sicer moram vedno paziti, da ostanem na enem področju - les je

moja izhodiščna točka. Zato se nisem nikoli posvetil akvarelu ali slikarstvu.

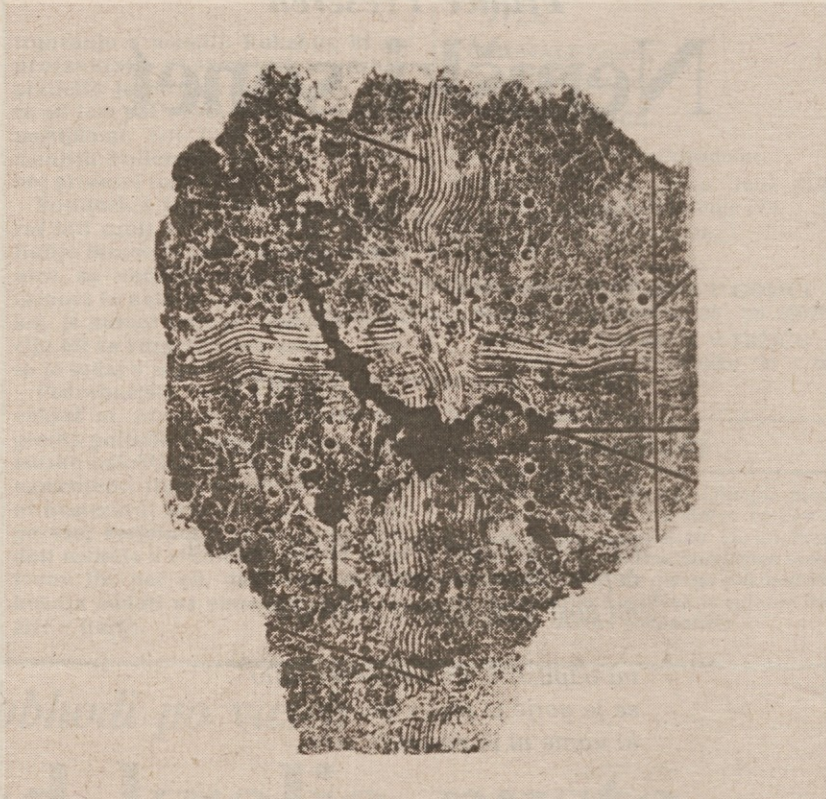
Še nekaj o Trstu. Rekel si, da smo v idealni poziciji...

To sem seveda mislil ironično. V teoriji je Trst res v idealni poziciji, realnost pa izpodbija teorijo. Spodbud nam ne nudi niti italijansko umetniško okolje v Trstu. To sicer dosti ne pomeni. V velikih italijanskih mestih se vedno kaj dogaja, prirejajo pomembne razstave. Skoraj vedno pa gre za uvoženo umetnost, ki je ne proizvajajo tam, kjer jo razstavljajo. Provincialnost ni negativna... odvisno je od pristopa in možnosti posameznikov.

In tvoji kratkoročni načrti?

Že danes bom odprl pomemben dvodnevni simpozij o lesorezu, ki ga prireja Muzej lesoreza v Carpiju in ki je namenjen umetnostnim zgodovinarjem. Nato bom z Galerijo TK potoval na Artefiera v Bologno. Zagotovo bom razstavljaval v Ascoli Picenu in Ljubljani. Potem ne vem...

Zapisala BARBARA GRUDEN

Franko Vecchiet: Skriti križ (1988)

Utemeljitev nagrade Franku Vecchietu

Franko Vecchiet je danes eden najvidnejših likovnih ustvarjalcev v Trstu. Velik ugled si je pridobil v slovenskem in v italijanskem likovnem okolju in častno zastopa slovensko zamejsko ustvarjalnost tudi v širšem prostoru.

Kritika ga je označila za nekonstruktivista, dejansko pa se vsa njegova poetika sklepa v preprosti dialektiki razuma in domišljije, objektivnosti in subjektivnosti, zato v njegovih stvaritvah sobivata tako precizna zamisel kot spontanost naključja.

Od vsega začetka se je predal grafiki, izrecno lesorezu, medtem ko je zadnja leta doživela pozornost in zanimanje njegova »igra«, ki pomeni elementarno in spontano vračanje v otroštvo.

Vecchietovo nežno, globoko občutljivo in razmišljujočo naravo označujejo v likovnem snovanju domiselnost, umirjenost ter prečiščen umetniški izraz.

Literarna revanša za pesnico Majo Haderlap

Maja Haderlap

»Popolnoma nova vrsta lirike v sodobni slovenski literaturi na Koroškem, z verzi, ki so zagotovo med najzanimivejšimi, če že ne najboljšimi v današnji slovenski poeziji.« S to laskavo popotnico Matjaža Kmecla je pred dvema letoma odpotovala iz lepenskih grap na avstrijskem Koroškem v slovenski literarni svet pesniška zbirka Maje Haderlap Bajalice. Njeni verzi so popeljali sinoči koroško pesnico do prestižnega priznanja - nagrade Prešernovega sklada, za katero sam Kmecl še do pred nekaj leti sploh pomislil ne bi, da bo končala v rokah mlade ustvarjalke iz Lepene pri Železni Kapli.

Matjaž Kmecl je bil eden od prvih »ocenjevalcev« poezij Maje Haderlap. V začetku osemdesetih let mu je namreč koroški pisatelj Florjan Lipuš, takratni urednik literarne revije Mladje, poslal v ogled mapo s pesmi mlade študentke germanistike in teatrologije na Dunaju, Maje Haderlap, seveda. Kmecl mu je odpisal nekako takole: »Če bo vztrajala, se bo lahko razvila v dobro sodelavko Mladja.« Spodbudno, a nič več kot to.

O kaki literarni vrednosti pesmi sploh ni bilo govora...

Maja Haderlap se je že nekaj let prej poskusila v pisanju. Med šolanjem na celovski gimnaziji je sprva pisala zgodbe, povesti, ki jih je objavljala v dijaškem listu. Šele zatem se je lotila rimane besede. V času študija na Dunaju se je začelo njeno sodelovanje z Mladjem. Lipuš je objavil nekaj pesmi iz mape, ki jo je poslal Kmeclu. Tej so sledile še druge objave. Haderlapova je postala kmalu še sama urednica Mladja, skupaj z nekaterimi drugimi mladimi koroškimi ustvarjalci.

Vmes je že klila njena prva pesniška zbirka. Rokopis pesmi, ki so pozneje izšle v zbirki Žalik pesmi (1983), je pokazala vodji Knjižnih izdaj pri Založništvu tržaškega tiska Marku Kravosu, ki ji je mentorsko svetoval, naj jih doobra pregleda, izpili, izbrusi, naj se - skratka - loti poezije z dušo in telesom.

Žalik pesmi so doživele na Koroškem velik uspeh. Pisane so bile v jeziku, ki je bil zelo razumljiv domačemu življu, obravnavale so teme, ki so bile Koroščem zelo blizu. Njeno Pesem o materi so recitirali na proslavah; Žalik pesmi so postale kratkoma - lo - manjšinska uspešnica.

Utemeljitev nagrade Maji Haderlap

Maja Haderlap, pesnica koroškega rodu, se v zbirki Bajalice odziva na svet zahodne civilizacije z nenehnim odmevom davnih in gorskih samot, kaže in s tem roti gluho predmetov, ljudi, pokrajine. Nekatere globoko so vse prvinske stvari, v pesnici še zvenijo, silijo na površje. Občutek monumentalnosti alpskega sveta in življenja rodov v njem je še navzoč, stanjšaj, pa spet glasnejši.

Haderlapova se najde in razdaja v jeziku, v njem zapisuje svoje občutke, razmišljanja. Ker je to zapostavljen slovenski jezik, se prek jezika, rodu in občutka zgodovine javlja pri Haderlapovi globoka vez z davno kulturo, ki sega v sedanost in je trajna vrednota.

Haderlapova je nekonvencionalna pesnica, ki prikazuje stisko posameznika, rodu, kulture. Moderno baje je poziv k človečnosti, individualnim in narodnostnim koreninam, ki sestavljajo in povezujejo rod, človeštvo.

Iz zbirke Bajalice

tihota v sobi ponazarja kraj, kjer iz dneva v dan nosljajo
zvaljeni podložniki, kjer jate golobov plešejo po trebusastih
dečkih, kakor da bi ubežale kletkam preteklih stoletij.
moj jezik se z ohlapnim jekom vrača vanje in priklje iz
[spomina
bes potomcev, ki jim daljna, stara govorica razmehčava glas,
[da komaj
kaj prepejejo ob zvokih klarineta. a grenkoba v ozkih ulicah
[odmeva
običajno in strupena misel tarna iz navade. je kakor blodno
[seme
sanj ta jezik, ki krepostno vztraja in šušmari. je jedgek fosil.

»Ko jih sedaj prebiram, se mi zdijo smešne,« mi je povedala pesnica pred dnevi, ko sva se srečala v Ljubljani, kjer je začasno zaposlena v Cankarjevem domu. Od izida tistih pesmi je minilo šest koledarskih let. Ali pa celo stoletje, če bi čas merili z literar-

nimi parametri. Tolikšna je razlika med Žalik pesmimi in njeno drugo pesniško zbirko Bajalicami (1987).

Po Žalik pesmih je prišlo v Maji Haderlapovi do korenitega zasuka v njenem pesnjenju. Po pogledu v domači svet se je koroška pesnica zazrla vase. Še vedno je bila družbeno angažirana v svojem prostoru, sodelovala je z Mladjem, s Slovensko prosvetno zvezo, v Trstu je bila začasno zaposlena pri Slovenskem stalnem gledališču (njena je bila dramaturgija Millerjeve Smrti trgovskega potnika), obenem pa je iskala v sebi nove poti umetniškega izražanja.

»Mnogo težav sem imela pri iskanju "pravega" verza, takega verza, ki bi "zdržal" vse, kar sem hotela povedati,« mi je razkrila. Naposled ga je vendarle našla, tistile dolg verz, ki te prisili, da bereš knjigo Bajalice "vodoravno" in ne "navpično", kot vse knjige. Priznala je, da si ga je sposodila pri nekaterih drugih pesnikih: pri Milanu Jesihu, pri Sari Kirsch, pri Renju Charu.

Približno leto je Maja Haderlap živel za Bajalice. Vmes je tudi objav-

ljala. V Novi reviji so leta 1986 izšle nekatere pesmi pod skupnim imenom Bližina molčanja, ki so že najavljale njen »preokret«. Leto kasneje so dozorele Bajalice.

Na Koroškem je bil to pravi polom.

Založba Drava je pesniško zbirko vključila v tradicionalni knjižni dar. Pri založbi so očitno menili, da bodo Bajalice ponovile uspeh Žalik pesmi. A tako ni bilo. Ljudje pesmi niso razumeli, zato ker niso bile napisane tako, kot so pričakovali in želeli: domovinsko, narodnosposobno in obrambno. Mnogi so knjigo vrnili...

Z Bajalicami se je Maja Haderlap oddaljila od Koroške, in Koroška od Maje Haderlap. Kot se to praviloma dogaja v vase dokaj zaprtih skupnostih, ki ne prenesejo, da bi se ob »uradnem« slišal tudi kak drug, samosvoj glas.

Četudi ima lahko literatura močan družbeni pomen, jo gre meriti zgolj z literarnimi merili, ne pa družbenimi. Nagrada Prešernovega sklada pomeni zato za Majo Haderlap literarno revanšo, ki se ji je nasmehnila v tem zanjo zelo uspešnem obdobju (prav pred dnevi je doktorirala na Dunaju). »Nagrade se bo sedaj seveda veselila vsa slovenska Koroška v Avstriji,« je pripomnila nagrajenka, »a nanjo bo kmalu tudi pozabila...«

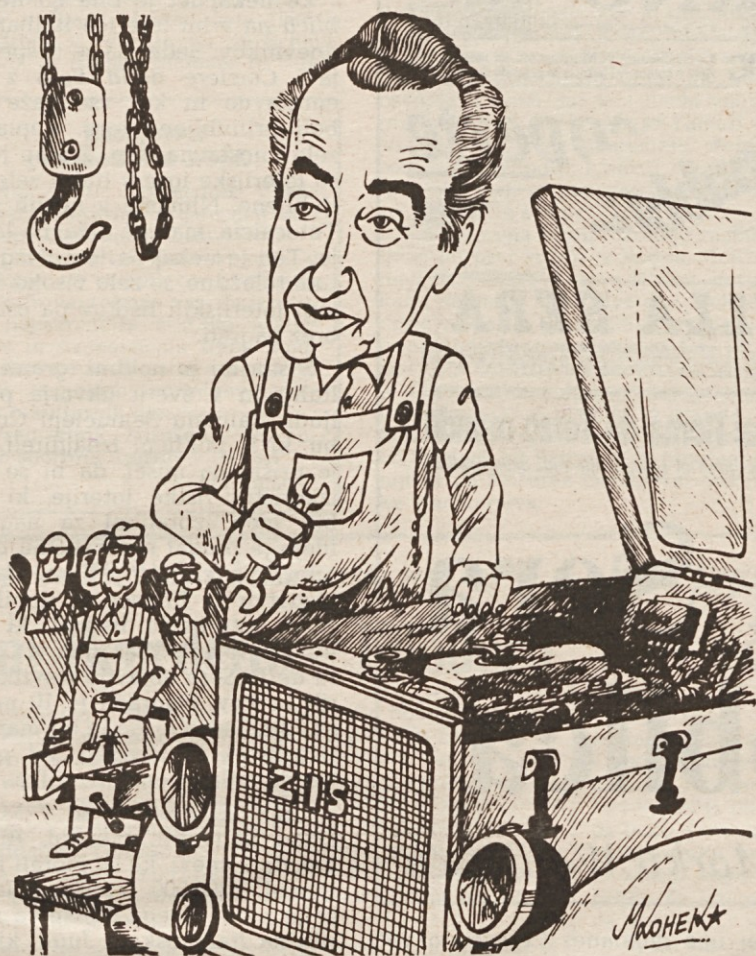
Po izdaji Bajalic se je koroška pesnica za dalj časa odmaknila od literature. »Z Bajalicami se je končalo neko obdobje, sedaj bo treba začeti novo, za kar pa je potrebno mnogo časa, ne le kratek premislek,« je še povedala.

Resnici na ljubo ima Maja Haderlap na zalogi še cel kup neobjavljenih pesmi. Ali bolje rečeno: ima jih Matjaž Kmecl. To so pesmi iz mape, ki mu jih je v začetku osemdesetih let poslal v pregled in oceno Florjan Lipuš in ki jih Kmecl od takrat ni šel vrnil avtorici. »Sedaj naj jih kar pridno tišči v predalu,« je o »predhodnicah« Bajalic menila nagrajenka Prešernovega sklada Maja Haderlap.

MARJAN KEMPERLE

MIRAN KOHEK

— Fantje, pripravite se! Ta motor moramo generalno popraviti.

Karikaturisti želijo streznitve

Tudi v zadnjih dneh smo v jugoslovanskih dnevnikih in drugem tisku videli obilo karikatur na račun sedanjega političnega dogajanja v državi. Mojstri slikanic so uspešno ožigosali slabosti sedanjega jugoslovanskega dogajanja. V mislih imajo predvsem različna gledanja in polemike med različnimi političnimi prvaki, neredi in zastoje v gospodarstvu, birokratsko sestankovanje in govoričenje. O vsem tem je seveda veliko tudi napisanega. Karikatura pa je marsikdaj bolj zgovorna od samega članka.

Tokrat smo naše karikature vzeli iz zagrebškega Večernega lista, iz ljubljanskega Dela, iz zagrebškega Vijesnika, iz Pobjede, iz Ekonomske politike, iz Oslobođenja, iz Komunista. Avtorji karikatur so bralcem omenjenih listov zelo znani. Znani so tudi širši jugoslovanski javnosti, saj dnevnikarji ter drugi listi često prenašajo karikature iz drugih listov. Na enak način večkrat objavljajo izbor člankov iz drugih jugoslovanskih listov. V tem trenutku kresanja mnenj in polemik je tak način medsebojnega obveščanja koristen, tudi zaradi tega ker največ zvestih bralcev enega lista ne dobi v roke listov, ki izhajajo na drugem koncu države. Konec koncev pa tudi vsi ne razumejo vseh jezikov, ki se govorijo in pišejo v Jugoslaviji, za nekatere pa sta latinica in cirilica težko bralni.

PERO

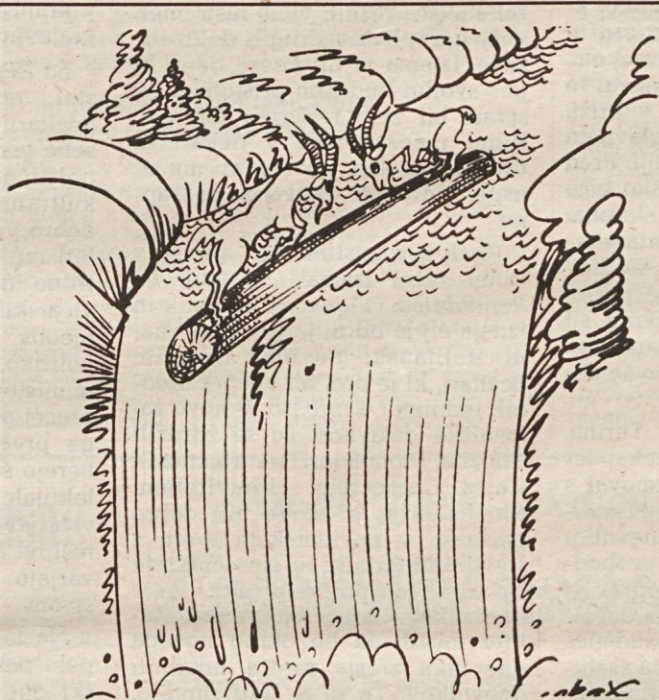

— Da li biste se drugovi mogli strpjeti par minuta. Jedan stranac se zanima kakvi su uvjeti investiranja kod nas!

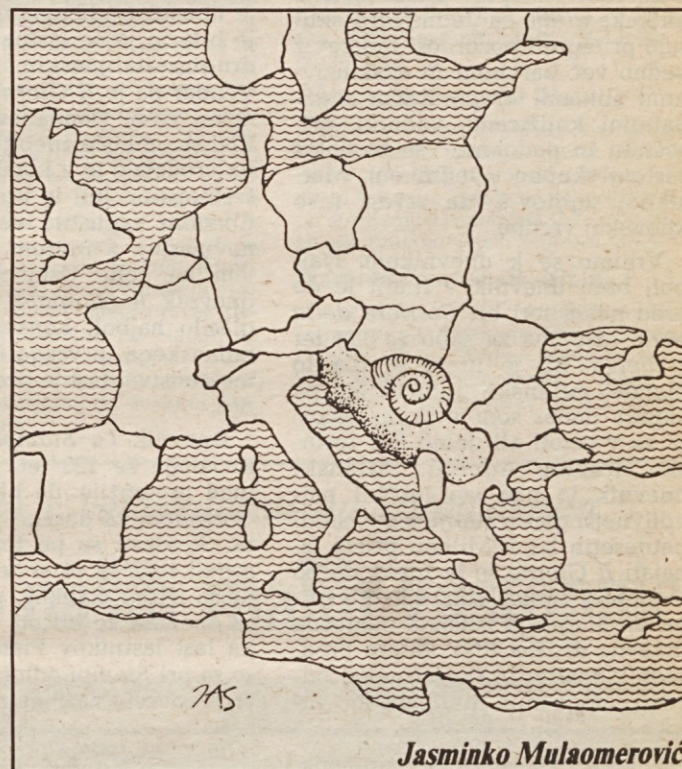
»POBJEDA«:

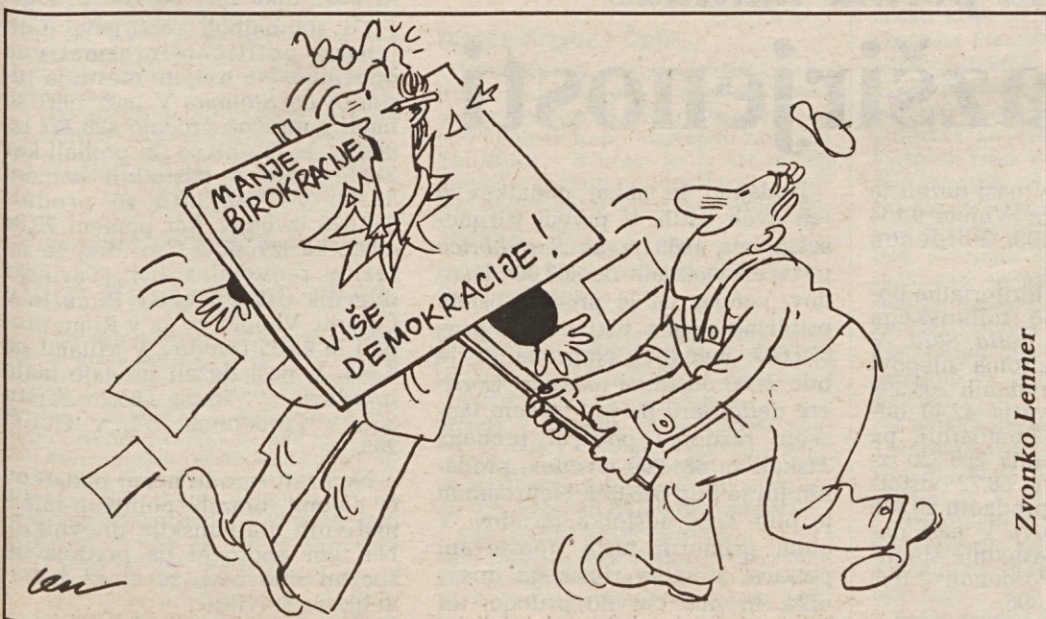
Karikatura: G. Oničin

(Predrag Koraksić, „Ekonomska politika“)

Jasminko Mulaomerović

Zvonko Lenner

V nedeljo, 5. februarja, so milanski dnevnik *Corriere della Sera* tiskali v 1.146.695 izvodih, rimski dnevnik *La Repubblica* pa v 753.450 izvodih. Številke povzemamo iz obeh včerajšnjih dnevnikov. Podobne naklade dnevnika imata od letošnjega 14. januarja, ko je *Corriere della Sera* pričel z igro Replay. Že nekaj let italijanski dnevnik pritegne pozornost bralcev z raznimi nagradnimi igrami. Listi skupine Monti (med temi je tudi tržaški *Il Piccolo*), beneški *Il Gazzettino*, dnevnik skupine Caracciolo (med temi *Nuova Venezia*, *La Tribuna di Treviso* in *Il Mattino di Padova*), in še nekateri drugi objavljajo v presledkih že vrsto let igro Bingo. Rimski dnevnik *La Repubblica* objavlja že nekaj let z velikim uspehom igro Portfolio. V nekaterih drugih založniških hišah so si omislili druge igre.

Te nagradne igre niso italijanska posebnost. Že veliko let prej so jih objavljali angleški, francoski in španski dnevnik. Omenjamo le dnevnike v nekaterih največjih evropskih državah. Z bingom so se in se še ukvarjajo predvsem angleški in španski dnevnik. S portfolio pa se že nekaj let ukvarja celo ugledni francoski dnevnik *Le Monde*.

Seveda je založniku šlo predvsem za to, da proda čimveč izvodov. Konkurenca je pač konkurenca. Marsikateremu dnevniku je to uspelo. Založniki so si meli roke, pa čeprav nekateri le za kratek čas, za čas, ko so objavljali nagrade o igri. Ko se je ta zaključila je prodaja listov padla na prejšnjo raven.

V Italiji so se nekateri založniki tega lotili že pred nekaj leti. S tem so se ukvarjali predvsem tisti, ki so šele prišli na pozornico, torej novi dnevniki. Teh je kar veliko, še zlasti na krajevni ravni. Ker so ti imeli uspeh so na to morali pričeti misliti tudi drugi dnevnik, taki, ki imajo za seboj že dolgoletno tradicijo.

S podobnimi vprašanji se ubadajo tudi tedniki in mesečniki. Ker tem ne bi prav prišla loterija ali kaka druga nagradna igra, skušajo pritegniti pozornost bralcev z vedno več barvnimi in ekskluzivnimi slikami ter predvsem z dodatnimi knjižicami, vodniki, priročniki in podobno. Vse to dobiš zastonj skupno s tednikom. Marsikdaj ugotoviš, da stvari niso kdovekaj vredne.

Vrnimo se k dnevnikom. Najbolj bran dnevnik v Italiji je do pred nekaj leti bil *Corriere della Sera*. List ima za sabo že 114 let življenja. Bil je in je še glasilo močne milanske industrije, pa čeprav danes sodi v sklop listov, ki so v celoti ali delno last turinske družine Agnelli. Milanski dnevnik je nad sto let bil najvplivnejši glas v Italiji. Ko je sredi petdesetih let v Milanu pričel izhajati *Il Giorno* se je zdelo, da bo ta pobral bralce staremu dnevniku. *Il Giorno* je izdajala mogočna državna družba ENI, katere predsednik Mattei je skušal nekaj odvzeti mogočnim italijanskim za-

Italijanski dnevniki so, zato da bi povečali prodajo, uvedli vrsto nagradnih iger. Sem sodita tudi vodilna dnevnika.

Corriere della Sera ali La Repubblica

Marko Waltritsch

sebnim industrijcem. Novi dnevnik se je sicer uveljavil, brali so ga v severnih in srednjih predelih države. Bralci so segali po njem tudi ker je prvi v Italiji šel samosvojo pot. Njegov urednik Baldacci je opustil tradicionalno obliko, ki je bila in je še lastna *Corrieru* in drugim italijanskim dnevnikom. Vendar pa je *Il Giorno* uspeval le nekaj časa. Dandanes je v krizi, ENI se ga hoče znebiti, v glavnem ga prodajajo le v Lombardiji. Pred šestnajstimi leti je uredniško hišo *Corriera* zapustila večja skupina novinarjev z Indrom Montanellijem na čelu. Ustanovili so nov dnevnik *Il Giornale*, ki je postal povprečno 114.941 izvodov tega dnevnika, kar odgovarja 17,5 odstotka celotne naklade. V Laciju pa so prodali 125.454 izvodov. V listu, ki se prodaja v Rimu, so vključene strani krajevne kronike. V Milanu pa so prodajali 76.087 izvodov, kar pomeni 11,59 odstotka naklade. V Bologni imajo tudi krajevno kroniko; tu so prodajali 27.213 izvodov. V Firencah so predlanskim prodali le 20.230 izvodov. Konec lanskega leta so tudi tu pričeli objavljati strani s

gurijsko. Dnevnik pa se prodaja v vsej državi. Je trdno na tretjem mestu, saj so v nedeljo, 5. februarja, tiskali 630.804 izvodov.

Rimski časopisi, z izjemo *Il Messaggera*, ki je običajno odražal stališča raznih vlad, niso imeli večjega vpliva v drugih delih države. Izjema je bil *Paese Sera*, ki je s svojim ljudskim pristopom do stvari bil zelo razširjen ne le v Rimu marveč tudi v nekaterih drugih deželah, pa čeprav mu ni uspelo prodreti v severne pokrajine.

Pred štirinajstimi leti pa je v Rimu začel izhajati dnevnik *La Repubblica*. Odgovorni urednik in izdajatelj je bil in je še danes znani italijanski novinar Eugenio Scalfari, ki je prej bil več let urednik tednika *L'Espresso*. V novo založniško dejavnost so se združili založba Mondadori ter finančnik Carlo Caracciolo. Upraviteljem Mondadorija, ki so že bili dobro plasirani v novinarskem svetu s številnimi tedniki in mesečniki, je šlo za to, da prodrejo tudi v svet dnevnikov. Caracciolo pa je že takrat mislil, da bo okrog novega dnevnika zrasla mreža lokalnih dnevnikov. To se je tudi zgodilo,

saj ima dandanes Caracciolo več dnevnikov v Venetu, v Liguriji in Toskani pa še drugod. Gre za novinarski holding, ki daje lokalnim dnevnikom že pripravljene strani o državnih in svetovnih dogodkih, v kraju samem pa poskrbijo le za krajevno kroniko.

La Repubblica je kaj kmalu postal vodilni italijanski dnevnik. Scalfariju je uspelo zbrati okrog sebe vrsto uglednih sodelavcev iz političnega, gospodarskega ter kulturnega sveta. Mož je bil in je dobro vpeljan v visokih krogih. Z leti mu je uspelo razbiti do tedaj trdne in dokaj enotne pozicije levčarskih strank. Nekaj časa je njegov list vodil filosocialistično politiko, potem se je dobrikal komunistom, v zadnjem času pa se precej ogreva za demokristjanskega prvaka De Mito. *Repubblica* berejo še zlasti mladi ljudje, intelektualci, veliko je med bralci levčarjev. Postal pa je tudi nepogrešljivi list za vse tiste, ki se ukvarjajo s politiko in gospodarstvom.

Na tak način je *Repubblica* uspelo postati najvplivnejši italijanski dnevnik. *Corriere della Sera*

pa je ostajal na svojih, z novinarskega stališča, marsikdaj zelo konservativnih pozicijah. Zdelo se je, da se pri tem listu ne bo nič spremenilo, pa čeprav so nekateri uredniki skušali vnesti nekaj novega v to časnikarsko hišo.

Kmalu je *La Repubblica* postal tudi najbolj bran italijanski dnevnik. Nekateri so sicer pripomnili, da je Scalfariju to uspelo, ker je tudi on razpisal nagradno igro Portfolio. Gre za vsakdanjo borzno igro. Seveda moraš tudi pri tem imeti srečo, saj se morajo številke na tvoji kartici ujemati s številkami borze prejšnjega dne.

Že nekaj let je bila *La Repubblica* na vrhu lestvice italijanskih dnevnikov. Sedaj pa se ti spet pojavi *Corriere della Sera* z bolj enostavno in kot vse kaže tudi bolj priljubljeno igro. Replay je zelo enostavna igra. Znano je, da so loterijske igre v Italiji zelo priljubljene. Nimamo v mislih samo Totocalcia, marveč državne loterije. Teh je nekaj na leto. Nagrade, tudi tolažilne, so zelo visoke. Milijoni loterijskih listkov pa ostajajo brez nagrad.

S starimi in novimi igrami se v Italiji in v svetu ukvarja precej ljudi. Italijanu Samuelju Colombu, ki je poklicni iznajditelj iger, je prišlo na misel, da bi se dalo izkoristiti listke loterije, ki niso bili med izbranimi za nagrade. Idejo je prodal milanskemu dnevniku *Corriere della Sera*. Na ministrstvu za finance so dobili seznam loterijskih listkov, ki niso bili nagajeni. Vsak dan v *Corrieru della Sera* objavijo številke štirih listkov. Nagrada je 10 milijonov lir. Jasno je, da je bil marsikateri listek že zavržen, vsi pa ne berejo milanskega dnevnika.

Tako ali drugače so v Milanu skoro podvojili naklado. Bili so nekateri dnevi, ko so morali tiskati nad 1.300.000 izvodov. Najbolj se je prodaja tega dnevnika razširila na italijanskem Jugu, kjer je bolj razširjena loterijska igra.

Seveda se tu postavlja vprašanje ali ljudje kupujejo dnevnike ker jim ti nudijo branje ali samo zaradi loterije, bingov in podobnih iger. V zadnjem letu so italijanski založniki ugotovili, da prodajajo več izvodov. Večji dnevniki so pričeli bralcem nuditi več specializiranega branja, prilog, tudi barvnih. V ospredju je seveda večna tekma med *Corrierom della Sera* in *La Repubblica*. Vsakdo si prizadeva pritegniti pozornost bralcev. V Milanu si niso nikdar želeli odpreti vrata krajevnim kronikam, razen seveda milanske. Na Sardiniji ali na Siciliji v tem dnevniku bereš kroniko mesta Milana. Drugače na to gledajo pri rimskem dnevniku *La Repubblica*, ki je že pred leti odprl krajevne kronike v Milanu in Bologni, pred kratkim tudi v Firencah. S tem nameravajo nadaljevati.

Smo torej sredi najhujšega papirnatega boja. Brez dvoma si bosta Eugenio Scalfari in Ugo Stille omislila še kaj, da bi pritegnila bralce tudi takrat, ko ne bomo v teh dveh dnevnikih našli raznih privlačnih iger.

V kioskih ostane ena petina naklade

Podatki o razširjenosti

V letu 1987 je rimski dnevnik *La Repubblica* imel povprečno dnevno naklado 656.783 izvodov, milanski dnevnik *Corriere della Sera* pa 491.430 izvodov. Vtem ko je rimski dnevnik bil skoro enakomerno razširjen v vsej državi, je milanski prodajal več kot polovico izvodov v Lombardiji.

La Repubblica se tiska v Rimu. Kupimo pa jo lahko navsezgodaj v vsej državi, ker sodobna tehnika omogoča istočasni tisk v več krajih. *La Repubblica* se tiska istočasno v Bariju, Padovi, Catanii, Milanu (dve tiskarni) in Sassariju. Tudi *Corriere della Sera* se tiska v več krajih države in sicer v Rimu, Padovi, Bariju in Catanii. Poleg tega se *Corriere della Sera* tiska tudi v Zvezni republiki Nemčiji in sicer v Neu Isenburgu. Tudi zaradi tega je milanski dnevnik najbolj razširjen med italijanskimi izseljenci v ZRN, saj je v kioskih že v dopoldanskih urah.

La Repubblica se je v letu 1987 prodajala v vsej državi. V Rimu (mišljena je pokrajina) so prodali povprečno 114.941 izvodov tega dnevnika, kar odgovarja 17,5 odstotka celotne naklade. V Laciju pa so prodali 125.454 izvodov. V listu, ki se prodaja v Rimu, so vključene strani krajevne kronike. V Milanu pa so prodajali 76.087 izvodov, kar pomeni 11,59 odstotka naklade. V Bologni imajo tudi krajevno kroniko; tu so prodajali 27.213 izvodov. V Firencah so predlanskim prodali le 20.230 izvodov. Konec lanskega leta so tudi tu pričeli objavljati strani s

krajevno kroniko. V naši deželi je bila prodaja sledeča: Videm 9.154 izvodov, Trst 4.003, Pordenon 3.364, Gorica 1.674.

Drugačna je bila teritorialna porazdelitev prodaje milanskega dnevnika *Corriere della Sera*. V samem Milanu, oziroma njegovi pokrajini, je bilo prodanih 208.398 izvodov, kar odgovarja 42,40 odstotka naklade. V Lombardiji pa je bilo skupaj prodanih 288.550 izvodov, kar odgovarja 58,72 odstotka. V Rimu je bilo prodanih 29.476 izvodov (6 odstotkov). V naši deželi so zabeležili naslednje številke: Videm 4.535, Pordenon 2.165, Trst 1.691, Gorica 1.395.

Dodajmo še nekaj podatkov o teh dveh listih. V prvem štirimesečju leta 1988 je *La Repubblica* povečala naklado na 862.008 izvodov, vendar pa je prodaja ostala približno enaka tisti v letu prej: 672.667 izvodov. Neprodanih je bilo 21,83 odstotka naklade. *Corriere della Sera* pa je v prvem lanskem razdobju povečal prodajo. Tiskali so 681.209 izvodov, prodanih jih je bilo 526.874. Neprodanih je bilo 22,54 odstotka izvodov. V obeh primerih nista upoštevani petkova številka rimskega dnevnika, ki ima barvno prilogo, ter

sobotna številka milanskega lista, ki prav tako ima barvno prilogo.

To sta najbolj razširjena italijanska politično-informativna dnevnika. Na tretjem mestu je turinska *La Stampa*. V letu 1987 so imeli poprečno prodajo 428.267 izvodov. V Turinu so jih prodali kar 218.574, kar v odstotkih pomeni 51,04. V Piemontu so prodali 337.676 izvodov, kar pomeni 78,84 odstotka izvodov. Gre torej za izrazito regionalni list. Turinski dnevnik tiskajo tudi v Rimu in v Catanii. Vendar so ga v Rimu prodali le 6.605 izvodov, v Milanu pa 4.445. V naši deželi prodajo malo izvodov: V Vidmu 685, v Trstu 351, v Pordenonu 271, v Gorici 265.

Nanizali smo le nekaj podatkov o najbolj branih politično-informativnih italijanskih dnevnikih. Na tem področju pa prednjačijo športni dnevniki, še zlasti ponedeljkove številke.

Na svetovnem smučarskem prvenstvu v alpskih disciplinah

Zmagoslavje Mateje Svet v slalomu

Prvo zlato odličje za Jugoslavijo na velikih mednarodnih tekmovanjih

VAIL (Colorado) — Veselje v jugoslovanskem taboru po včerajšnji zmagi Mateje Svet v slalomu je bilo nepopisno. Toneta Vogrinca, direktorja jugoslovanske smučarske reprezentance, niso mogli zaustaviti niti strogi ameriški policaji, ko se je prebijal v ciljno ravnino, do dobitnice prve jugoslovanske zlate kolajne sploh na velikih mednarodnih tekmovanjih. Zadoščenje pa je bilo še toliko večje, ker je premagala v tej sezoni nepremagljivo Svicarko Vreni Schneider in pa Američanko Tamaro McKinney, ki na domačih smučističih doživlja drugo mladost.

Za Matejo je to že četrta kolajna na svetovnih prvenstvih in peta v karieri: na SP v Crans Montani leta 1987 je bila druga v veleslalomu, za Schneiderjevo, in tretja v slalomu in super-

veleslalomu, medtem ko je na olimpijskih igrah v Calgaryju bila srebrna v slalomu, vedno za Schneiderjevo. Za Jugoslavijo so na velikih mednarodnih prireditvah odličja osvojili doslej le Strel in Križaj (bron v veleslalomu oz. srebro v slalomu na SP v Schladmingu leta 1982) ter Franko (srebro v Sarajevu).

»Presrečna sem,« je dejala Mateja po tekmi, »vse je bilo fantastično. Morda vse skupaj spominja na pravljico, vendar sem ponoči res sanjala, da stojim na najvišji stopnici zmagovalnega odra. Zgleda, da sem si to zmago toliko želela in da je bila v meni tako globoko prisotna, da sem bila zatem tudi tako sproščena. Vse je bilo idealno, niti mraz (minus 20 stopinj Celzija, op. ur.) me ni motil. Pred drugim spustom sem bila prepričana, da bom osvojila kolajno, saj sem imela veliko prednost iz prve vožnje. O Tamari in Vreniji nisem razmišljala, želela sem samo najboljše končati drugi slalom. Vsa sem se koncentrirala na stezo, količke in sneg.«

Tekma sama je bila izredno razburljiva. Po prvi vožnji je vodila McKinneyeva, vendar s samo štirimi stotinkami sekunde pred Svetovo, Schneiderjeva pa je bila daleč zadaj, na osmem mestu z zaostankom 1'47. Prvi slalom je bil izredno selektiven, saj ga je dokončala le nekaj več kot polovica tekmovalk. Med temi, ki so izpadle, je bila tudi Matejina tovarišica Šarčeva, od Italijank pa Perezova in Montagnonijeva, pa Švicarka Oertlijeva, Avstrijka Wachterjeva.

Drugi spust je do nastopa Schneiderjeve potekal brez posebnih pretresov. Švicarka pa je znova potrdila, da je specialist za drugo vožnjo, saj je na cilj prišla s skoraj dvema sekundama prednosti pred Twardokensovo, ki je dotlej vodila.

Bilo je jasno, da bosta tekmo odločili le Svetova in McKinneyeva. Mateja je držala vse breme nastopa, vozila je odlično in dosegla tretji najboljši čas za Schneiderjevo in Ochoo, vendar ji je prednost iz prvega slaloma več kot zadoščala. Zmagoslavje bi ji lahko preprečila le McKinneyeva, ki pa očitno ni držala psihološkega pritiska, do polovice proge je sicer imela stotinko sekunde manj od Svetove, vendar je pristala šele na 8. mestu, ki ji je prineslo zadoščalo le za bronasto odličje.

Druga steza je bila usodna za Pušnikovo, ki je v prvem spustu zasedla 17. mesto, vendar z velikim zaostankom (3'08). Od Italijansk je tekmo končala samo Luccova, ki je pristala na 12. mestu, medtem ko je Magonijeva v drugem spustu padla.

Vrstni red: 1. Svet (Jug.) 1'30'88; 2. Schneider (Švi.) 1'31'49; 3. McKinney (ZDA) 1'31'56; 4. Fernandez-Ochoa (Šp.) 1'31'75; 5. Salvenmoser (Av.) 1'32'57; 6. Maierhofer (Av.) 1'32'77; 7. Gersch (ZRN) 1'33'37; 8. Twardokens (ZDA) 1'33'40; 9. Masnada (Fr.) 1'33'45; 10. Freiher (Fr.) 1'33'60; 11. Lucco (It.) 1'33'75; 12. Tlalka-Mogore (Fr.) 1'34'10; 13. Lundbaeck (Šve.) 1'34'54; 14. Medžihadska (ČSSR) 1'36'09; 15. Kindle (Liecht.) 1'36'10.

Danes v Vailu moški ter ženski superG

VAIL (Colorado) — Neizprosen boj za kolajne se danes nadaljuje kar z dvema tekmovaljema, moškim in ženskim superveleslalomom, ki bosta na isti stezi. Najprej bodo na vrsti ženske, moški pa ob 21.30 po našem času.

Med moškimi bo prvič na tem prvenstvu nastopil tudi Alberto Tomba. V italijanskem taboru so trenutno utišali polemike po predvčerajšnjem smuku in so sedaj vso pozornost namenili svojemu asu, od katerega seveda nestrno pričakujejo kolajno. Vprašanje je, v kakšni formi je Tomba, koliko ga bremenijo odgovornost. V letošnji sezoni je namreč doslej le enkrat samkrat zmagal, medtem ko je lani

stal kar sedemkrat na najvišji stopnici. Njegova najhujša tekmeča, Girardelli in Zurbruggen, sta že poskusila proge v Vailu, Luksemburžan ima na vratu tudi zlato odličje iz kombinacije, tako da sta verjetno v prednosti. Še zlasti nevaren zna biti Girardelli, ki brani srebro iz Crans Montane in letos zmaguje kot za stavo, medtem ko ima Zurbruggen, zlato na zadnjem svetovnem prvenstvu, nasploh precej težav. Po uspehih na uvodnih tekmah sezone mu namreč ne gre več od rok, sedaj pa še kaže, da ni povsem prebolel padca iz prejšnjega tedna na poskusnih vožnjah za kombinacijski smuk.

Jugoslovane bosta danes zastopala Robič in Čizman, od katerega se tudi največ pričakuje. Nastop Petroviča je v dvomu, saj je v Vail dopotoval šele včeraj, potem ko je kar 45 ur zaradi megle prebil na letalu.

Kot smo dejali, bodo tudi dekleta vozila superveleslalom. Za Jugoslavijo bodo nastopile Mateja Svet, Katjuša Pušnik in Veronika Šarec. Najboljše rezultate je v tej sezoni dosegla Svetova (po eno 17. in 18. mesto, a enega tekmovalja ni končala) in se seveda tudi danes od nje največ pričakuje. V jugoslovanskem taboru pravijo, da bi bili zadovoljni tudi z uvrstitvijo neke okrog 10. mesta.

Na sliki (AP): bo Tomba tudi drevi tako nasmejan nazdravljaj?

Drevi 19. koló v košarkarski A-2 ligi

San Benedetto - Filodoro

Po polomu v Pistoi bo San Benedetto nocoj v 19. kolu košarkarske A-2 lige gostil ekipo Filodoro iz Brescie. To moštvo ima na lestvici isto število točk kot Goričani (18) in je v minulem kolu doma s 100:103 klonilo pred Neutro-robertsom. Tako kot Bosinijevi fantje se torej poteguje za uvrstitev v tekmovanje »play-out«, saj je »play-off« že dokaj oddaljen. Goriški privrženci košarke pričakujejo drevišnje srečanje z zaskrbljenostjo, saj v Pistoi ni San Benedetto pokazal nobene prave zagrizenosti in je bil že na robu še hujšega poloma.

Slabi časi se pišejo tudi videmskemu Fantoniju, saj si je solidni in izkušeni Američan Marc Crow zlomil zapestje in mora počivati najmanj 50 dni. Vodstvo in trener Piccin (ki je kot znano zamenjal Totha) so z naglo odločitvijo pripeljali v Italijo 28-letnega temnopoltega Američana Michaela Younga (201 cm). Po besedah predsednika Cainera se je Fantoni za Younga zanimal že poleti. V zadnjih dveh sezonah je ta igralec nastopal v Španiji pri Valladolidu s povprečjem 24 točk in sedem skokov. Še prej je igral v NBA. Z ekipo je odpotoval na drevišnje gostovanje v Firence, a igral bo menda šele v nedeljo. Young je v bistvu že peti letošnji Fantonijev tujec za Kingom, Crowom, odslovljenim Whitejem in Caldwellom, ki ni nikoli prispel v Videm...

Zaradi poškodb mefenikusa je bil operiran Američan Annabelle Singleton. V prvenstvu ga bo nadomestil Argentinec italijanskega porekla Hernana Montenegro.

DANAŠNJI SPORED A-2 LIGE: Glaxo - Jolly; Irge - Kleenex; Marr - Braga; Neutroroberts - Foantoni; San Benedetto - Filodoro; Sangiorgese - Annabella; Sharp - Caripe; Standa - Teorema.

DANAŠNJI SPORED A-1 LIGE: Allibert - Paini; Alno - Hitachi; Arimo - Enichem; Benetton - Phonola; Divarese - Knorr; Ipifim - Riunite; Snaidero - Philips; Vismara - Scavolini.

Prva jugoslovanska košarkarska liga

Nov poraz Ljubljancanov

BEOGRAD — Včerajšnje 13. kolo v 1. jugoslovanski košarkarski ligi se ni dobro končalo za ljubljansko Smelt Olimpijo, ki je na gostovanju pri beograjskem Partizanu doživela nov poraz. Ljubljancani so po prvem polčasu sicer vodili (39:34), bil so boljši vse do 30. minute in vse je kazalo, da bodo Partizanu zadali drugi poraz. Ko pa so najboljšemu posamezniku srečanja, Zdovcu, pošle moči, se je za Olimpijo začelo slabo pisati in na koncu je ostala praznih rok (89:76). Za zmago Partizana pa je bilo odločilno tudi dejstvo, da razpolaga z večjo izbiro igralcev.

Ekipi sta igrali v naslednjih postavah: PARTIZAN: Djordjević 16, Danilović 10, Obradović, Vujačić 8, Savović 4, Mutavdžić, Divac 18, Popović, Paspalj 21, Nakić 9.

SMELT OLIMPIJA: Šiško, Petrović 11, Zdovc 22, Beseđić, Tovornik, Hauptman, Kraljević, Čurčić 19, Kotnik, Petranović 24.

OSTALI IZIDI: Zadar - Bosna 99:68 (47:29), Jugoplastika - Cibona 89:88 (48:44), Prvi Partizan - Šibenka 84:82 (40:47), Borac - Vojvodina 72:67 (32:34).

V hokeju na ledu še vedno izenačeno med Jesenicami in Kompas Olimpijo

JESENICE — V četrti tekmi polfinala jugoslovanskega državnega prvenstva v hokeju na ledu so Jesenice sinoči na domačem igrišču s 6:2 (1:1, 2:0, 3:1) premagale ljubljansko Kompas Olimpijo. Jeseničani so tako izenačili rezultat v dosedanjih dvobojih (2:2). Odločitev o drugem udeležencu play offa bo tako padla v petek v hali Tivoli v Ljubljani.

Tudi na sinočnji tekmi se je zbralo kar 6 tisoč gledalcev. Gole so dosegli: Šuvak, Razinger, Smolej, Horvat, Magazin in Klemenc za Jesenice ter Kontres in Kuret za Kompas Olimpijo.

Dvoboj je bil zelo napet, ritem igre pa silovit, pri čemer so blesteli zlasti Jeseničani, ki si niso mogli privoščiti poraza, če so hoteli še upati na uvrstitev v finale državnega prvenstva.

Italijanski nogometni pokal

Drevi znana finalista

Finalista italijanskega nogometnega pokala bi morala biti, razen seveda če ne pride do presenečenja, Sampdoria in Napoli. To bomo vedeli danes, po povratnih polfinalnih tekmah Sampdoria - Atalanta (14.30) in Napoli - Pisa (20.30).

Sampdoria ima gol prednosti iz prvega srečanja (3:2) in je seveda tudi danes favorit, še zlasti glede na zdesetkano postavu Atalante, pri kateri bodo zaradi poškodb, gripe in preutrujenosti manjkali Stromberg, Fortunato, Evair, Contratto, Prytz, Nicolini in vratarja Ferron in Piotti. A tudi če bi Atalanta nastopila v popolni postavi, bi težko nadoknadila zamujeno, saj v pokalu Sampdoria ne pozna zastojev.

Med Piso in Napolijem pa bo to že tretje srečanje v osmih dneh in tudi tokrat ni videti, kako bi lahko Pisa spravila na kolena Bianchijsvo moštvo, čeprav so pri Napoliju zelo previdni in opozarjajo, da nasprotnika ne gre podcenjevati, še zlasti glede na težave, ki jim jih je Pisa povzročila v drugem polčasu nedeljske tekme. Iz prvega srečanja pa ima Napoli lepo prednost (2:0), tako da se tudi odsotnost Maradone, ki mu je zdravnik svetoval počitek, ne bi smela preveč poznati. Poleg Maradone bo Napoli še brez poškodovanega Francinija. Omenjajo tudi, da bi Neri lahko zamenjal De Napolija, verjetno pa bo igral tudi branilec Filardi.

Danes spet za svetovno nogometno prvenstvo

NIKOZIJA — V okviru kvalifikacij za svetovno nogometno prvenstvo bodo danes odigrali dve srečanja, Ciper - Škotska in Severna Irsko - Španija.

Ciper in Škotska igrata v 5. skupini, v kateri so še Jugoslavija, Francija in Norveška. Jugoslavija ima iz 3 tekem 5 točk, sledijo: Škotska 3 (2 tekmi), Francija 3 (3), 2 (3), Ciper 1 (3). Francija seveda upa, da Ciprčani zdržijo navval borbenih Škotov, kar pa je malo verjetno.

Severna Irsko in Španija nastopata v 6. skupini, v kateri je lestvica naslednja: Španija 6 točk (3 tekme), Madžarska 3 (2), Severna Irsko 3 (4), Irsko 1 (2), Malta 1 (3).

Četverboj »mesta Rim«

RIM — V prvi tekmi mednarodnega nogometnega turnirja »mesta Rim« je Roma z 2:0 (1:0) premagala Palermo. V drugi tekmi je bremenski Werder s 5:4 po streljanju 11-metrovk (1:1, 1:1) slavil zmago proti sovjetski reprezentanci.

Fiorentini turnir »B. Viola«

ARCO (Trento) — V finalu mednarodnega mladinskega nogometnega turnirja »Beppe Viola« je Fiorentina z 2:0 premagala Sampdoria, v tekmi za 3. mesto je Torino prav tako z 2:0 odpravil Napoli.

V nedeljo »Po smučinah IX. korpusa«

V nedeljo, 26. t. m., bo na Lokvah že tradicionalna športno-politična manifestacija »Po smučinah IX. korpusa«, ki bo letos izvedena že triindvajsetič. Prireditelj se bo pričela ob 9.15, ko bo delegacija krenila izpred hotela Poldanovec z vencem do spominskega obeležja IX. korpusa. Sledil bo pohod na Poldanovec v priredbi Planinskega društva iz Nove Gorice. TVD Partizan Nova Gorica pa organizira istočasno pohod na Lazno. Člani SK Lokve bodo izvedli - seveda kolikor bodo snežne razmere ugodne - tradicionalno tekmo v veleslalomu za Iz-tokov pokal.

V slučaju, da ne bodo snežne razmere na dan Pohoda zadovoljive, bodo organizatorji program nekoliko spremenili in ga priredili trenutnim razmeram.

(Rajmund Kolenc)

Prijateljska nogometna tekma

Jutri Pro Gorizia - Rad

Za goriške ljubitelje nogometa se jutri ponuja prava poslastica. Ob 15. uri se bo na igrišču na Rojcah z domačo enajsterico pomerila ena izmed najboljših jugoslovanskih ekip, Rad iz Beograda. Beograjski prvotigaš, čeprav ne sodi med najbolj elite jugoslovanske klube, je v letošnjem prvenstvu presenetil in je ob zaključku jesenskega dela pristal na odličnem četrtem mestu. Rad je v prvem delu zbral 20 točk, za vodilno Vojvodino pa zaostaja samo za dve točki.

Za Beograjčane bo prijateljska tekma v Gorici lepa priložnost, da preverijo svojo formo pred pričetkom povratnega

dela prvenstva (5. marec). Prepričani smo, da bo srečanje lepa nogometna predstava, saj izvrša Rad nekatere res dobre nogometne, kot npr. desno krilo Arsenijevića, ki je med najboljšimi strelci v ligi in je dosegel že 8 zadetkov, in Dubajića (5). Tudi obrambna vrsta je zelo solidna, saj je prejela samo 13 golov, boljše obrambo je imel samo Hajduk.

(mal)

Danes Koper - Čelik

KOPER — S pričetkom ob 15.30 bo Koper danes odigral prijateljsko nogometno tekmo s Čelikom. Omenimo, da je 6 igralcev Kopra nastopilo za ekipo Tuttifrutti - Sonček, ki je na prvem uradnem prvenstvu Jugoslavije v malem nogometu v Visokem osvojila odmevno 3. mesto.

Prvo prijateljsko tekmo je odigrala tudi Izola, ki je v soboto s prvotigašem Čelikom izgubila z 0:2.

obvestili

SMUČARSKI KLUB BRDINA prireja v nedeljo, 12. februarja, smučarski izlet v Flachau (Avstrija). Vpisanje na sedežu (Proseška ulica 131, Opčine) ob torkih in četrtnih od 19. do 21. ure. Vabljeni ljubitelji smučanja!

SMUČARSKI KLUB BRDINA vabi člane in tekmovalce, da se udeležijo Pokala treh dežel, ki bo na Kobli, 12. 2. Vse informacije na sedežu društva.

Na okrajnem tekmovanju v veleslalomu na Piancavallu

Zadovoljiv nastop naših malih zastopnic

Pomanjkanje snega še nadalje pogotuje redni potek predvidenih smučarskih tekmovanj. Tako so v nedeljo morali odpovedati vsa tekmovanja razen veleslaloma za baby sprint in miške, ki je bil na za silo pripravljeni progi na Piancavallu. In še to je bila atipična tekma, ki so jo izpeljali v dveh spustih, saj je bila proga zaradi pomanjkanja snega prekratka in malo primerna za veleslalom, kar ni dalo možnosti vsem tekmovalcem, da pokažejo vse svoje znanje v tej disciplini.

Naše zamejsko predstavništvo je tokrat bilo, zaradi raznih poškodb, nekoliko okrnjeno in nastopile so samo smučarke. Skupni rezultat je bil na splošno dober, saj so se vse uvrstile v končno lestvico in ni bilo nobenega odstopa ali diskvalifikacije, kot se je dogodilo na prejšnjem tekmovanju v slalomu.

Najboljši rezultat je tokrat dosegla Jasmina Štrekelj (Brdina-MZSTE Hobles), ki je bila 6. v okrajnem in izvrstna 3. v pokrajinskem merilu, v kategoriji mišk. Od ostalih pa so se kar 4 uvrstile med prvo deseterico.

Rezultati (v oklepaju pokrajinska lestvica):

Baby sprint: 8. (7.) Fjona Mezgec;

10. (8.) Karin Mezgec (obe SPDT-MZSTE Hobles); 16. (11.) Anja Štrekelj (Brdina-MZSTE Hobles).

Miške: 6. (3.) Jasmina Štrekelj; 10.

(6.) Martina Kufersin (obe Brdina-MZSTE Hobles). (K. G.)

Na sliki (z leve): Karin Mezgec, Anja Štrekelj in Fjona Mezgec.

UNDER 18

CHIARBOLA - BREG 1:3 (1:0)
STRELCA ZA BREG: M. Tamaro in P. Tamaro (2)

BREG: Castellano, Pitacco, Kerstich (Rochetti), Sancin, Kozina, Prašel, M. Tamaro, De Franceschi, Bandi (Pečar), Švara, M. Tamaro, Palčič, Zupin.

Z boljšo igro v drugem polčasu je Brežanom uspelo zmagati proti povprečnemu nasprotniku. Tekma se je takoj pričela dobro za domačine, ki so že po eni minuti igre realizirali zadetek zaradi napake Bregovih branilcev. Chiarbola je nato nadaljevala z napadi in večkrat za las zgrešila gol. Brežani so v tem delu igrali zares slabo, saj so grešili tako v napadu kot v obrambi. V 2. polčasu pa so Brežani igrali agresivneje, začeli so napadati in okoli 20. minute izenačili. Zadetek jih je opogumil in dve minuti kasneje so še povedli. Tekma je bila nato izenačena, a Brežani so par minute pred koncem dosegli še en zadetek. Naj omenimo še, da je moral Kerstich z igrišča zaradi poškodbe, a namesto njega je prvič v višji kategoriji igral Rochetti. (E. B.)

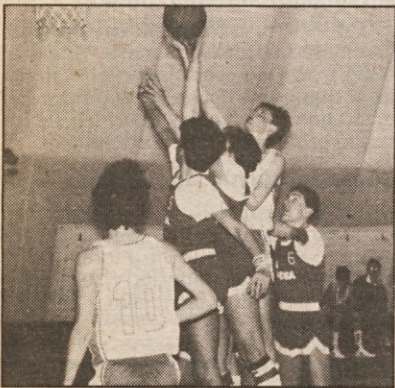
PRIMORJE - SANT'ANDREA 2:2 (1:1)
STRELCA ZA PRIMORJE: Gherbassi in Trampuš.

PRIMORJE: Blason, Gregoret, Princival, Tence, Škabar, Štoka, Šuc, Žagar (Princival), Gherbassi (Stefančič), Trampuš, Tomasettig.

Prosečanom ni uspelo izkoristiti nekaj zelo ugodnih priložnosti, gostje pa so izkoristili edini dve nevarni akciji. Z malo več sreče bi domačini lahko zmagali, a igrali so preveč neorganizirano, brez hitrih prodorov proti vratom. Tržčani so prvi povedli, izenačil pa je Gherbassi z udarcem z glavo po podaji Tomasettiga z levega krila. V drugem polčasu so gostje spet povedli v protinapadu, tokrat pa je izenačil Trampuš s strelom s kakih 20 metrov. Najboljše priložnosti ni izkoristil nato Štoka, ki je zastreljal 11-metrovko. (Š. M.)

VESNA - MUGGESANA neodigrana
Kriška in miljska enajsterica 18-letnikov sta z dovoljenjem italijanske nogometne zveze prenesli sobotno tekmo. Vesno čaka že danes težko gostovanje proti ekipi Edile Adriatica. Tekmo je moral sodnik zaradi neugodnih vremenskih razmer prenesti. (Sedmak)

OSTALI IZIDI 17. KOLA: Edile Adriatica - Supercaffè 1:0, S. Sergio - Costalunga 0:0, Montebelluna - Opicina 3:1, Fortitudo - Olimpia 1:2, CGS - Vivai Busà 0:0.

DRŽAVNI MLADINCI

BOR RADENSKA - FANTONI 63:89 (34:48)

BOR RADENSKA: Paulina 10 (2:6), M. Pertot (0:2), Cupin 10, Škerk 11 (3:4), Guicciardi 9 (1:6), B. Pertot 4 (2:3), Bajc 19.

3 TOČKE: Bajc 1.
Borovci so igrali še kar zadovoljivo, vendar jim je bil usoden začetek tekme, saj je Fantoni po 5 minutah že vodil s 15 točkami prednosti. Borovci so sicer vzpostavili določeno ravnotežje, vendar nasprotnika niso ogrozili. Pod košema so se naši borili dobro, čeprav so nasprotniki pokazali večjo izkušnost in nekaj več »hudoobje«. Vrh tega je med Videmčani naravnost blestel Maran, sicer član prve ekipe v A-2 ligi (35 točk in 7:8 v metu za 3 točke). Med borovci so se še posebej izkazali Paulina, Guicciardi in Bajc. (D. O.)

LESTVICA: Stefanel in S. Benedetto 28, Tecnoluce 26, Fantoni in Don Bosco 20, Legnonord in Italmonfalcone 12, Barcolana in Autosandra 10, Itala Gradišče 8, Arte Gorica in Bor 6, Ferroviario 4.

DRŽAVNI KADETI

SKUPINA A
SOTECO GRADIŠČE - JADRAN FARCO 81:77 (39:36)

JADRAN FARCO: Bajc (0:2), Daneu 10 (1:2), Križman 19 (1:4), Berdon, Presel, Sterni 13 (1:2), Sosič 2, Azman 25 (11:14), Oberdan 8 (2:5).

3 TOČKE: Gherli 3, Daneu 1.
V zelo važni tekmi so jadranovci nerodno klonili proti enakovrednemu nasprotniku. Tekma je bila izredno napeta in zmagala je ekipa, ki je v končnici zgrešila vrh napak. Naši so se vseskozi

naši nogometaši v mladinskih prvenstvih - naši nogometaši v mladinskih prvenstvih

Začetniki osemkrat zatresli mrežo

Tako Zarja Adriaimpex kot Primorje zadali nasprotnikom po štiri gole - Med najmlajšimi tokrat uspešen le Breg, Primorje pa za las ob podvig - Derbi zadnji under 18 brez zmagovalca

LESTVICA: Fortitudo 23, Vivai Busà, Edile Adriatica, CGS in S. Sergio 22, Costalunga, Breg in Montebello 18, Muggesana 17, Chiarbola in Olimpia 15, Opicina in Vesna 12, Supercaffè 10, Primorje in Sant'Andrea 9.

NARAŠČAJNIKI

BREG - MONTEBELLO 1:2 (1:1)
STRELEC ZA BREG: Buzzi iz 11-metrovke.

BREG: Gillifanò, Menegon, Ota, Rocchetti, Degrassi (v d. p. Impellizzari), Zupin, Azzano, Sancin, Grillanc, Majovski, Buzzi; v rezervi Castellano.

Brežani so odigrali zelo lepo tekmo, toda so izgubili predvsem zaradi netočnosti v napadu. Nerodnost v obrambi je omogočila prvi zadetek gostov. Nekaj minut kasneje je Buzzi spretno realiziral 11-metrovko in tako izenačil. V drugem polčasu je bila igra v rokah Brega. Gostje pa so z edinim strelom dosegli zadetek in odnesli obe točki. Nič ni pomagal pritisk naših v zadnjih desetih minutah. (Buzzi)

OSTALI IZIDI 18. KOLA: S. Sergio - CGS 2:0, Olimpia - Domio 2:0, Zaule - Muggesana 2:0, Don Bosco - Costalunga 1:3, Fortitudo - Campanelle 3:1, Campi Elisi - Azzurra 3:2, Portuale - Giarizzole 2:0, Opicina - Supercaffè 1:0.

LESTVICA: Zaule Rabuiese 32, Supercaffè 30, Costalunga 27, S. Sergio 23, Fortitudo 22, CGS in Portuale 21, Campi Elisi 20, Muggesana, Montebello in Giarizzole 19, Olimpia 16, Opicina in Domio 10, Campanelle 8, Azzurra in Don Bosco 7, Breg 6.

NAJMLAJŠI

BREG - GIARIZZOLE 2:0 (0:0)

Strelca za Breg: Mauri in Švab
BREG: Rapotec, Poretti, Štrajn, Švab, Lavrica, Kalc, Gropazzi (Biechar), Bajec, Mauri, Ferluga, Čuk.

Pri Brežanih se je opazilo, da je pust že potrkal na vrata, kajti v nedeljo so igrali eno najslabših tekem, čeprav rezultat tega ne kaže. Domačini so začeli slabo, v prvem polčasu je bila igra izenačena in ni prišlo do strellov v vrata. V drugem polčasu pa so se Brežani zbudili in povedli, kot običajno z Maurijem. Nasprotniki so se nato podali v Bregovo polovico igrišča in tudi zadeli drog. V protinapadu pa je po vratarjevi neumnosti Švab podvojil. (L. Švab)

S. ANDREA - ZARJA ADRIAIMPEX 1:1 (0:1)
STRELEC: Vremec.
ZARJA ADRIAIMPEX: Plehan, Silli, Kralj, Castellano, Krašovec, Umek,

»Najmlajši« Primorja (na-sliki proti Sant'Andreji) so proti drugouvrščenemu San Giovanniju vodili z 2:1, a so jim na koncu pošle moči

Cinti, Reja, Kariš, Čok, Vremec, Munafó.

Čeprav v nepopolni postavi je Zarja odigrala eno svojih boljših tekem v tem prvenstvu. Vsi igralci so se zelo potrudili in bili skozi vso tekmo boljše moštvo na igrišču. Z lepimi akcijami so spravili v težave nasprotnika in s prisebnim Vremcem prišli tudi v vodstvo. Isti igralec je imel tudi v drugem polčasu nekaj lepih priložnosti za gol, a jih ni izkoristil. Nasprotnik je izenačil tik pred koncem tekme s pomočjo 11-metrovke, potem ko je vratar Plehan skoraj ubranil strel. Vendar se je žoga nesrečno zakotalila v mrežo. (M. Ž.)

PRIMORJE - S. GIOVANNI 2:3 (2:1)
STRELCA: Stofla in Gruden.
PRIMORJE: Franza, Emili, Puntar, Pahor, Savi, Gherbassi, Štolfa, Trampuš, Gruden, Sardoč, Reggente.

Naši so predvsem v prvem delu igrali lepo proti solidni enajsterici. Prešli so v vodstvo s Štolfo, ki je izkoristil podajo Sardoča. Gostje so reagirali in kmalu izenačili. Naši so zopet prevzeli vodstvo z Grudnom, ki je sprejel odbito žogo po strelu solidnega Sardoča.

V drugem polčasu so naši začeli popuščati in prišla je na dan večja izkušnost gostov. Najprej jim je drog prečil remi, v zadnjih desetih minutah pa so naši doživeli pravi polom in prejeli kar dva gola. Vseeno so utrjeni domačini reagirali in uspelo jim je izvesti dobro akcijo z Regentom, ki je

sam pred vratarjem streljal mimo vratnice. (Maxi)

OSTALI IZIDI 17. KOLA: Montebello - Triestina 2:8, Opicina - CGS 0:15, Don Bosco - Portuale 0:3, Campanelle - Olimpia 0:0, Domio - Zaule 0:1, S. Sergio - Fortitudo 2:0.

LESTVICA: S. Sergio 35, S. Giovanni 34, CGS 31, Portuale 28, Breg 25, Triestina in Primorje 20, Sant'Andrea 17, Zaule in Campanelle 16, Zarja Adriaimpex in Olimpia 15, Giarizzole in Fortitudo 14, Montebello 9, Domio 5, Don Bosco 4, Opicina 0.

ZAČETNIKI Skupina A

ZARJA ADRIAIMPEX - CAMPANELLE 4:1 (3:0)
STRELCI: Denis Pussini 2, Jurinčič, Lipovec.

ZARJA ADRIAIMPEX: Poropat, Biondi, Possega, Tence, Ražem, Metlika, Maks Grigč, Umek, Lipovec, Jurinčič, Denis in Kristjan Pussini.

Zarja je imela pred seboj šibkega nasprotnika, zato je od samega začetka močno pritisnila in prisilila goste v obrambo. Z nekaj lepimi akcijami je presenetila ter po prvem delu igre vodila že s 3:0. Drugi polčas je bil podoben prvemu, le da je bila zmeda večja, saj so hoteli zarjani na vsak način prebiti nasprotnikov obrambni zid, kar pa jim je uspelo le enkrat z Denisom Pussinijem, ki je bil poleg Metlike in Possege eden boljših na igrišču. (M. Ž.)

naši košarkarji v mladinskih prvenstvih - naši košarkarji v mladinskih prvenstvih

Tokrat v glavnem sami porazi naših peterk

Borovim držanim mladincem usoden sam začetek tekme - Drugi spodrseljaj Jadrana Farco med državnimi kadeti - Med naraščajniki poraz Bora Indules in Poleta Furlani, ki pa se je uveljavil med dečki

srčno borili, vendar so nasprotniki izkoristili vsako njihovo najmanjšo nepazljivost v obrambi in vsako naivno napako v napadu.

Ekipi sta se izmenjavali v vodstvu. Do razpleta je prišlo prav v zadnjih dveh minutah, ko so naši s trojko Daneva povedli s točkama razlike. Nasprotniki so zatem izenačili s prostima metoma, v naslednjem napadu pa je sodnik dosodil našim napako. Tedaj je nasprotnikov play zadel met za tri točke z nemogoče razdalje in tekme je bilo praktično konec. (L. Furlan)

LESTVICA: Electrolux PN in Jadran Farco 20, Fantoni 18, Soteco Gradišče 16, Martignacco 10, Latte Carso TS 4, Libertas TS in Breg Adriatherm 2.

SKUPINA B

LESTVICA: Don Bosco TS in Srefanel TS 18, S. Benedetto GO 16, Riceratori TS 10, Valvasone 4, Cervignano in Kontovel Techna 2.

DEŽELNI MLADINCI

LESTVICA: Stefanel in Saba 18, Inter 1904 in Alabarda 16, Libertas A 12, Latte Carso 10, Cicibona in Stella Azzurra 8, Sokol 4, CGI Dinoconti 2, Libertas B 0.

DEŽELNI KADETI

LESTVICA: Saba, Stella Azzurra in Inter 1904 14, Latte Carso in Don Bosco 12, Santos 8, Ferroviario 6, Riceratori 4, Bor 2, Sokol 0.

NARAŠČAJNIKI

RICREATORI - BOR INDULES 107:68 (47:39)

BOR INDULES: Filipčič 5 (1:7), Posega 31 (5:8), Izток Bajc 7 (1:2), Punis 1 (1:2),

Križmančič (0:2), Tomsič 20, Corbatti 2, Salvi 2, Erik Bajc.

PM: Bor Indules 8:21; 3 TOČKE: nihče; PON: Izток Bajc.

Naši so nerodno izgubili proti odličnemu Riceratoriju. Tekmo so sicer zadovoljivo začeli, saj so bili nasprotniku v 1. polčasu povsem enakovredni. V drugih 20 minutah pa so povsem popustili in razigrani domačini, ki so med drugim zadeli 4 trojke, so dosegli 39 točk prednosti. Borovci so vsi slabo igrali. Edini, ki je bil kos nasprotnikom, je bil Posega (več kot 20 točk v 1. polčasu). (V. Tomsič)

STEFANEL - BOR INDULES 133:95 (53:50)

BOR INDULES: Filipčič 25 (5:8), Posega 26 (4:8), Izток Bajc 7 (3:4), Martinolich, Erik Bajc, Punis 2, Brus 2, Tomsič 31 (8:9), Križmančič 2, Salvi 2 (0:1).

PM: 20:30; 3 TOČKE: Tomsič 1.

Po porazu z Riceratorijem so naši znova visoko izgubili proti Stefanelu. Poraz pa je dozorel v 2. polčasu, saj sta si bili ekipi v prvem enakovredni, a borovci so večkrat tudi vodili, obramba pa je bila zelo slaba. Do preobrata je prišlo v 4. minuti drugega polčasa, ko so domačini z delnim izidom 10:0 praktično zapečatili usodo naših ter z lahkoto zmagali. Plavi so tokrat odigrali najslabšo tekmo v obrambi, poudariti pa treba, da sta v prvem polčasu Filipčič in Posega v napadu dobro igrala. (V. Tomsič)

STEFANEL - POLET FURLANI 119:46 (71:23)

POLET FURLANI: Legiša 2, Devetak 2, Talocchi, Gruden 13, Hmeljak 6, Clarich 1, Gerli, Vavpetič 12, Vidali 10.

Če bi poletovci igrali tudi v prvem polčasu kot v drugem, bi gotovo proti

premočnemu Stefanelu izgubili z dosti manjšo razliko. Domačini so bili predvsem telesno višji in boljši od naših predstavnikov, ki so se sicer požrtvovalno borili, več pa niso zmogli. Od poletovcev se je tokrat izkazal Aljaž Vavpetič. (A. Granier)

LESTVICA: Don Bosco 22, Stefanel 20, Latte Carso in Riceratori 16, Bor Indules 12, Kontovel Techna 10, Tecnoluce in Libertas 6, Inter 1904 in Polet Furlani 4, Inter Milje 0.

DEČKI

LATTE CARSO B - POLET FURLANI 82:84 (48:38)

POLET FURLANI: Pro, Devetak 4, Gerli 4, Talocchi 2, Clarich 2, Vatta 16, Tretjak, Vavpetič 45, Vidali 11.

Poletovci bi zaradi podcenjevanja skoraj zapravili edinstveno priložnost, da osvojijo tretji par točk. V 1. polčasu so namreč igrali zelo slabo, tako v obrambi kot v napadu. Na srečo pa so se proti koncu tekme "prebudili" in z odličnim Aljažem Vavpetičem, ki je bil gotovo najboljši na igrišču, tudi zaslužen zmagali. (A. Granier)

LESTVICA: Poggi A 24, Don Bosco in Latte Carso 18, Bor Indules 16, Riceratori in Poggi B 14, Kontovel Techna 12, Scoglietto 8, Libertas in Polet Furlani 6, Barcolana 2, Latte Carso 0.

PROPAGANDA

SKUPINA A

LESTVICA: Don Bosco A, Don Bosco B in Barcolana 2, Poggi, Breg, Ferroviario in Riceratori 0.

SKUPINA B

LESTVICA: Stefanel A in Libertas 2, SGT, Stefanel B, Un. Popolare, Santos in Bor Indules 0.

OSTALI IZIDI 17. KOLA: S. Andrea - Esperia 2:0, Domio - Ponziana A 0:4, Portuale - Soncini A 0:5, Fani B - Muggesana 0:2, S. Giovanni - Supercaffè 2:1, Altura - Vivai Busà 5:3.

LESTVICA: Soncini A 30, S. Giovanni 27, Ponziana A 25, Supercaffè 24, Zarja Adriaimpex 21, S. Andrea in Altura 15, Portuale 13, Muggesana in Domio 12, Vivai Busà B 11, Fani B in Esperia 9, Campanelle 7, Servola 2.

Skupina B

ROIANESE - PRIMORJE 0:4 (0:4)
STRELCI: Princival, Sardoč 2, Guštin.

PRIMORJE: Emili, Rebula, Husu, Nadlišek, Purič, Guštin, Passelli (Luxa), Princival (Urlini) Kuk, Sardoč Sirca.

Gostje so brez težav premagali Tržčane. V samem prvem polčasu so dosegli vse zadetke, v drugem polčasu pa so brez težav obdržali rezultat. Prvi zadetek je dosegel Princival, potem ko je vratar odbil strel Sardoča. Prav Sardoč pa je dosegel naslednja dva zadetka s streloma z roba kazenskega prostora. Zadnji zadetek je dosegel Guštin. Sodnik je rdeče-rumenim tudi razveljavil zadetek, medtem ko so domačini poskusili nekaj protinapadov in imeli nekaj prostih strellov iz ugodne položaja, a niso bili nevarni. (Š. M.)

OSTALI IZIDI 17. KOLA: Fortitudo - S. Sergio 0:1, CGS - Ponziana B 0:0, Zaule - Opicina 0:2, Fani A - Chiarbola 0:2, Fulgor - Costalunga 0:0, Vivai Busà - Soncini B neod.

LESTVICA: Vivai Busà in S. Sergio 23, Soncini B in Fulgor 22, Opicina in Ponziana B 21, Costalunga 19, Primorje 17, Fani A 16, Chiarbola 14, Fortitudo 13, CGS 11, Don Bosco 8, Roianese 4, Zaule Rabuiese 2.

PRVENSTVO CSI Najmlajši

SAN VITO - ZARJA ADRIAIMPEX 3:3

STRELCI: Bellafontana 2, Marc 1.
ZARJA ADRIAIMPEX: Družina, Razmar, Domio, Marc, Križmančič, Bellafontana, Antonini, Balbi.

Tudi proti San Vitu so zarjani zaigrali precej dobro. Izgubljali so že z 2:0, vendar je Bellafontana poskrbel za pravo senzacijo, saj je z dvema goloma izenačil stanje. San Vito je spet prišel do vodstva, a minuto pred koncem je Marc z zelo lepim golom dokončno zapečatil izid na 3:3. (M. Ž.)

LESTVICA: Supercaffè 14, Zarja Adriaimpex 10, San Vito in Montuza 8, San Sergio 0.

1. MOŠKA DIVIZIJA

SKUPINA B

POLET FURLANI - FIAMMA 67:75 (34:35)

POLET FURLANI: Malalan 11, Granier 8, Žetko 4, Fabi 4, Berdon, Gerdol 8, Jančar, Sestan 2, Škerlavaj 17, Košuta 11.

3 TOČKE: Granier 2, Malalan 2.

V letošnjem krstnem nastopu v prvi diviziji so poletovci doma izgubili proti močni ekipi Fiamme, ki se je lani borila v končnici prvenstva za napredovanje v promocijsko ligo. V prvem polčasu so bili Openci povsem enakovredni gostom, v drugem pa se jim je poznala utrujenost in predvsem odsotnost trenerja Valterja Sosiča. (A. Granier)

ACLI - SOKOL 70:75

SOKOL: Devetak 18, Terčon 13, Vassallo 14, Caharija 2, Pertot, Busan, Velusi 6, Sedmak 11, Klanjšček 2, Pahor 9.

3 TOČKE: Devetak 3, Terčon 1, Pahor 1.

Sokolovci so prvenstveno pot začeli na najboljši način, saj so na tujem premagali ekipo, ki se poteguje za napredovanje. Nabrežinci so tekmo praktično osvojili v zadnjih minutah 1. polčasa, ko so si prigrabili 10 točk prednosti. V drugem polčasu so sokolovci obdržali to prednost, predvsem po zaslugi Devetaka in dobre obrambe. Nasprotniki so v zadnjih minutah skušali s presingom nadoknaditi zaostanek, vendar so naši z umirjeno igro obdržali prednost. (Paolo Vidoni)

LESTVICA: Magic B, Fiamma, Sokol in Basket TS 2, GST, Polet, Acli in Skyscrapers 0.

1. MOŠKA DIVIZIJA Skupina A

SLOGA SAGOR - BOR 3:0
(15:8, 15:2, 15:1)

SLOGA SAGOR: Božič, Čač, Jercog, Kerpan, David in Marko Kralj, Pahor, Sain, Sgubin.

BOR: Neubauer, Starc, Visintin, Ciliberto, Furlanič, Zaina, Livon, Pavlica, Bevilacqua.

Sobotni slovenski derbi na Optčinah je bilo srečanje dveh popolnoma različnih ekip. Domača je še nepremagana in vse kaže, da bo v tem prvenstvu odigrala vidno vlogo, borovci pa s svojo mlado postavo še zasledujejo prvi prvenstveni uspeh. Dogodki na igrišču so povsem potrdili razliko med našima dvema šesterkami in slogaši so svojo četrto prvenstveno zmago osvojili brez vsakršnega naprežanja. (Inka)

OSTALA IZIDA 5. KOLA: Legovini Sport - Le Volpi 1:3, DLF A - Prevenire 1:3.

LESTVICA: Prevenire 10, Sloga Sagor 8, Le Volpi 6, DLF A 4, Legovini Sport 2, Volley Club in Bor 0. (Prevenire in Le Volpi imata tekmo več)

Skupina B

LA MARMOTTA - SLOGA B 3:0
(15:2, 15:7, 15:11)

SLOGA B: Basso, Mesar, Čuk, Radetti, Mesar, Renčelj, Limoncin.

Druga Slogina postava je nastopila tokrat v nekoliko okrnjeni sestavi, saj je bila istočasno na sporedu tudi tekma v mladinskem prvenstvu under 16. Tudi v četrti tekmi ostaja tako Sloga B brez točk, omeniti pa velja, da je doslej igrala proti močnejšim nasprotnikom. Možnost, da pridejo slogaši do prve zmage, se jim obeta v prihodnjem kolu, ko bodo gostili Inter, ki je doslej bil uspešen le enkrat. (Inka)

OSTALA IZIDA 5. KOLA: Club Altura - Sant'Andrea 3:2, DLF B - CUS 3:0.

LESTVICA: Club Altura in CUS 8, Sant'Andrea, DLF B in La Marmotta 4, Inter 1904 2, Sloga B 0.

1. ŽENSKA DIVIZIJA Na Tržaškem

IZIDI 5. KOLA: Sloga Sagor - DLF neodigrana, OMA - CUS 2:3, Virtus - Legovini Sport 2:3.

LESTVICA: CUS 8, Sloga Sagor 6, DLF, OMA in Killjoy 4, Legovini Sport 2, Virtus 0. (Killjoy, CUS in Legovini imajo tekmo več, Sloga Sagor in DLF imata tekmo manj)

Na Goriškem

LIBERTAS CORMONS - SOČA ČERIMPEX 3:0
(15:4, 15:13, 15:5)

SOČA ČERIMPEX: A., E., M. in S. Černic, K. in S. Princi, Florenin, Tuniz, Devetak.

Sočanke so tudi v Krminu zapustile igrišče poražene. Glavni vzrok za poraz je treba iskati v zelo slabem sprejemu servisa, ki ostaja šibka točka sovojenjske ekipe. Edino v drugem nizu so se Čotičeve varovanke boljše upirale in kazalo je celo, da bodo osvojile set, ko so prav v ključnih trenutkih naredile nekaj usodnih napak. V tretjem setu pa je prišla spet na dan stara hiba Sovodenjk, tako da so nasprotnice zbrale samo na servisu kar 14 točk. (Erika Černic)

2. ŽENSKA DIVIZIJA Skupina A

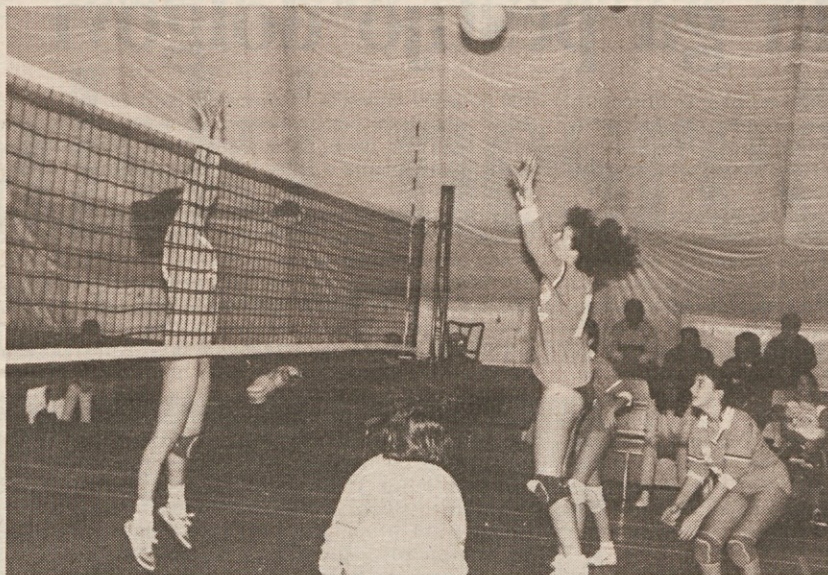
BOR FRIULEXPOR - KONTOVEL ELECTRONIC S. 3:1
(9:15, 15:13, 15:4, 15:13)

BOR FRIULEXPOR: Gregori, Azman, Legović, Neubauer, Vodopivec, Čok, Zubalič in Vitez.

naše šesterke v pokrajinskih prvenstvih - naše šesterke v pokrajinskih prvenstvih

Tokrat v znamenju gladkih zmag s 3:0

V 1. MD derbi zlahka slogašem, v 2. ŽD pa borovkam - Med under 18 ženske borovke brez podviga
Trije slovenski finalisti med under 16 ženske - Kontovelke under 15 spet na vrhu

Derbi under 15 se je končal z zmago borovk nad Kontovelkami

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Pertot, Briščik, Černe, Kralj, Canziani, Crissani, Luxa, Gruđen, Rebula.

Ta derbi med našima mladima ekipama (Kontovelke so under 15, borovke pa under 14) je v bistvu odločil o začasnem drugem mestu in je bil dokaj izenačen. Borovke so pokazale večjo zagrizenost, zelo dobro in požrtvovalno so igrale v obrambi, Kontovelke pa so nasprotnicam največ težav povzročale s servisom. Vsekakor sta obe naši ekipi pokazali, da lahko v tem članskem prvenstvu odigrata vidno vlogo in to kljub temu, da igrata proti mnogo starejšim ekipam.

SOKOL INDULES - SANT'ANDREA 3:0
(15:7, 15:7, 17:16)

SOKOL INDULES: Ban, Brumat, D'Amico, Devetak, Gruđen, Živec.

Svojo prvo prvenstveno zmago si je Sokol izboril proti šibki ekipi Sant'Andrea. Čeprav so gostinje stopile na igrišče prepričane v lastno zmago (saj so bile Nabrežinke še brez točk) so se morale dokaj kmalu sprijazniti s Sokolovo premočjo, predvsem tehnično. Domačinke so s točnimi servisi izkoristile slab sprejem in zmedeno postavitev na igrišču nasprotnic. B. blokom in obrambo pa so nevtralizirale tudi sporadične napade Tržačank. V tretjem setu so sokolovke zgrešile nekaj navčnih napak, tako da se je Sant'Andrea nevarno približala in celo povedel s 14:12. Toda Nabrežinke so ohranile mirno kri in po napeti končnici dosegle čisto zmago. (Igor)

OSTALI IZIDI 5. KOLA: Le Volpi B - OMA 0:3.

LESTVICA: Club Altura OMSE 8, Bor Friulexport B 6, Kontovel Electronic Shop, Le Volpi B in OMA 4, Sant'Andrea in Sokol Indules 2. (Le Volpi in OMA imata tekmo več)

Skupina B

JULIA - BREG 0:3
(1:15, 10:15, 14:16)

BREG: Giorgi, Kralj, Glavina, Gaburro, Seganti, Ota, Svetlič.

Po 5. kolu so Brežanke še nepremagane. Prvi set so osvojile brez težav, kar je tudi razvidno iz rezultata, saj so dobro sprejemale in točno gradile igro. V drugem setu pa so se Brežanke izkazale v napadu. Tretji set je bil najbolj izenačen in napet. Nasprotnice so zaradi slabih sprejemov Brežank povedle z 9:2. Nato se je položaj izboljšal in nasprotnice so bile v zadregi, saj so dosti servisov zgrešile. Brežanke so izkoristile to priložnost in gladko zmagale. (I. Giorgi)

OSTALI IZIDI 5. KOLA: Prevenire - Blitz Vivai Busà 2:3, le Volpi A - La Mar-

motta neodigrana, Bor Friulexport A - DLF se igra 15. 2.

LESTVICA: Breg 10, Bor Friulexport A in La Marmotta 6, DLF in Vivai Busà 4, Prevenire 2, Le Volpi A in Julia 0.

UNDER 18 ŽENSKE

BOR FRIULEXPOR - OMA MOBILI S. GIUSTO 0:3
(9:15, 3:15, 6:15)

BOR FRIULEXPOR: Sancin, Grbec, Vidali, Fučka, Visentin, Brazzani, Superina.

S tem porazom so si borovke pripravile vse preostale, sicer minimalne možnosti, za osvojitev naslova pokrajinskega prvaka, na najboljši poti, da zmaga prvenstvo pa je prav OMA Mobili S. Giusto. V petkovem derbiju so borovke odpovedale na vsej črti in očitno je, da jih je izdala prevelika napetost, saj ponavadi ne grešijo toliko kot so tokrat. Dodatno obremenitev je predstavljalo še dejstvo, da so morala na vsak način zmagati s 3:0. Po drugi strani je treba povedati, da se je OMA predstavila kot resnično močna ekipa z ostrim servisom in zelo močnim napadom.

VIRTUS - SLOGA KOIMPEX 0:3
(9:15, 6:15, 3:15)

SLOGA KOIMPEX: Čebulec, Drasič, Fabi, Foschini, Grgič, Kosmina, Križmančič, Regent, Rebula, Škerk.

Slogašice so tokrat nastopile s krepko spremenjeno šesterko, saj je bila vrsta standardnih igralok istočasno zaposlena na tretjeligaški tekmi. Tako je na tem srečanju nastopilo več igralok iz ekipe under 16, ki pa so brez težav odpravile domačinke. Nova zmaga torej za Slogo Koimpex, ki tako lahko še vedno računa na osvojitev končnega drugega mesta na lestvici. (Inka)

BREG - JULIA 3:0
(15:1, 16:14, 15:0)

BREG: Komar, Canziani, T. in E. Žerjal, Giorgi, Gaburro, Kralj, Ota, Seganti, Sancin.

Brežanke so se izkazale in zmagale z lahkoto. Po dobrem prvem nizu se je Brežankam zatanknilo. Igra je bila nezadovoljiva, ker je domača šesterka zgrešila precej servisov in tudi sprejem je šepal. Stanje se je le izboljšalo in Brežanke so z zagrizenostjo in točnostjo osvojile set. Tretji set je bil zelo kratek, saj je trajal 4 minute in vidno je bilo, da se je nasprotna ekipa vdala. (I. Giorgi)

LESTVICA: OMA Mobili S. Giusto 24, Sloga Koimpex in Bor Friulexport 22, Breg 16, Sokol Indules 14, CUS 10, Virtus 6, Julia 0. (OMA in Sloga Koimpex imata tekmo manj)

UNDER 16 MOŠKI

SLOGA - PALLAVOLO TRST 3:1
(15:10, 15:10, 9:15, 15:4)

SLOGA: Ban, Križman, Andrej in Martin Maver, Natalichio, Riolino, Simone-tig, Stopar.

Slogini mladinci so v nedeljo izbojevali svojo tretjo letošnjo zmago, vendar tokrat res niso zaigrali tako kot sicer znajo. Vendar je bil tržaški Pallavolo v vseh elementih neprimerno slabši od naših fantov, ki so zlasti tehnično dobro pripravljeni, tako, da rezultat ni bil nikoli v dvomu, pa čeprav so naši prepustili povsem po nepotrebnem svojim nasprotnikom tretji niz. (Inka)

INTER 1904 - SOČA ČERIMPEX 1:3
(7:15, 15:11, 5:15, 10:15)

SOČA ČERIMPEX: Klede, Pellegrin, Pisk, Milocco, Ferfolja, Belloni, Dorni, Terpin.

Kljub zmagi ni bila tokrat igra najboljša, saj so se morali sočani pošteno potruditi, da so vnovčili novi par točk. Težave jim je delala tudi majhna telovadnica, tako da so zgrešili veliko servisov. Tudi neizkušenost mladega sodnika je negativno vplivala na naše fante, ki so zaigrali zelo nervozno. (C. Pellegrin)

OSTALA IZIDA 4. KOLA: DLF - Volley Ball Videm 0:3 (1:15, 5:15, 7:15); ACLI Ronchi - Maniago 3:0 (15:7, 15:11, 15:5).

LESTVICA: Volley Ball Udine in Soča Čerimpex 8, Sloga 6, Volley Ball Maniago in ACLI Ronchi 4, Inter 2, DLF in Pallavolo Trieste 0.

UNDER 16 ŽENSKE Skupina A

SLOGA SAGOR - VIRTUS 3:0
(15:1, 15:7, 15:7)

SLOGA SAGOR: Čebulec, Drasič, Grgič, Grilanc, Jogan, Križmančič, Regent, Lupinc, Škerk.

V soboto je Sloga Sagor tudi v povratni tekmi premagala tržaški Virtus. Srečanje je potekalo v eno samo smer, saj so bile slogašice absolutno boljše od svojih nasprotnic. Zmaga je za našo ekipo zelo pomembna, saj je tekma odločala o drugem mestu na lestvici in torej o nastopu na play-offu za pokrajinski naslov. (Inka)

DLF A - BOR FRIULEXPOR 0:3
(5:15, 0:15, 1:15)

BOR FRIULEXPOR: Gregori, Azman, Vitez, Čok, Legović, Neubauer, Zubalič, Vodopivec.

Naše društvo je tokrat zastopala v celoti garnitura under 14, ki je, kot že standardna postava v prvi tekmi, dobesedno pregazila nasprotnice.

LESTVICA: Bor Friulexport 10, Sloga Sagor 6, Virtus 4, DLF A 0.

Skupina B

FERROVIARIO - SLOGA SKLAD MITJA ČUK 0:3
(11:15, 4:15, 11:15)

SLOGA SKLAD MITJA ČUK: Bertoli, Bizjak, Daniela in Kristina Bogatec, Fonda, Hrovatin, Spacal, Starc, Vrše.

Najmlajše Slogine mladinke so osvojile prvo mesto v svoji skupini, saj so tako v prvem kot v povratnem delu prvenstva premagale oba svoja nasprotnika. Po tem kratkem izločilnem delu čakajo zdaj slogašice še nastopi v play-offu, do katerega so si priborile pravico prva in drugouvrščena ekipa iz obeh skupin in to dodatno prvenstvo bo za mlade Slogine igralke kategorije under 14 še kako koristno. (Inka)

LESTVICA: Sloga Sklad Mitja Čuk 8, Club Altura OMSE 2, DLF B 0.

Na Goriškem

SOČA ČERIMPEX - FARRA 3:0
(15:3, 15:6, 15:4)

SOČA ČERIMPEX: E., M. in S. Černic, Princi, Florenin, Tuniz, Devetak.

Sočanke so začele povratni del zelo dobro, saj so z veliko lahkoto premagale nasprotnice, ki so jim v prvem delu odtrgale niz. Domačinke pa so tokrat stopile na polje zelo odločne in so zaigrale brezhibno. Kot je razvidno iz posameznih setov, so nadigrale nasprotnice v vseh elementih igre. (Erika Černic)

UNDER 15 ŽENSKE

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - ZAULE RABUIESE 2:0 (15:1, 15:2)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Pertot, Černe, Briščik, Kralj, Canziani, Luxa, Gojča.

Po tej zmagi in istočasnem porazu ekipe CUS so Kontovelke znova na prvem mestu začasne lestvice. Že iz izida je razvidno, da je bila tekma enosmerna. Domačinke so večino točk dosegle že s servisom, še posebej se je v tem elementu izkazala Briščikova. Zaule Rabuiese ni pokazal znakov reakcije. (T. Černe)

OSTALI IZIDI 5. KOLA: CUS - OMA 1:2, Breg - Ricreatori 0:2.

LESTVICA: Kontovel Electronic Shop 8, CUS in OMA 6, Zaule Rabuiese in Ricreatori 4, Breg 2, Prima Scuola 0.

Namizni tenis

Krasovci zdaj drugi

V prvem povratnem kolu v moški namiznoteniški C ligi je Krasovi postavil (Matjaž Šercer, Boris Štoka, Igor Milič) na domačih tleh po zagrizeni borbi uspelo premagati nasprotnika iz Calta z izidom 5:4. Krasovci so imeli v prvem kolu v gosteh manj dela, ker je calteška ekipa nastopila brez solidnega Balbonija. Le-ta je krasovcema Štoki in Miliču odvzel dve točki, drugi dve pa je za goste proti istima igralcema osvojil kapetan Matteo Giri. V otvoritvenem srečanju je Igor Milič v treh setih tesno premagal tretjega igralca Occhija, Matjaž Šercer pa je spet uspešno opravil svoje poslanstvo in osvojil tri točke. Pri izenačenem rezultatu 4:4 je Boris Štoka proti Occhiju dal odločilni pečat srečanju za svojo ekipo. Kras Globtrade je z nedeljsko zmago razvozal voz na vrhu skupne lestvice treh ekip s po 10 točkami (CMM, Kras Globtrade, Ca' del Bosco) in se povzpela na drugo mesto. CMM je izgubil brez boja, ker se ni pravočasno predstavil na igrišču, negativno točko pa je zaradi istega vzroka dobil tudi Ca' del Bosco v prejšnjem kolu.

KRAS GLOBTRADE - TT CALTO 5:4

Milič - Occhi 2:1 (19:21, 21:18, 21:18); Štoka - Giri 1:2 (22:20, 10:21, 20:22); Šercer - Balboni 2:0 (21:10, 21:18); Milič - Giri 0:2 (19:21, 16:21); Šercer - Occhi 2:0 (21:12, 24:22); Štoka - Balboni 0:2 (10:21, 18:21); Šercer - Giri 2:1 (21:10, 20:22, 21:15); Milič - Balboni 1:2 (21:17, 19:21, 17:21); Štoka - Occhi 2:0 (21:15, 21:16).

IZIDI 8. KOLA: Nettuno Bologna - CMM 5:0; Edera Pordenon - Fortitudo Bologna 4:5; Kras Globtrade - TT Calto 5:4; Alto Adige (B) - Arsenal Ca' del Bosco 2:5.

LESTVICA: Fortitudo Bologna 14, Kras Globtrade 12, Arsenal Ca' del Bosco 11, CMM Trst 9, TT Calto 8, Edera Pordenon 4, Alto Adige (B), Nettuno Bologna 2.

ŽENSKA B LIGA

V prvem povratnem kolu B lige so Krasova dekleta počivala.

IZIDI 6. KOLA: Azzurra Gorica - Karneid 5:2; Fincantieri Trst - Recoaro Bocen 0:5.

LESTVICA: Azzurra Gorica, Recoaro Bocen, Karneid 6, Kras Globtrade 4 (s tekmo manj), Fincantieri Trst 2. (J.J.)

PROMOCIJSKA LIGA

Svoj krstni nastop v promocijski ligi sta v nedeljo opravili Katja Štoka in Monika Radovič, Biserka Simoneta kot najbolj izkušena igralka pa je dopolnjevala Krasovo ekipo na srečanju z Lego Nazionale v Gorici. Krasovke so zgubile z rezultatom 5:4. Trener Šercer je bil z igro svojih varovank vseeno zadovoljen, še zlasti zaradi tekmovalnih izkušenj, ki so si jih mlade krasovke nabrale v igri z drugokategorijno Markičevo in drugima dvema igralkama Lege Simionatovo in Marcozzijevo.

Val Naš prapor IMSA tudi na deželni ravni ni brez možnosti

Z zmago proti ekipi San Luigi so odbojkarji združene ekipe Val Naš prapor IMSA osvojili naslov pokrajinskih prvakov v kategoriji under 18.

Po nedeljski tekmi je bilo seveda vzdušje v taboru zmagovalcev veselo, čeprav ni bilo opaziti pretiranega navdušenja. Morda so bili naši predstavniki že vnaprej prepričani v osvojitev pokrajinskega naslova, tako da je spadal nedeljski uspeh v vsakdanjo rutino. Premoč štandresko-briške ekipe je bila več kot očitna, o čemer je zgovorno pričal zlahka osvojeni prvi set, ki je pravzaprav odločil o končnem zmagovalcu.

Misli trenerja Ivana Markiča so bile tako usmerjene že v drugo fazo, ko se bodo slovenski odbojkarji za naslov deželnega prvaka pomerili z ostalimi pokrajinskimi zmagovalci. "O današnjem srečanju bi lahko kaj malo povedal, saj smo pokazali, da smo bolj izkušeni in da predvajamo hitrejšo in bolj moderno igro. Fantje so dosegli

že določeno zavest, tako da se za sodnikove odločitve več ne 'zmenijo'. Z razliko od prejšnjih let je bilo letos prvenstvo bolj izenačeno, tako da je končna odločitev padla šele v zadnji tekmi. Sedaj pa nas bo čakala trda naloga, ko se bomo pomerili z zelo močno šesterko VBU iz Vidma, ki je vsekakor glavni favorit. Prepričan pa sem, da se bomo tudi mi lahko vključili v boj za osvojitev deželnega naslova."

O uspehu mladih odbojkarjev se je veselil tudi Marjan Bevčar, odbornik pri štandresko-briškem društvu. "Zmaga naših fantov je bila povsem zaslužena, saj so skozi celo prvenstvo bili za razred boljši od ostalih ekip. Edino proti Fincantieriju so zaigrali pod lastnimi sposobnostmi, v ključnih tekmah pa so pokazali ves svoj potencial in brez večjih težav osvojili prvo mesto."

MAL

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 1.500 - din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojeanci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne povisa.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglašni - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglašni 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglašni 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašni iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

8. februarja 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CĖDAD - Stretta De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Po splošnem mnenju v ZDA poglobljena poteza novega šefa Bele hiše

Petdeset milijard dolarjev za sistem ameriških hranilnic, ki ga pestijo dolgovi

NEW YORK — Novi ameriški predsednik George Bush je povlekel prvo pomembno politično potezo v svojem dosedanjem mandatu. Sklenil je, da bo administracija z izdajo vrednostnih papirjev v vrednosti 50 milijard dolarjev, poskušala rešiti hudo finančno krizo, v kateri se nahaja sistem ameriških hranilnic.

Javnost in kongres sta omenjeno Bushevo potezo sprejela z odobravanjem, še posebej, ker je bivši predsednik Reagan več kot 4 leta zatiskal oči pred omenjenim problemom. Trenutno je v ZDA nesolventnih približno 350 hranilnic, njihova izguba pa dosega trenutno približno 40 milijard dolarjev. Po ocenah sekretariata za finance bo izguba, s katero se sooča sistem ameriških hranilnic v naslednjih treh letih, poskočila na 80 do 100 milijard dolarjev.

Finančni strokovnjaki pripisujejo sedanjo najhujšo finančno krizo, s katero se sooča sistem ameriških hranilnic, kombinaciji različnih dejavnikov. Najpomembnejši med njimi so nedosledno izpeljana deregulacija ameriškega bančnega sistema, ki je nekaterim bankam dovolila, da so se spuščale v preveč tvegane investicije in zakoni, ki so hranilnicam nalagali, da določen odstotek kapitala, namenjenega

stanovanjski izgradnji, plasirajo po fiksnih obrestnih merah v letih, ko so obrestne mere naraščale, padec cene zemljišč v južnih "naftnih državah", propadanje farmerjev v nekaterih severnih in severovzhodnih državah, nevestno poslovanje itd.

Ker je večina ameriških bank vključena v 2 federalna sistema kolektivnega pozavarovanja depozitov do vrednosti 100.000 (Amerika garantira varčevalcem izplačilo depozitov do te vsote tudi v primeru bankrota posamezne banke), je imela Busheva administracija na izbiro samo dve možnosti: ali da likvidira velik del sistema ameriških hranilnic ali pa ga poskuša rešiti z močno finančno injekcijo. Kljub nekaterim kritikam, "da bo na ta način socializirala izgube", kar je povsem v nasprotju s temeljnimi načeli ameriškega kapitalizma, se je Busheva administracija vendarle odločila za to pot. Propad sistema ameriških hranilnic bi lahko imel zelo negativne psihološke posledice in bi zelo omajal zaupanje domačih in tujih varčevalcev v trdnost celotnega ameriškega finančnega sistema.

Administracija je najprej razmišljala o tem, da bi omenjeno finančno krizo poskušala rešiti na ta način, da bi uvedla takso v višini 25 centov na vsakih

100 dolarjev depozita v ameriških bankah, vendar pa je od te namere odstopila po hudem javnem protestu in trditvah, da bi takšen ukrep še bolj zmanjšal stopnjo varčevanja v ZDA, ki je najnižja med razvitimi državami.

Administracija bo poskušala omenjeno krizo rešiti tako, da bo hranilnice postavila pod nadzorstvo federalne agencije za zavarovanje bančnih depozitov FDIC, obenem pa nesolventne hranilnice podprla z izdajo vrednostnih papirjev v vrednosti 50 milijard dolarjev. Obresti na vrednostne papirje bodo poravnali deloma iz državnega proračuna, deloma pa iz večjih prispevkov bank in hranilnic v obe federalni agenciji za zavarovanje bančnih depozitov.

S temi ukrepi je Bush zagrizel v prvo kisljavo jabolko v svojem dosedanjem predsedništvu. Po splošnem prepričanju je Bush to prvo resno preizkušnjo prestal zelo dobro. V trenutku ko je ena izmed glavnih nalog njegovega predsedništva zmanjšati kronični proračunski primanjkljaj, bi vsaka napačna poteza na tem področju namreč lahko omajala zaupanje v njegov program postopne odprave proračunskih primanjkljajev.

UROŠ LIPUŠČEK

Pri Nuoru rešili ugrabljenega industrijca

NUORO — Karabinjerji so včeraj malo pred poldnevom v nekem skladišču na poljih med krajema Lula in Onani na področju Nuora osvobodili genovskega podjetnika Luca Di Libertu, ki so ga neznanci ugrabili 31. januarja letos v njegovi vili v Olbii. Zdravstveno stanje Di Libertu je dokaj dobro.

Kot je znano, se je za 36-letnim podjetnikom izgubila vsaka sled 30. januarja, ko je s svojo sodelavko večerjal v neki olbijski restavraciji. Približno ob 22.30 naj bi se vrnil domov v svojo vilo ob morju, od takrat dalje pa se ni več pojavil. Znak za preplah je dal njegov brat Stefano, potem ko se Luca kot običajno ni pojavil na delovnem mestu.

Luca Di Liberto je povedal, da so ugrabitelji z njim ravnali korektno. Trenutno pa je na širšem področju Nuora v teku obsežna policijska akcija, da bi našli Di Libertove ugrabitelje.

Uspela potegavščina študentskega radia

SARAJEVO — Jugoslovani so bili pred dnevi zelo razočarani, ker se kandidata za predsednika zvezne vlade, Jović in Marković nista hotela spopasti v televizijskem dvoboju. Odločila sta se namreč, naj predsedstvo SFRJ najprej določi mandatarja, potem naj pa samo ta (torej Marković) predstavi svoj program. Zato ni nič čudnega, če je neka oddaja mladinskega programa na sarajevskem radiu poslušalce tako razveselila, kajti kot gosta v studiu so predstavili nikogar drugega kot Anteja Markovića in Borisava Jovića.

Česar ne zmorejo televiziji, to je uspelo sarajevskemu radiu, so ploskali državljani in množično vrteli telefonsko številko studia. Zanimanje je bilo tolikšno, da je skorajda prišlo do razpada sarajevskega telefonskega omrežja, klicali pa so tudi iz drugih krajev države. »Kandidata« sta marljivo odgovarjala, kako si predstavljata izhod iz krize in »štosa« naj bi bilo pravzaprav konec, ko sta se legitimirala ter povedala, da sta sicer res Marković in Jović, le da je prvi doma iz Sarajeva, drugi pa iz Vogošća.

Toda nič ni pomagalo: bolj ko sta zatrjevala, da pojma nimata, kaj je to inflacija, ker sta »navadna« delavca, ki imata naključno enaki imeni kot slavna kandidata za mandatarja, bolj je v studiu zvonilo. Številni poslušalci niso mogli skriti navdušenja ob spoznanju, da »kandidata« govorita tako po domače in razmišljata po kmečko, da ju vsakdo razume.

Šala je torej v celoti uspela. Vesela oddaja, ki je zabavala predvsem radijce, se je sprevrgla v svojevredno javno tribuno politične nepismenosti, ob kateri ni toliko pomembno, kaj kdo govori, temveč, kako se govorci piše... (Z. Š.)

Teniški as Borg v bolnišnici zaradi poskusa zastrupitve

MILAN — Bivši teniški as Bjorn Borg nima miru. Potem ko sta mu italijanska in švedska Cerkev odklonili prošnjo za cerkveno poroko z italijansko popevkarico Loredano Bertē, se je Borg začasno preselil v Milan na nevestin dom. Tu pa je včeraj zaužil večjo količino barbituratov, tako da ga je bilo treba nujno prepeljati v bolnišnico. Zdravniki so mu izprali želodec, že po nekaj urah pa je bivši šampion lahko odšel domov.

Novinarji in fotoreporterji, ki so se nagnetli pred vhod bolnišničnega oddelka za prvo pomoč, so zaman čakali na kako »uradno« sporočilo o bolnikovem zdravstvenem stanju, še bolj brezsilno pa je bilo čakanje na kakšno drugo žgečkljivejšo resnico. Borg in njegova (nesojena) izvoljenka sta namreč s pomočjo zdravstvenega osebja zapustila bolnišnico po stranskih vratih, kjer ju je čakal taksi, in se tako izognila gneči. Kljub tolikšni previdnosti pa je le prišlo do manjšega incidenta. Neki fotograf je namreč »zaslutil« potegavščino in se v dir pognal za avtomobilom. Ko pa se je taksist naveličal tega nenavadnega zasledovanja, ja ustavil avto, izstopil in nesramnežu prisolil zaušnico. S tako uglednima potnikoma na zadnjem sedezu se res ne gre šaliti. Fotograf je bil tudi ob svoje delovno orodje, ki je med prerivanjem padlo na tla, senzacij željnim kolegom je tako lahko le povedal, da je imel Borg na sebi kavbojke in črn pulover, zavrt je bil v modro odejo in v obraz je bil menda smrtno blede. Prestrašena Bertetova pa je bila kar v natičah in jutranji halji. »Najhujše je mimo,« je baje dahnila pretepenemu reporterju. Vsaj ena zadovoljiva vest v tej skrivnostni kaši, ki hudo spominja na ceneno reklamno potezo, tipično za zvezde, ki neusmiljeno tonejo v pozabo.

Na sliki (arhivski posnetek AP): zaljubljeni zvezdniški par.

Tragičen usad na Filipinih

Zaradi močnega in dolgotrajnega deževja je prišlo v Orasu na Filipinih do zemeljskega usada, ki je terjal več desetih mrtvih. Pri odkopavanju žrtev sodelujejo vojaki in civilisti (spodaj) (Telefoto AP)

Polna luna naj bi imela vpliv tudi na večje število umorov

RIM — Ob vseh mogočih in nemogočih vplivih, ki jih pripisujejo polni luni, bo treba sedaj dodati še vpliv polne lune na število zločinov. Gre seveda le za domnevo, ki še nima nobene osnove v znanstveni teoriji, toda psihiatri in psihologi vpliv lune na obnašanje človeka še naprej podrobno raziskujejo.

Prvi je s podobnimi raziskavami začel profesor psihiatrije na univerzi v Miami Arnold Lieber. Ta je raziskal obdobje med leti 1956 ter 1970 in prišel do presenetljivih podatkov, da se v obdobjih polne lune zgodi mnogo več umorov, kot je to običajno za druge lune mene. Te podatke je objavilo tudi italijansko združenje za psihiatrijo, ki ima te dni v Rimu svoj redni letni kongres. Pri tem pa so italijanski psihiatri tudi poudarili, da je Lieberjeve ugotovitve potrdil tudi psihiater Malstron z ameriške univerze Berkeley. Ta je raziskoval pogostost umorov in samomorov v različnih luninih menah na področju Alameda v Kaliforniji in Denverja v Coloradu in to v

istem časovnem obdobju kot Arnold Lieber. In tudi pri njem so odkrili podobna.

Z luninimi efekti pa so se ukvarjali še drugi psihiatri. Tako so odkrili, da naj bi v obdobju polne lune (ali pa vsaj v času zadnjega krajca) mnogo več ljudi odpeljali na zdravljenje v bolnišnice, kot je to primer v obdobju mlaja. Seveda pa kritiki takega načina ugotavljanja luninega vpliva ne manjka vendar pa je treba, kot trdijo pri združenju italijanskih psihiatrov, te podatke upoštevati, saj se pojavljajo z določeno rednostjo.

Zato nekateri domnevajo, da gre za ciklične biološke ritme, ki ljudi silijo k določenemu ravnanju. Tako naj bi bile nekatere celice v nekem obdobju bolj v drugem pa manj aktivne, kar naj bi imelo posledice za obnašanje ljudi. Če pogledamo nekaj primerov, vidimo, da naj bi bil človek spolno najbolj aktiven med julijem in oktobrom. Poleti pa naj bi bilo tudi največ nasilja, medtem ko naj bi bilo pozimi več kraj. Kakšno zvezo pa imajo vsa ta dogajanja z luninimi menami, pa psihiatri in psihologi danes še ne znajo povedati.

Andres Rodriguez obljubil boj zoper prekupčevalce z mamili

ASUNCION — Novi paragvajski šef države Andres Rodriguez je obljubil, da bo v doglednem času izkoreninil trgovino z mamili v tej latinskoameriški državi. Kljub korenjaški izjavi pa opazovalci dvomijo, da bo Rodriguez to res storil, saj so vojaške oblasti doslej vedno zaprle oko, poleg tega pa (kljub temu, da niso neposredno sodelovale pri umazanih poslih) prejemale del dobička. Obenem je treba upoštevati, da se je mreža trgovcev z mamili tako razrasla, da jo je zelo težko izkoreniniti. O tem govori dejstvo, da je Paragvaj ena od tistih držav, skozi katero gre največ mamil. Iz Bolivije naj bi vsak mesec prihajala tona kokaina, večji

del te količine pa naj bi rafinirali v laboratorijih, ki so opremljeni s posebnimi zahodnonemškimi in brazilskimi aparatami. Izvoz mamil poteka po zračnih poteh, v ta namen pa deluje približno 1.500 malih letalskih stez. Mamila naj bi v prvi vrsti bila namenjena severnoamerišnemu in evropskemu tržišču.

Oblasti v Asuncionu so v preteklosti podpisale dva sporazuma, ki obvezujeta Paragvaj, da onemogoči trgovanje z mamili. V ta namen namenja ZDA Paragvaju 350.000 dolarjev na leto, vendar bivši ameriški veleposlanik v Asuncionu dvomi, da so paragvajske oblasti dosledno uporabljale ta denar.

Protesti zaradi smrti jetnikov

SAO PAULO — Oblasti iz Sao Paula so napovedale, da bodo čimprej osvetile okoliščine brutalne smrti 18 jetnikov v nekem tamkajšnjem zaporu. Ti so se v petek zadušili v celici, v katero naj bi stlačili 50 zapornikov. Organizacije za varstvo človekovih pravic in vsedržavno združenje odvjetnikov medtem dokazujejo, da so jetnike, še preden so jih zaprli, mučili in pretepli. Kaznovali so jih zaradi poskusa bega, ničkar prizanesljivejši pa niso bili niti z onimi, ki niso sodelovali pri poskusu. Novico, na podlagi katere naj bi v natrpano celico vrgli solzilec, niso potrdili, kakorkoli že, oblasti so obljubile vzorne kazni za krivce.